

Andre Rabe
KALANDOK
KRISZTUSBAN

Magyar változat: Fehér Vera

I-RÉSZ - KI VAGYOK ÉN IGAZÁN?

Származásod: Felülről

1 Magból az erdő... az élet felébreszthető!.....	5
2 Egy váratlan utazás.....	8
3 A kinyilatkoztatás alaptermészete.....	10

Beskatulyázhatatlan

4 Nem túlzás!.....	12
5 Kitört minden skatulyából.....	15
6 A titok röviden.....	18
7 Nyissuk ki az ablakot.....	20
8 Pál apostol mind-mélyebbre ható kinyilatkoztatásokra jutott Krisztusról.....	22

Lásd meg és légy: végtelen önmagad

9 Lásd meg, és légy: végtelen önmagad.....	26
10 Hogyan hallgatjuk.....	29
11 Cselekvő költők.....	31

Isten nem vádol

12 A felesleges csata.....	34
13 Isten nem vádol.....	37

Ki vagyok én valójában?

14 Ki vagyok én igazán?.....	41
15 Nem csak elmélet.....	45
16 Mi „fából” faragtak minket?.....	48

Istenképűségünk

17 Istenképűségünk.....	51
-------------------------	----

18	Egységünk és egyenrangúságunk.....	54
----	------------------------------------	----

Megszelídítetlen

19	Befoghatatlan és megszelídítetlen.....	57
----	--	----

20	Semmi természetellenes nincs benne.....	59
----	---	----

21	A VAGYOK vagyok.....	62
----	----------------------	----

22	Nincs távolság.....	65
----	---------------------	----

II. RÉSZ - JÉZUS

Jézus – teljességgel Isten, teljességgel ember

23	Krisztus: világosság, élet, szeretet.....	68
----	---	----

24	A kinyilatkoztatás: Isten önkifejező természete.....	71
----	--	----

25	Jézus: Isten megtestesülése.....	73
----	----------------------------------	----

Messiás-várás az Ószövetségben

26	Az eljövendő Messiás I.....	79
----	-----------------------------	----

27	Az eljövendő Messiás II.....	84
----	------------------------------	----

Jézus - az emberiség történetének összefoglalása

28	Jézus – Az emberiség történetének összefoglalása I.....	88
----	---	----

29	Jézus - Az emberiség történetének összefoglalása II.....	93
----	--	----

Erőszakos megváltás??!

30	Megváltó erőszak?.....	100
----	------------------------	-----

31	Erők és hatalmak: az áldozatképzés mechanizmusa.....	104
----	--	-----

Feltámadás

32	Feltámadás.....	110
----	-----------------	-----

III. RÉSZ - OLYANOK, MINT Ő, EGYEK, MI MINDANNYIAN

33	Egy merőben más közösség.....	114
----	-------------------------------	-----

34	Krisztus teste.....	121
----	---------------------	-----

I. RÉSZ - KI VAGYOK ÉN IGAZÁN?

Krisztusban Isten megőrizte az élet tiszta kódját: az emberről alkotott eredeti elképzelését és annak megvalósulását.

*Soha nem volt egy B-terve, melyben Jézushoz képest
...egy szűkösebb lehetőségek között mozgó, kevésbé nagyszerű ember
...vagy az emberrel egy alacsonyabbrendű kapcsolata szerepelt volna.*

1 MAGBÓL AZ ERDŐ... AZ ÉLET FELÉBRESZTHETŐ!

Meg sem moccan, nem növekszik, nem lélegzik. Mégis él. Kétségkívül halottnak tűnik az aprócska mag a tenyeremben – ám mélyen benne titokzatos élet rejlik. Bizony, most kicsinek és élettelennek látom.

Ha mégis sikerül felébreszteni, a magocskában lappangó lehetőség életteli bőséget terem. Olyan mértékű bőséget, ami messze túlmutat jelenlegi állapotán.

Meg sem moccan. Nem növekszik, még csak nem is lélegzik. Semmi életre utaló jelet nem látok. Mégis, ebben a színleg élettelen urnában az élet egyik legnagyobb csodája szunnyad: a genetikai kód, az isteni logika, amely képes felszabadítani egy majd' kirobbanó életet. Egész erdőt hordozhat ez a kis magocska. Ahogy mondani szokás, „Megszámlálhatod egy alma magjait, de vajon megszámlálhatod-e a magban meglévő almákat?” **A magban megvan az egész almafa! És megvannak azok almafái is.** Csak annyi kell, hogy álmából felébredjen.

A magvak szunnyadó állapota más és más formát ölt. Abban is különböznek, hogy éppen mi törli meg bennük ezt a nyugalmat. Egyes magok a nedvesség hatására csíráznak ki; mások fényre; megint mások egyszerre több inger együttes hatására. Olvastam valahol olyan magvakról, amiket ókori egyiptomi sírokban találtak. A fáraóval együtt eltemetett gabonát találtak meg évezredekkel később. Amikor néhányat elültettek a gabonából, azok kicsíráztak! **A sírhatétel sem tudta legyőzni a magvakba rejtett életet!**

Hasonló vagy te is ahhoz a bizonyos maghoz, melyben megvan az egész almafa! Csak annyi kell, hogy a kiteljesedésed valósággá váljon, hogy álmodból felébredj. Az ember Istentől származik, az isteni „mag”

ott van benned. Még ha szunnyad is, Isten magva, logikája, teljessége, ez a genetikai kódrendszer, benne rejlik az emberben. Péter apostol beszélt arról a tényről, hogy nem megromló magból születtünk, hanem olyanból, ami nem tud megromlani: Isten élő és örökre megmaradó „SZAVÁBÓL” (1Pét 1:23).

Romlásra képtelen mag – gondolj csak bele. Ez a mag elszakadhatott a fától, melyből származik, talán el is taposták... mégsem lehetséges, hogy megromoljon! Az élet logikája, mely létrehozta őt, érintetlen maradt – és ezért bizonyos körülmények között kicsírázhat. Vannak például hívószavak, melyek hordozzák azt a környezetet, aminek hatására az emberben lévő szellemi mag kihajthat. A kihajtott mag pedig feltámadt életet terem. Lehet, hogy látszólag nincs is jelen semmiféle érdeklődés Isten iránt. Lehet, hogy évek óta a szellemi szunnyadás állapotában vagy. Mégis, amikor az élet szavai belépnek... a sír, melyben az a bizonyos mag létezik, anyaméhhé alakul át: ahol kibontakozik az isteni élet.

Szokás az „ördög fiairól”, meg „Isten fiairól” beszélni, mintha Isten és a gonoszság ugyanúgy teremtként lennének. Ám csak egyetlen Teremtő van. Egy az istene és édesapja mindannyiunknak (Efézus 4:6). A megelőző fejezetben Pál így ír: *„Meghajtom térdemet Jézus Krisztus atyja előtt, akiről nevét kapja minden nemzetség mennyen és földön”*. Az egyetlen, ami gonosz szellemiségből valaha is született: a ferdítések és hazugságok. Az emberiség évezredekken keresztül bedőlt egy hazug gondolkodásmódnak – megadta magát egy tőle idegen apaképnek, amit a környezetétől vett át, vagy épp önmagának alkotott. Ezzel tulajdonképpen idegen személyazonosságot vállalt. De **attól, hogy elfogadunk egy hazugságot, még nem változik meg az igazság arról, hogy kitől származunk!** Az elferdített igazság, a hazugság nem válik teremtőnké. Csak ebben az összefüggésben mondta Jézus: *„atyátoktól az ördögtől vagytok”*, utalva fals gondolkodásmódjakra és ebből származó cselekedeteikre. Már következő mondatában Jézus pontosan nevével nevezi a gonoszságot: *„a hazugság atyja”*. Nagyon szeretem, ahogy az Üzenet című bibliafordítás fogalmaz a János 1:12-ben Jézusról és a Teremtőről:

*„De mindazok, akik akarják őt,
Akik hiszik, hogy valóban az, akinek mondja magát,
És akik megteszik, amit ő mond,
Azok **igazi önmaguk lettek Általa,***

Kibontotta Isten-gyermeki valójukat.

„Mert ha vannak is úgynevezett istenek égen vagy földön, (...) de számunkra csak egy Isten van, akiből MINDEN származik; és mi érte létezőnk; és egy az Úr, Jézus Krisztus, aki által minden lett, és rajta keresztül vagyunk mi.” (1 Kor 8:5-6 Az Üzenet c. angol Biblia ford.)

„Mert bizony Te vagy a mi édesapánk, még ha Ábrahám nem is ismer bennünket, és Jákob sem ismer el; Te, ó Urunk, mégis te vagy a mi édesapánk...” (Ézs. 63:16 Az Üzenet c. angol Biblia ford.)

Az Emberfiában Isten megőrizte az Élet tiszta kódját – az emberről alkotott eredeti elgondolását és tervét. „B-terv” soha nem készült, melyben egy szűkösebb lehetőségek között mozgó, kevésbé nagyszerű ember, vagy egy szegényesebb kapcsolat szerepelne. **Az Emberfia volt és maradt a kiindulópontja, célja és mértéke az embernek:** *„hogyan kibontakozzon valódi érettségünk (személyünk teljessége, amely nem kevesebb, mint magának Krisztusnak tökéletessége, mint alaplépcső), Krisztus ép és hiánytalan alkata; maradéktalan bőség és a teljességünk, mely benne található” (Efézus 4:13 Bővített fordítás).* Amikor az Ige (Isten beszéde) Jézusban is testté lett, testet öltött: Isten ősi szava – az „A-terv” – ismételt megnyilatkozott tökéletes teljességben. Elkezdődött a nagy felébredés. Megtört a tudatlanság miatti szunnyadás. A maga teljességében láthatóvá lett Isten eredeti szándéka.

2 EGY VÁRATLAN UTAZÁS

Tizenhat éves koromban egy dél-afrikai városban, Ermeloban éltem. A bátyám, Francois Rabe, már jónéhány éve elköltözött otthonról, úgyhogy egy-egy hétvégi találkozásom vele mindig élményszámba ment.

Egyszer azzal hívtott fel a bátyám, hogy a hétvégén egy izgalmas társaságba megyünk. A helyszín a nyers szépségű Fehér folyó környéke volt.

Pénteken délután fel is vett, és jó három órát utaztunk, míg célhoz értünk. Végül egy hegytetőn álltunk meg. A hotel neve Petra volt. Több száz fiatal gyűlt ott össze Dél-Afrikából, sőt, a világ más tájairól is.

A hétvége előadóját Francois Du Toit-nak hívták. Mind a mai napig fogalmam sincs, pontosan miket mondott ott Francois, de azt tudom, hogy a bensőm óriási IGEN-t felelt rá. Teljes rezonanciára talált bennem valami, és mindenestül egyetértett a hallottakkal... bár az elmém még nem fogta fel. Mindenféle erők buzogtak fel bennem, mindenek előtt Isten *közelségének* újdonsült tudata – Valaki közelségének a tudata, akit mi Istennek hívunk – de ezt így megfogalmazni biztos nem tudtam volna. A hétvége véget ért. Képtelen lettem volna szavakba önteni, hogy mit is tanultam; de abban biztos lettem, hogy már nem az vagyok, aki voltam. A szellemem olyan mélységekbe nyert bepillantást, hogy hónapokba telt, míg ez a tudás az értelmemig is eljutott. A szellemi hívószavak megtörték bennem a szunnyadást, és mozgásba hoztak egy „új” (nem új, hanem valójában eddig csak szunnyadó) életet.

Az évek során megértettem, hogy jóval hamarabb képes vagyok felfogni igazságokat, mint ahogy azt az elmém logikával követni tudja. Jézus azt mondta, hogy a szava szellem és élet (János 6, 63). Ezek a szavak nem az ember elméjét célozzák meg. Céljuk mélyebb, az ember egésze. Ez az írás sem az értelmemet, hanem teljes lényed húrjait szeretné megpengetni. Hatása remélem, nem csak az elmédig hatol, hanem sokkal mélyebbre benned. Ezért van, hogy noha már évek óta olvassuk Jézus szavait, mindig frissnek és életadónak találhatjuk. Több van bennük, mint

természetes logika; tartalmuk szellemi (végtelen, határtalan és örök), és felmérhetetlen erővel bír a bennük található kinyilatkoztatás. Ahhoz, hogy megértsük a mondottak szellemét, nem elég csak az elménket munkára fogni. Mélyen benned megvan a képesség, hogy szellemi igazságokat érts meg, amelyek teljességgel megkerülhetik a természetes logikát. A bennünk meglévő isteni megértésre van szükségünk ahhoz, hogy szellemi igazságokat érthessünk meg.

Pál ezt a valóságot a következőképp fejtette ki: *„elbeszéljük (...), de nem az emberi tudomány bölcs szavaival, hanem Szellem tanította szavakkal; spirituális dolgokat (gondolatokat) spirituális szavakkal közölve és értelmezve.”* (1 Kor. 2,13)

Arra biztatlak, hogy tedd jó magasra az elvárásaidat a könyvemet illetően. Nem csak azért íródott, hogy informáljon – így várj tőle többet, mint pusztán információ. Nem is azért íródott, hogy igazítson egy kicsit a gondolkodásmódodon – így várj is többet, mint hogy a gondolkodásod megváltozik egy bizonyos módon. Az inspiráció legtermékenyebb gyökere az Istennel való bensőséges *találkozásodból* fakad. Számíts arra, hogy Istennel találkozol. Ő sem vár kevesebbet. Engedd meg, hogy egész lényed megfürödjön a mondottak lényegében és viszonzod édesapánk szeretetét. Engedd meg, hogy a szavakban rejlő szellem megmutassa a teljes összeolvadásodat Istennel. A bizalom az, amely ezt a tökéletes egygyé-válást elindítja.

3 A KINYILATKOZTATÁS ALAPTERMÉSZETE

A kinyilatkoztatás kifejezés arra utal, hogy meglátunk és megértünk dolgokat, melyeket korábban – látszólag – nem tudtunk. Az ilyen természetű megértés legnagyobb akadálya, hogy általában csak olyan gondolatokat engedünk át a szűrőn, amelyek megerősítik, vagy összhangban vannak eddigi elképzeléseinkkel.

Biztonság és kényelem rejlik a már meglévő tudásunkban. Éppen ezért minden olyan kijelentést, amely ezt támadja, könnyen elvetendőnek nyilvánítunk. Egyszerűen azért, mert új. Ebben szeretnék még egy lépést tovább menni. Azt állítom, hogy az Istentől kapott kinyilatkoztatás gyakran éppen azt rejti, hogy belátjuk, hogy amit eddig hittünk... hamis!

Nem győzőm hangsúlyozni, ez egy olyan változási folyamat, amely jóval túlmutat pusztán az értelmünkön. A szívünk befogadóképességéről van szó. A gondolkodásmódunkat gyakran befolyásolja és idomítja a környezetünk – jóval erőteljesebben, mint azt bevallanánk, vagy amennyire ennek tudatában lennénk. Mit gondolunk arról, hogy mások mit gondolnak rólunk és minden másról: ez komoly hatással van a gondolkodásmódunkra! Jézus némelyekről azt mondta: *„többre becsülték az emberektől nyert dicsőséget, mint az Isten dicsőségét”* (János 12,43, Új ford.). Ha a teremtőnkkel való bensőséges együttlétre elszántabban vágyunk, mint arra, hogy az emberek velünk egyetértsenek, akkor végre jó esélyünk van rá, hogy olyan kijelentéseket kapjunk tőle, melyekről nem is álmodtunk.

A félelem az ismeretlentől, vagy attól, hogy elveszítjük mások helyeslését – ez a félelem az, ami eltompítja fogékonyságunkat a bennünk élő Isten iránt. De a szeretet olyan erő, mely kiűzi a félelmet. Az Ő jelenlétében a szeretetnek és bizalomnak olyan légköre van, amelyben el tudjuk engedni minden bizonytalanságunkat és ingadozásunkat, és vállalhatjuk, hogy azt mondja, amit csak szeretne. Néhányan már annyira megszokták, hogy mások döntsék el helyettük, hogy amit ők maguk "belülről" hallottak, az vajon helyes-e vagy éppen helytelen! Így már nem is bíznak saját ítélőképességükben. Hadd mondjam jó hangosan és kristálytisztán: elsősorban nem a saját hallóképességünkben bízunk – hanem abban, hogy

Isten képes kinyilatkoztatni és megmutatni önmagát! Nincs szüksége tolmácsra hozzánk! Ő formált téged; tudja, hogyan lehet beszélni veled.

Kérlek, halld meg, hogyan tekint rád édesapánk:

Filippi 2,13: *„mert Isten az, aki formálja bennetek mind az akaratotokat, mind a cselekvést, ahogyan neki kedvére van.”* Bízz az ő benned való munkájában!

Róma 15,14: *„Én pedig, testvéreim, magam is meg vagyok arról győződve, hogy ti is telve vagytok jósággal, telve a teljes ismerettel, és hogy egymást is tudjátok tanítani.”* Legyen neked is ez a meggyőződésed!

1János 2,20-21: *„Ti viszont mindannyian kaptatok Istentől egy különleges ajándékot, és mindegyikőtöknek teljes ismerete van. Nem azért írtam nektek, mert nem ismeritek az igazságot, hanem mert ismeritek azt, és tudjátok, hogy az igazságból semmiféle hazugság nem származik.”* **Meríts a megértésnek ebből a kútjából, mely már megvan benned!**

Teremtő, légy tevékeny bennünk, jóságos tetszésednek megfelelően.

Megbízunk benned, hogy kijelented és megmutatod nekünk az igazságot.

Hajlandóak vagyunk elengedni saját elképzeléseinket. Nem félünk az

emberektől; csak a te helyeslése, ami számít nekünk. **Nagyon köszönjük, hogy ilyen kincset rejtettél el bennünk... segíts, hogy az a felszínre is kerüljön.**

4 NEM TÚLZÁS!

*... És azt kérem Istentől, hogy lábatokkal tejes mértékben a szeretetben meggyökerezve, mindenkivel együtt, aki csak az ő követőjévé válik, ti is képesek legyetek befogadni Krisztus csordultig túláradó szeretetét, annak végtelen dimenzióit. Nyújtsátok ki kezeteket, és éljétek át a szeretet elképesztően nagyvonalú szélességét! Tegyétek próbára, hogy vajon meddig tart hosszúsága? Vizsgáljátok behatóan mélységét! Emelkedjétek annak magasságaiba! **Éljétek meg az étellel betelt életet, mely Isten hiánytalan és túlcseresznyés teljessége.***

Sába királynőhöz eljutott Salamon király hírneve. A Salamon bölcsességéről és gazdagságáról szóló történetek olyan lenyűgözőek voltak, hogy a királynő biztos volt benne: ezek csak túlzások! Elhatározta hát, hogy saját szemével győződik meg az igazságról. Itt a történet egy részlete:

„Sába királynője hallott Salamonról, és hogy a király személyét az ÚR nevével hozzák összefüggésbe. Több se kellett neki, eljött, hogy kemény kérdésekkel Salamon hírnevét próbára tegye. Meglehetősen pazar és látványos módon vonult be Jeruzsálembe: tevéi roskadásig rakva drága fűszerekkel, mérhetetlen sok arannyal és megfizethetetlen drágakövekkel. Eljött hát Salamonhoz, és beszélt neki mindazokról a dolgokról, amik a szívének fontosak: egészen megnyílt előtte. Salamon pedig megválaszolta minden keresztkérdését: semmi nem hozta zavarba. Amikor Sába királynője maga is megtapasztalta Salamon bölcsességét, saját szemével meglátta a palotát, amit épített, az ételkölteményeket, amit felszolgáltak, az udvari főemberek lenyűgöző hadát, a kifogástalan öltözetű felszolgálókat, a pompás terítéseket, és az Úr templomának lépcsőinél a gondosan kidolgozott istentiszteletet, melynél semmi áldozat nem volt túl drága, egyszerűen elállt a lélegzete. Így szólt a királyhoz: Minden igaz, az utolsó szóig! A tökéletes csiszoltságodtól és bölcsességedtől hangzatos hírneved, ami egészen az én távoli országomig eljutott, mind beigazolódott. Nem hittem volna el, ha nem látom a saját szememmel: de nem volt benne semmi túlzás! Micsoda bölcsesség és választékos kifinomultság – nagyobb a gazdagságod, mint valaha is

elképzeltem! (1 Királyok 10,1-7, Az Üzenet)

Jézus így idézte fel ezt a történetet önmagával kapcsolatban: „*Dél királynője feltámad az ítéletkor ezzel a nemzedékkel együtt, és elítéli ezt a nemzedéket, mert a királynő eljött a föld végső határaitól, hogy meghallgassa Salamon bölcsességét; ámde itt nagyobb van Salamonnál!*” (Máté 12,42). Ha Salamon gazdagságát és bölcsességét lehetetlen volt kimerítően leírni, vagy eltúlozni – mennyivel inkább kizárt, hogy eltúlozzuk, ami Krisztusban a miénk! Nem tudjuk túlbecsülni az ő személyét, és azt, amit tett a mi érdekünkben.

Amit Isten közölt velünk Krisztusban, az nem csak egy további részlet, nem csak valami adalék volt. Nem! Krisztus Isten megvalósult szava. Isten gondolatvilága, logikája, mozgatórugói, "személyisége," a maga teljességében mutatkozott meg, amikor az Ige (a logosz) Jézusban testet öltött.

Már túl sokat láttam olyan – egyébként jóhiszemű – hívőket, akik folyamatosan egy új kijelentésre, egy új irányzatra, egy új próféciaóra várnak; akiket össze-vissza dobál a „kinyilatkoztatásnak” minden egyes szele. Ám amit Krisztusban megtalálunk, az nem valami divatos mai dolog. Épp ellenkezőleg: Isten gondolatvilágának ősi, eredendő forrása!

Pál így fogalmazta ezt meg az első korinthusi levélben: „*Természetesen sok bölcsességünk van, melyet megoszthatunk... de ez nem népszerű bölcsesség, nem jól menő szakértők divatos bölcsessége, ami egy év múlva már el is avult... **Nem a legújabb üzenet, sőt inkább a legrégebbi:** amit Isten - hamarabb, mint hogy egyáltalán megjelentünk volna a föld színén – elhatározott: az üzenet, amin keresztül – **akin keresztül – kihozza belőlünk az ő legjavát.***” (1Kor 2,6-7 Az Üzenet)

Lehet, hogy mindez nekünk tényleg egy új meglátás és üdítően frissnek hat. De ettől még Isten nem azon töri a fejét, hogy mára épp mi újat mondjon – mindent, amit el akart mondani, elmondta már, napfény-tisztán és érthetően Jézus Krisztusban. Ébredjünk rá erre!

„*Ha Jézus az Isten megvalósult szavának a csúcsa, a fényesen zengő crescendo, akkor nem teheted meg, hogy udvariasan megszakítod ezt a beszélgetést és odébbállsz.*” (Zsidók 12, 25 alapján)

„**Tedd magadévá Jézus vezetését! Ő számodra az élettel teljes élet**

mintája, forrása, hivatkozási pontja. Őbenne a tegnapot megerősíti a ma, és benne a ma tükrözi a holnapot. Amit Isten Krisztusban mond nekünk, az épp úgy helyt áll és időszerű ma, mint a prófétai múltban vagy majd a jövőben! (Zsidók 13:8, Tükör Biblia)

5 KITÖRT MINDEN SKATULYÁBÓL

„Már nem címkézzük az embereket, szépen előre elkészített kis céduláinkkal. Még Jézusnál is bepróbálkoztunk ezzel, de az ő leheletére a címkéink semmivé lettek.” (2Kor5,16 Az utca nyelve)

Jézus kitört minden skatulyából... egyszer és mindenkorra. Jézus nem felelt meg a vallásos elvárásoknak... nem felel meg ma sem. Nem volt „képesítve” egyik hivatalos vallási posztra sem, amit meghirdettek... de Isten magasra emelte őt, és olyan nevet adott neki, ami minden név felett való. Kicsit zűrösnek tűnt a háttér, amiből jött, néhányaknak már túl zűrösnek is ahhoz, hogy vele mutakozzanak... és mégis, már Ábrahám előtt ő volt, ő van. A tekintélyét megkérdőjelezték, mert nem állt be kora egyetlen zászlaja alá sem... de édesapánk elismerte őt, és ennél több elismerés neki soha nem is kellett. **Nem fért bele korának vallási struktúrájába... nem fér bele ma sem.** Nem lakik emberi kéz építette templomokban. Mi emberek nem intézményesíthettük őt.

Ha voltak, akiknek fel kellett volna ismerniük, hogy ki is Jézus valójában: azok a kortársai, az „írástudók”, akik életüket tették fel rá, hogy a próféták írásait tanulmányozzák... Ám míg beszippantotta őket a múlt értelmezésének feladata, és az, hogy megfogalmazzák jövőbeli reménységüket, **a jelenről lemaradtak. Lemaradtak a legnagyobb eseményről, ami épp az orruk előtt történik.**

„Folyamatosan a Bibliát bújjátok, mert úgy vélitek, ott megtaláljátok az örök életeteket. A fától nem látjátok az erdőt. Éppen ezek az írások azok, amelyek semmi másról nem szólnak, mint rólam!” (János 5,39 Az Üzenet)

Hány drága hívő esik ebbe a csapdába ma is: azzal vannak elfoglalva, hogy megfogalmazzák és csiszolgassák tanításbeli álláspontjukat, pontokba szedett teológiai nézeteiket. De ezek és a jövővel kapcsolatos várakozásaik nem gazdagítják MAI találkozásukat Istennel – s a Jelen-lét iránt időközben közömbössé is válhatnak.

Jelen-lenni

Nemrég összejöttünk néhány barátunkkal. Elgondolkodtató beszélgetés alakult ki közöttünk arról, hogy a saját személyes életutunk, ahova eddig eljutottunk, mennyire befolyásolja, ahogy az evangéliumról beszélünk... vagyis arról, amiről azt gondoljuk, hogy az evangélium. Teljesen természetes, hogy ha hasonló cipőben járunk valakivel, a közös nevezők csatlakozási pontok lehetnek egymáshoz. Olyan területet keresni, amiben hasonlóak vagyunk, hasznos eszköze lehet a kapcsolódásnak. Ha az életről beszélsz, személyes utadról, jó lehet ezen keresztül elismerni és bemutatni Isten szeretetét; soha ne becsüljük le egy-egy ilyen őszinte vallomás értékét, amely Isten életünkben megmutató, kimeríthetetlen jóságáról szól.

Igen, vallomásaink ragyogóan mutathatnak a lényeg *felé*. Ám üzenetünk lényege sokkal több, mint a mi személyes élet-élményünk; több mint az, ahogy Isten személyesen velünk bánik. **Végső soron üzenetünk lényege, hogy Krisztust magát bemutatjuk** – vagy ha nem, akkor mi is az üzenet magva? Az evangélium több annál, mint Isten jelenlétének története az én életemben eddig, vagy a te életedben eddig. Isten azt szeretné, ha az ő Jelen-létének valósága annyira elborítson bennünket, az ő jelenvalósága úgy elárasszon és átjárjon mindenünket, hogy a múlt bizonyos értelemben már nem is érdekes – sőt, a jövő sem. Még a szép emlékek, Isten múltbeli vagy jövőbeli jósága is ízetlenné, áporodottá és lagymataggá válhatnak, ha valami miatt elveszítjük ezt: **ha nem látjuk, hogy épp MOST, ő ott tükröződik benned és bennem.**

Van az Isten ismeretének egy foka, ami bármely más irányú tudásunkat, nyelvi megfogalmazásunkat, tapasztalati bölcsességünket felülírja, semmivé teszi. Pál ezt az istenismeretet úgy mondta, Uramnak, Jézus Krisztusnak mindent átjáró ismerete és az életközösség vele. A tegnap, a ma, vagy a holnap: sem hozzá nem tesz, sem el nem vesz abból, aki ő. **Isten a VAGYOK.** Ő van, mielőtt a világ és az idő, ahogy mi azt értjük, meglett. Nyilván használjuk az időlegeset, személyes történeteinket, hogy Krisztusról beszéljünk, de ő mindig nagyobb, szebb és jobb lesz, mint ami a tér-időbe beszorítható. **Ő MAGA az evangélium, az örömhír!** Így aztán az evangélium nem a róla szóló történetek csokra, hanem **az evangélium: egy személy,** egy személyiség.

Nézzük csak meg Jézus biztos halála előtti utolsó lejegyzett imáinak egyikét. Szavai nem nosztalgikusak, nem a múltat ecsetelik; de nem is egyszerűen a jövőbe néznek. Bizonyágtételének ereje abban rejlik, hogy a MOST-ról, a jelen-valóról tesz tanúságot. Halld meg kérlek, amit mond. És vedd észre, hogy Krisztus gondolatisága mennyire közvetlenül az itt-és-most-ban mozog:

„Én azt a dicsőséget, melyet nekem adtál, nekik adtam,

*hogy **egyek legyenek, mint mi egyek vagyunk:***

én bennük, és te énbennem,

hogy az egységük befejezett legyen,

hogy a világ felismerje, hogy te küldtél engem,

s hogy úgy szereted őket, mint ahogy engem szeretsz.

Atyám, akarom, hogy ők mindannyian, akiket nekem adtál,

velem együtt ott legyenek, ahol én vagyok,

hogy meglássák dicsőségemet,

melyet nekem adtál

hisz a világ alapítása előtt szeretted engem.”

(János 17:22-24)

Mikor János apostol (évtizedekkel Jézus keresztre feszítése után) megírta azt a levelet, amit mi János első levele címmel ismerünk, nem az elmúlt szép napokon merengett. Nem azokon a csodálatos napokon filózott, amikor Krisztus még hús-vér emberként ott volt velük. Nem. Túlcserél benne az izgalom egy olyan élmény miatt, ami MOST van, és ami mindenkié lehet.

Ezt is ő írta: „*Van sok más dolog is, amiket Jézus tett; amiket, ha egyenként megírnánk, úgy gondolom, hogy maga a világ sem tudná mind befogadni a megírt könyveket.*” (János 21:25 Csia)

Gondolhatnánk, hogy ezek után János már csak arra teszi fel az életét, hogy mindezeket az eseményeket, tetteket lejegyezze – hiszen ezek a testet öltött Isten szavai és tettei! De mégsem ezt teszi! **Meglát egy ennél is nagyobb horderejű üzenetet, amely még a történelmi tényeknél is fontosabb: olvasó-hallgatóinak inkább az élő, itt-és-most találkozást mutatja be, a VAGYOK-kal.** (A VAGYOK: nem a VOLTAM VALAHA, vagy a LESZEK.)

Meglátta, felfedezte Istent, aki széttöri a meghatározások korlátait, aki elsöpri a doktrínákat és rendszer-elveinket.

Az emberre egyetlen "definíció" létezik, hogy kik is vagyunk valójában – olyan, mint Jézus! „*Az égvilágon minden más idejétmúlt! Kifejezéseink, mint zsidó és nem-zsidó, vallásos vagy nem vallásos, a belső kör meg a kint lévők, elmaradtak és faragatlanok, rabszolgák és szabadok – ezek már semmit nem jelentenek. Mert mindenki Krisztusban nyer meghatározást. Mindenki része a Krisztusnak.*” (Kolossé 3:11 Az Üzenet)

„*Ez a titok nemzedékek óta rejtve volt, most azonban láthatóvá lett. Isten azt akarta, hogy mindenki, nem csak a zsidók, megismerje e dicsőséges és gazdag titkot kívül-belül, függetlenül származásunktól vagy vallási hovatartozásunktól. A titok röviden ennyi: Krisztus benned van, s te Krisztusban.* Így reménységgel várhatod, hogy Isten dicsőségében osztozol. Ilyen egyszerű. Ez a mi üzenetünknek a magva és lényege. Krisztust prédikáljuk, és óva intjük az embereket, hogy hozzá ne adjanak semmit ehhez az Üzenethez. A józan paraszti ész mélységes egyszerűségének szellemében tanítunk, hogy minden egyes embert érettségre hozzunk. Az érettség azt

jelenti: kiábrázolódik bennünk az alap. Krisztus! Se több, se kevesebb.” (Kolossé 1:26-29 Az Üzenet)

Krisztus benned van s te Krisztusban vagy! Mi más kéne még?! Semmi az égvilágon! **Amit a ráébredéssel érdemes megtenni, csak az, hogy ezt sokkal jobban értékeljük: a valóságot,** Krisztust tebenned!

„Azt, ami kezdettől fogva volt, aminek fül- és szemtanúi voltunk, amit szemléltünk és kezünk kitapogattott az élet Igéjéből” (1János 1:1 Csia)

A hallás (vagy olvasás) csak az első lépés egy olyan megtapasztalás felé, ami sokkal grandiózusabb, minthogy szavakkal leírható volna. A szavaink segíthetnek abban, hogy a megértés felé tereljenek,

ám **szavak megragadni sosem tudják magát a megtapasztalást.**

Had hozzak egy hasonlatot. Képzeljük el, hogy egy szobában ülünk, a levegő áporodott és meleg, minden ablak zárva. Kellemetlen az elhasznált levegőt belélegezni is. És akkor valaki kinyitja az ablakot. Friss levegő, sőt finom üde illat áramlik be. A hűvös áramlat felüdíti a testünket, és hamarosan már el is felejtjük a korábbi levegőtlen állapotot. **Az ablak, amit kinyitottak, egy magánál összehasonlíthatatlanul tágasabb térre nyílt ki.**

Valami ilyesmit érnek el az Isten-ihlette szavak is. Egyszerűen **szabad áramlást nyitnak** Isten Szellemének, a szellőnek, hogy fújhasson, és felüdülést hozzon. Az Isten-ihlette szavak lehetőséget teremtenek arra, hogy magával Istennel is találkozzunk. Egy ilyen találkozás? Végtelenül nagyobb, mint ami szavakkal megragadható, vagy leírható lenne. Bizony sok keresztény írás született már abból az elhatározásból, hogy megragadja ezt a finom, friss szellőt. Egyszerűen kinyithatják az ablakot, hogy önmaguknál nagyobb valóságra mutassanak. Ám sajnos gyakran inkább becsukják az ablakot: befogni próbálják a szelet annak „segítségével”, hogy a meghatározásokkal megkísérlik a szelet bezárni a szobába. Igen ám, de **amint az ablak bezárul, a szél már nem is szél!** Az üdítő élmény, amit hozott, már csak emlék, és nem is olyan sokára a levegő ismét kezd áporodottá válni...

Gondolj erre, amikor a bibliát olvasod. Amikor ezt a könyvet olvasod, akkor is erre gondolj. Szavaink maguknál sokkal hatalmasabb dolgokra utalnak. Mindennek a veleje és lényege Krisztus maga, az ő személye. Az a fajta közvetlen bensőségeség, ami vezérli őt, soha nem lesz megérthető csupán szavak által; csak ha megéled, hogy **te és ő egyek vagytok.** A

szavak csupán kinyitják az ablakot, és kifelé, hihetetlen tágas tér felé mutatnak, túl önmagukon.

Persze használni fogjuk az elménket, hogy azzal is Istent szeressük, de ne felejtjük el, hogy viszonyozni az ő szeretetét több annál, mint viszontszeretni őt teljes elménkkel. *„Egész szíveddel, egész lelkeddel és egész gondolkodásoddal szeresd Istenedet, az Urat!”* (Máté 22,37 Csia)

8 PÁL APOSTOL MIND-MÉLYEBBRE HATÓ KINYILATKOZTATÁSOKRA JUTOTT KRISZTUSRÓL

Elég nyilvánvaló, hogy Pál apostolnak leginkább a "szerelem" szóval jellemezhető kapcsolata Krisztussal, egész életén át egyre intenzívebbé vált. Ha abban az időrendi sorrendben olvassuk el leveleit, ahogy azok íródtak, észrevesszük, hogy kinyilatkoztatásai Krisztusról mind mélyebbre és mélyebbre hatolnak. Írásainak középpontja soha nem változik, sőt, **egyre tisztábban és tisztábban látja, hogy mit jelent az, hogy Krisztusba minden belefoglaltatott.**

Nézzük csak meg az első élményeit Jézussal, majd azt, hogy a vele kapcsolatos tapasztalatai hogyan fejlődtek tovább. *„Utazás közben történt, hogy amikor közeledett Damaszkuszhoz, a mennyből hirtelen fény villámlotta körül. Erre a földre bukott és hangot hallott, amely így szólt hozzá: „Saul, Saul, miért üldözöl engem?” „Ki vagy, Uram?” – kérdezte, mire ő így felet: „Én vagyok Jézus, akit üldözöl. De most már kelj fel, menj be a városba, s ott majd megmondják neked, mit kell tenned.” A vele együtt utazó férfiak némán állottak; hallották ugyan a hangot, de senkit sem láttak. Saul felkelt a földről, ám amikor felnyitotta szemét, semmit sem látott, úgyhogy kézenfogva vezették be Damaszkuszba. Három napig nem látott, nem evett és nem ivott.”* (Apcsel 9:3-9 Csia)

Egy, a korinthusi hívőknek írt levelében, Pál további betekintést nyújt ebbe az élményébe. *„Isten ugyanis, aki ezt mondta: 'Sötétségből világosság ragyogjon fel', Ő gyújtott világosságot szívünkben, hogy felragyogjon előttünk Isten dicsőségének ismerete Krisztus arcán.”* (2Korinthus 4:6 Új ford.)

Ugyanúgy, ahogy a teremtésnél Isten kezdeményez, így **a mi Istennel való találkozásunknál is Ő kezdeményez.** A nekünk kinyilatkoztatott Jézus Krisztus – ajándék Istentől. Ő adta, mert azt gondolta, Jézusra van igazán szükségünk. Olyan sok hangsúlyt fektettünk az emberi döntésre, hogy valaki Krisztus mellett dönt; hogy valaki hitét veti Krisztusba; hogy az ember bűnbánatot tart és hasonlók. Ám itt egy olyan példa áll előttünk, amikor

Isten kezdeményez, hogy kinyilvánítsa önmagát az embernek, esetünkben Pálnak. Pál felelete Jézus kezdeményezésére adott válasz volt. Nem volt szüksége Pálnak sem tanításra, sem bűnbánatra, sem arra, hogy hogyan is kell hitre jutni, vagy hogyan hozzunk minőségi döntést. A megfelelő válaszhoz Pálnak csak a találkozásra volt szüksége: a kinyilatkoztatásra, hogy felismerje, hogy kicsoda valójában Jézus. **Ha a mi evangélium-hirdetésünk ismét Krisztusból indul ki**, ha bízunk benne, hogy Isten képes megmutatni önmagát, akkor őszinte Pál-fordulásokat, megtéréseket (pontosabban: az eredetihez visszafordulásokat, visszatéréseket) fogunk megtapasztalni, akár csak Saul-Pál esetében. **A metanoia-felébredés** nem népszerű keresztény formulák eredménye, hanem **egy spontán válasz "a Krisztus arcáról sugárzó fényre"**.

Sajnos a természetes következményről, hogy valaki meglátta Jézust, áthelyeződött a figyelmünk arra, hogy vajon milyen körülmények között láthatjuk meg Jézust. Pedig nincs semmiféle feltétel vagy körülmény, aminek meg kellene felelned azért, hogy Isten megmutassa magát neked. Egyszerűen csak válaszolhatsz az ő kezdeményezésére. Ézsaiás merészen mondja: *"Megtaláltak engem, akik nem kerestek. Láthatóvá tettem magamat azoknak, akik utánam nem tudakozódtak"* (Róma 10:20) *„Megkereshettek, akik nem kérdeztek, megtalálhattak, akik nem kerestek. 'Itt vagyok, lássatok meg!' mondtam a népnek, amely nem hívta segítségül nevemet."* (Ézsaiás 65:1)

Isten kész arra, hogy megmutassa önmagát még azoknak is, akik egyáltalán nem keresik őt! Emlékszem egy gyönyörű dalra, „a legritkább kincs vagy Te, mégis oly könnyű téged megtalálni”.

Pál mélyebb betekintést nyújt nekünk a Galatákhöz írt levelében: *„Mikor azonban az, aki engem anyám méhétől különválasztott, és kegyelmével elhívott, helyesnek látta, hogy Fiát leleplezze bennem...”* (Galata 1:15-16, Csia)

Mennyire másképp fogalmaz itt Pál, mint a mi mai „bizonyágtételeink”. Nem azt mondja: „Amikor döntöttem Krisztus mellett, akkor Ó...” vagy „amikor bűnbánatra jutottam, akkor Isten...”. Nem, nála a sorrend ennek pont a fordítottja! Így kezdi: *„amikor Isten helyesnek látta, hogy Fiát leleplezze bennem”*. Isten kezdeményezésével kezdi, és Pál a válaszát még csak nem is úgy mutatja be, mint valami tudatos döntést – csak úgy említi,

mint egy következményt. (Óvakodjunk attól, hogy a következményt tegyük az előfeltétellé.)

Az evangélium, aki egy személy, a megtestesült öröme: hogy Isten már lerombolt, „a földdel tett egyenlővé” minden lehetséges ember-emelte akadályt önmaga és az ember között. **A valóságban nincs „távolság” Isten és ember között. Ezt az üzenetet testesíti meg Jézus.** Jézus Krisztusban magához ölelte az emberiséget. A bizalmunknak, a hitünknek ez az alapja. Ezzel nem kerül le a hangsúly a hit viszonzott válaszáról; sőt, még nagyobb nyomtatékot kap.

Ebben a könyvben is ugyanezt a hangsúlyt találod: nem különösebben emelem ki, hogy az embernek pontosan miképpen kéne reagálnia, vagy hogy miért fontos az ember közreműködése; egyszerűen azért, mert vannak ennél sokkal fontosabb igazságok is. Isten kezdeményező akciója: mit tett attól fogva, mielőtt mi még a világra jöttünk volna... erre összpontosít ez a könyv. Nyilván értékes a mi válaszuk is, de tényként fogadom el, hogy ez teljesen spontán és természetes, ha Krisztus megnyilvánult! Egyáltalán nem abban bízom, hogy sikerül megfelelő módon megragadnom szavakkal egy-egy szellemi kinyilatkoztatást, hanem abban, hogy Isten meg tudja és meg akarja mutatni magát Neked. Így aztán a szavaimmal egy irányba célzok, hogy kinyissam az ablakot: **Krisztusra, aki önmaga is egy ablak – Istenre, önmagadra, hogy kicsoda az ember valójában, a valóságra.** Hiszen ha valaki tanácstalan, hogyan is reagáljon Krisztusra, akkor ebben az emberben nincs szó még arról, hogy felragyogott neki Krisztus! **Csak élettelen vallások követőinek kell tanítani, hogy hogyan is viselkedjenek** – valódi találkozás, szembesülés esetén erre nincs szükség. Ha Krisztus élő személyét ismerjük meg, oda nem kell művi protokoll.

A Jézus Krisztus arcán a sugárzó világosság, ez volt az, ami Pált megvakította. Milyen érdekes, hogy ugyanez a Pál mondja: *„Nem a látható dolgokat tartjuk szem előtt, hanem a láthatatlanokra figyelünk. Ugyanis, ami látható, az hamar elmúlik, ami pedig láthatatlan, az örökké megmarad.”* (2Kor 4:18 Egyszerű ford.)

Testi vakságának három napjában, ami Isten fiával való találkozását követte, Pál olyan mértékben kezdett tisztán látni, amit legvadabb álmában sem várt volna. Isten elkezdte felfedni tulajdon Fiát őbenne. **Egy olyan valósággal**

szembesült saját bensőjében, melynek nagysága mindent meghaladt, amivel a külvilágban találkozott. Később így írt: *„Úgyhogy mi mostantól fogva senkit nem ismerünk test szerint: ha ismertük is Krisztust test szerint, most már őt sem így ismerjük.”* (2Kor 5:16 Új ford.) A testi vakságnak ez az ideje nyilvánvalóan olyan időszakká lett számára, melyben egy szellemi valóságot kezdett látni Istennel és az emberrel kapcsolatban. Ez a titok rejtve marad mindazok előtt, akik nem tudják, hogy a végtelen bensőnkől lehet az elrejtett kinyilatkoztatást a felszínre hozni.

9 LÁSD MEG, ÉS LÉGY: VÉGTELEN ÖNMAGAD

„Azt pedig tudjuk, hogy amikor Krisztus tisztán megmutatkozik, akkor meglátjuk őt, és meglátván őt, olyanná válunk, mint Krisztus.” Semmi más nem hat annyira változtató erővel az életünkre, mint ahogyan hallunk, és amit hajlandók vagyunk meglátni. Amilyen szűrővel hallunk, az meghatározza, hogy milyen szemüveggel nézünk; és **végül azzá leszünk, amire a tekintetünket szegezzük.**

Ha az igazságra szegezzük a tekintetünket, az igazság bennünket igazzá tesz... azaz meglátjuk, hogy igazak vagyunk, s így igazzá válunk önmagunkhoz.

„Az, ami kezdettől fogva volt, aminek fül- és szemtanúi voltunk, amit szemléltünk és kezünk kitapogatót az élet Igéjéből” (1János 1:1).

Úgy tűnik, Isten tapintható jelenlétének megélése azzal kezdődik, hogy minek vagyunk fültanúi. Van ebben egy természetes fejlődési folyamat, ahogy a hallásból látás, majd meglátás és megtapintás lesz.

Aminek fültanúi vagyunk

Az Ige, amiről itt János beszél, nem egy a legutóbbi divatos „kinyilatkoztatások” közül, hanem az, ami kezdettől fogva van. **Krisztusban Isten a kezdetektől fogva megőrizte legeslegeredetibb elgondolását. Már a kezdettől fogva és mindig úgy volt, hogy az Ige (a Logos, Isten "logikája," gondolatvilága, indíttatása) testté lesz az emberben.** Ez az Ige nem ragadható meg könyvekben – még szent könyvekben sem. Pál ezzel kapcsolatban így fogalmazott: *„Természetesen sok bölcsességünk van, melyet megoszthatunk veletek, miután megvetettétek a lábatokat a szilárd szellemi talajon. De ez nem a népszerű bölcsesség, nem jól menő szakértők divatos bölcsessége, ami egy év múlva már el is avult. Isten bölcsessége olyan misztérium, amely az Ő indítékainak és céljainak legbenső lényegét fedi fel. Nem fogjátok azt a felszínen megtalálni. Nem a legújabb üzenet, sőt inkább a legrégebbi: amit Isten – hamarabb, mint hogy egyáltalán megjelentünk volna a színen – elhatározott: amin át kihozza*

belőlünk az Ő legjavát.” (1Kor 2:6-7 Az Üzenet)

Egyetértesz-e, hogy az Ige, ami kezdetben már volt, ami „teljességgel Isten felé fordult és Istennél volt”... és ha „Isten volt az Ige”... az nem egy könyv, hanem egy személy? Az igazságok, amit az Írások tartalmaznak, Az Igazság fele mutatnak, aki egy személy, nem egy könyv! Jézus idejében nagyon sokan voltak, akik nagyra becsülték az Írásokat, és mégis egyáltalán nem jutott el hozzájuk a benne lévő üzenet. Jézus kora vallási tanítóinak mondta: „Folyamatosan a Bibliát bújjátok, mert úgy vélitek, ott megtaláljátok az örök életeteket. A fától nem látjátok az erdőt. Éppen ezek az írások semmi másról nem szólnak, mint rólam! **És íme itt vagyok, itt állok előttetek, és nem akarjátok elfogadni tőlem az életet, amiről azt mondjátok, vágytok rá.**” (János 5:39-40 Az Üzenet) És szintén: „Ti azért kutatjátok az Írásokat, mert azt gondoljátok, hogy azokban van az örök életetek: pedig azok rólam tesznek bizonyosságot, és mégsem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen.” (János 5:39-40 MBT)

Hányszor történik meg, hogy meghallgatunk egy üzenetet, számtalan igei utalással alátámasztva, receptekkel és alapelvekkel megspékelve; csak egyetlen dolog hiányzik belőlük: a Krisztus, aki tebenned van. **Krisztus mind a mai napig, nem doktrínákban, teológiában, tanításokban – bármily sokat is mondanak azok – hanem egy személyben akar kifejezésre jutni: tebenned.**

Ez az Ige eredeti; megvolt mindig, nem a múlt héten fedezték fel. Ez az Ige örökkévaló, nem csak egy időszakra szól. Még mielőtt a világ és az idő meglelt, ahogy azt mi értjük, Isten már elhatározásra jutott felőlünk: „Mert őbenne kiválasztott minket [mindannyiunkat] magának már a világ teremtése előtt.” (Efézus 1:4 MBT) Még mielőtt bármit tettünk volna, ami akár jó benyomást tesz rá, akár kiábrándíthatná őt, Ő már ismert bennünket. **Minket választott, mindannyiunkat, és Krisztusban mint referenciapontban álmodta meg, egészen különleges és mindannyiunkra egyenként nézve egyedi módon – szabad társteremtővé téve bennünket – hogy kik vagyunk.**

Jézus azért jött, hogy megmutassa, mit is látott Isten bennünk a kezdet kezdetén, amiért úgymond annyira érdekeltük őt. Tehát Jézus nem azért jött, hogy Isten véleményét változtassa meg mirőlünk; hanem hogy a mi

véleményünk változhasson meg Istenről és saját magunkról. Mielőtt "kifordultunk volna önmagunkból", elvesztünk volna, meg kellett, hogy legyünk... megvoltunk, Krisztusban!

Jézus ezt mondta: „*Vigyázzatok tehát, hogyan hallgatjátok! Mert akinek van, annak adatik, de akinek nincs, attól az is elvétetik, amiről azt gondolja, hogy az övé.*” (Lukács 8:18 MBT ford.) Tudunk úgy hallgatni, amelytől hallatlanul meggazdagodunk; és úgy is, hogy az megrabol bennünket.

A fenti kijelentés előtt Jézus elmondta a magvető példázatát, hogy lefesse, mennyire különböző módokon tudunk hallgatni. Azt vallja az Igéről, hogy az olyan, mint egy mag... Mag, melyet különbözőképp fogadhatunk, és ebből következően nagyon eltérő lehet, hogy milyen mértékű termékenységet tapasztalunk. A korábban felvázolt lépcsőfokokat – hallás, nézés, szemügyre vétel, megtapintás – érdemes összevetni a magvető példázatával.

Amikor a magvető kimegy vetni, a magok egy csoportja csak kihullik az útszélre: ebből aztán nem lesz termés. Ez engem a figyelmetlen, közönyös hallgatásra emlékeztet. Az út széle se nem kész, se nem fogékony a magra. Úgy mondanám, ez az ember **igazán még soha nem hallotta meg** az üzenetet.

Aztán van a mag, ami a kövek közé esik. Van a kövek között termőtalaj is; így a mag kihajt, de mivel mélyre nem tud gyökerezni a kövek miatt, idővel kiszárad. Gyakran, a jó hír evangéliumát izgatottan meghallva, az ember első reakciója: hű, mit kell tennem? Hogyan alkalmazzam? Már az első hallás után hajlamosak vagyunk, hogy felforgassunk mindent körülöttünk a jó hírünkkel. Igen ám, de életbevágóan fontos lenne, hogy olyan odaadóan hallgassuk, hogy **hallgatásunk azt a szűrőt is kezdje megváltoztatni, ahogyan nézünk, és így, amit látunk**. Ezek nélkül, a lázas izgalom rövid életű lehet, mert amint „meglátsz” valami ellentmondást (a bentragadt szűrőd alapján ez törvényszerűen jön is), az egész élmény ellankad. Ez az ember már hall, de nem hallott eleget ahhoz, hogy **másképp is kezdjen látni**.

A négy példában megvan egy fokozatossága annak, mennyire intenzíven hall az illető. Ebből fakadóan a megtermő gyümölcs bősége is egyre gyarapszik. A következő lépcsőfok szerint az ember hall, és bizonyos mélységekig elhatolhatnak a szavak, megváltoztatván már a látást is. Így

aztán a mag kihajt, és elkezd teremni. Ám ha megengedjük, hogy más magvak, más természetű szavak is uralomra jussanak az életünkben, akkor **még nem Isten szaváé az utolsó szó**. Még nem beszélhetünk arról, hogy kizárólagos figyelmet szentelnénk neki. Mi következik ebből? **Nem vagyunk olyan termékenyek, mint lehetnénk.**

*„Akiknél pedig a jó földre esett, azok **igaz és jó szívvel** hallgatják az igét, **meg is tartják**, és termést hoznak állhatatossággal.”* (Lukács 8:15 MBT ford.) Ez egy olyan ember, aki meghallgatja, és magáévá teszi a hallottakat. Az ilyen figyelem a teljes szívet ejti rabul. Tedd magadévá ezt az igét – ami, Aki, ne feledjük, tulajdonképpen egy személy! Tedd magadévá olyannyira, hogy már azt veszed észre, elválaszthatatlanul megragadott téged. **A földnek nem kell buzdítania a magot, hogy hajrá, növekedj! A mag magától is szárba akar szökkenni, és önszántából is növekszik.** A földnek nincs is egyéb dolga, mint hogy ő legyen a környezet, ahol a mag ott maradhat. Jézus ezt mondta egyszer: *„ha bennem maradtok, és szavam megmarad bennetek, akkor sok gyümölcsöt teremtek”.* **Megmaradni nem túl nehéz. A kifejezés színezete inkább békés megnyugvásra, mint lázas tevékenységre utal.**

Ahogy „halljuk” az igét, ahogy átadjuk a „fülünket”, a figyelmünket, egyre inkább látni kezdünk. „*Amit a saját szemünkkel láttunk, amit megfigyeltünk*”. Itt János levele két különböző szóval fejezi ki, hogy „nézett”.

Amit láttunk és igen jól megszemléltünk

Az egyik szó a „horao”, mely Strong meghatározása szerint: megfelelő alapossággal ránéz, mondhatjuk úgy is: megbámul, tisztán felméri, időt szán rá.

Második szavunk a „theaomai”, és ez az elsőnek egy még alaposabb, erőteljesebb változata, ahol a jelentés: az alapige időben elnyújtott válfaja, nagyon közelről néz, hogy fel is fogja, meg is értse, magáévá is tegye.

Itt is elég egyértelműen kitűnik a fokozatosság elve. Addig nézd, amíg már nem csak a nyilvánvalóig látsz. Nézz túl a felszínen, mígnem a logos valódi értelme rabul nem ejti a figyelmedet. És akkor ne hagyd abba az összpontosított, figyelmes szemlélődést – meg fogod látni, hogy Isten logikája egyszer csak tapintható valósággá válik.

Nincs módszer, technika, vagy eljárás, ami jobban át tudná formálni az életünket, mint hogy egyszerűen: komolyan szemlélni kezdjük, és jól szemügyre vesszük ezt a misztériumot, meglátva benne születés kori, eredeti arcunkat, teljesen átadva magunkat az élménynek. Ezt most még pontosabban szeretném megfogalmazni. **Amikor azt mondom, megváltozol, ezt nem úgy értem, hogy valami olyanná válsz, ami nem vagy. Ez az átváltozás arról szól, hogy visszatérsz a végtelen eredetihez.**

"Mi pedig az Úrnak dicsőségét mindnyájan fedetlen arccal szemlélvén, mint egy TÜKÖRBEN, ELVÁLTOZTUNK az Ő hasonmására, dicsőségről dicsőségre." (2 Kor. 3:18 Tükör Biblia)

„Barátaim, mi pontosan ezek vagyunk: az Isten gyermekei. És ez még csak a

*kezdet; ki tudja, mi mindenre derül még fény velünk kapcsolatban. Amit viszont tudunk, hogy amikor csak Krisztus láthatóvá válik, és valójában meglátjuk őt, ahogy van, ezáltal azt is meglátjuk, hogy **mi is épp olyanok vagyunk, mint ő...***" (1János 3,2-3 Tükör Biblia)

Látod, mennyire összefügg az „átváltozás” és a „látás”? **Amint láthatóvá válik számunkra, hogy Isten valójában milyennek lát minket, akik eredetileg voltunk és vagyunk – amint meglátjuk igazi, eredeti önmagunkat Isten szemében, mint egy tükörben...** Amikor Istent szemlélve rádöbbenünk, hogy ő nem más, mint minket néz, hisz a szemében mi tükröződünk, ott látjuk benne valódi önmagunkat szeretetben – a szívünk megtelik izgalommal. Mi is az ő rajongásával fordulunk vissza felé – hadd lássak többet; had nézzelek meg téged és önmagam még mélyebben, had csodáljalak téged hosszasan. Odaadó csodálatunk aztán felébreszti bennünk a megfelelő választ erre a megtapasztalásra.

Az ige cselekvői, nem csak hallgatói

*„**Cselekedjete** is Isten szíve logikájának megfelelően, ne csupán meghalljátok/szemléljétek azt; mert ezzel csak becsapnátok magatokat” (Jakab 1,22 Tükör Biblia) „Mert az, aki az Igének hallgatója és nem megtevője, olyan emberhez hasonlít, aki megnézte természetes arcát a tükörben, szóval megvizsgálta magát, de ahogy eljött onnan, elfelejtette, milyen volt. Ám, aki beletekintett a szabadság bevégezett [tökéletes] törvényébe, és meg is maradt mellette, aki nemcsak feledékeny hallgatója, hanem annak cselekvője, az boldog, amikor cselekedhet.” (Jakab 1,23-25 Csia)*

Jakab kifejezése, a „cselekvő” sokkal gazdagabb, mint az a magyar szövegből kiderül. Ugyanabból a szóból ered, mint a „poéta”, avagy „költő”. ‘Poietes’: előadóművész, elsősorban poéta: cselekvő, költő.

Ennek a szónak, hogy „cselekvő, költő”, az íze és értelme, hogy inspirált, ihletett, szenvedélyes megnyilatkozást fejez ki. Ha Isten logikáját hirdetik annak valódiságában, akkor bizonyára nem a „szabad és nem szabad” témára számíthatunk; hiszen az ige szerint az ő arcában, az ő szemében az igazi arcodat fogod meglátni, mint egy tükörben. Annak titka, hogy „poétájává” legyünk az igének: az, hogy először is csakugyan

„lássunk”. Aki figyelmesen szemügyre veszi, és le nem veszi a szemét mindarról, amit a „tükörben” lát, annak bensőjéből, megtapasztalásából **fakadni fognak az ihletett, szenvedélyes megnyilvánulások.**

Ennek fényében Jakab 1,25 versét így fordítom:

Kezdj el nézni, és abba ne hagyd,
lásd a tökéletes, teljes és örökkévaló szabadságot.
Nyisd ki a füled, és figyelj oda nagyon;
addig hallgasd, míg szinte kirobban belőled
mint egy költemény, a tettvágy.
Add át magad a figyelmes hallgatásnak,
hogy felébredjen benned a költő;
engedd, hogy amit láatsz, felébressze benned a művészt.
És ekkor kezdj el cselekedni;
cselekedj annak teljes meggyőződésében, amit láttál és hallottál,
és túlaradó örömmel fogod gyönyörűségedet lelni benne,
és minden megerősít abban, hogy ez: jó.

12 A FELESLEGES CSATA

„Tökéletes felszabadultsággal, korlátlan bizalommal közelíthetjük meg őt, teljesen meggyőződéssel a szívünkben, hogy többé semmi nem tud elválasztani minket tőle. Meghívónk mostanra szól! Önmagából kifordult lelkiismeretünket megtisztítva, helyreállítva, tökéletesen megszabadított minket kívül-belül! (Zsidók 10:22 Tükör Biblia)

A felesleges csata

Nem sokkal váratlan utazásomat követően, amiről az első fejezetben írtam, elkezdtem jobban megérteni, mit is érzékelt, tapasztalt a szellemem azon a hétvégén.

Évekkel ezelőtt, miközben kerestem Istent és egy vele való igazi kapcsolatot, a vágy néhány dolgot kezdett világossá tenni számomra. Kénytelen lettem rájönni, hogy Istennel a közösségem legnagyobb akadálya nem azok a kézenfekvőnek tűnő dolgok, amiket mi általában gondoltunk.

Megláttam, hogy nem a körülményeimtől függ, hogy meghittem együtt legyek vele. Pál egy a börtönben, a „tények” ellenére, megtalált egy olyan bensőségességet, ami őt Istent dicsérő dalokra fakasztotta. Tehát nem a körülményeim, nem a körülöttem levő emberek, egy Gonosz, vagy bármi más akadályoz meg abban, hogy tapasztaljam és élvezzem Isten jelenlétét az életemben. **A legnagyobb akadály az, ahogyan nézek, ahogyan gondolkodom, ahogy látok.**

Micsoda csata dúlt bennem. Szerettem volna a Teremtő közelségét érezni, de azt kellett észreveggyem: közben meg én fordítom a hátamat neki. Ott találtam magam abban a bizonyos sztoriban, amely csaknem egyidős az emberiséggel. Arra vágyunk, hogy jót tegyünk, de végül mégsem sikerül. Időnként felbukkan egy kis reménysugár! Legyőzünk egy-egy szeretetlen gondolatot, és megérezzük Isten jelenlétét... azonban ez a pillanat gyorsan elillan. Lehet, hogy az ilyen viselkedés neked ostobán

hangzik. De attól tartok, még mindig emberek tömege foglya annak a törekvésnek, hogy jónak mutatva magát, az Isten kegyeit keresse.

Ha azonban valaki csak meg is ízleli a mindenek Megteremtőjével már meglévő meghitt közelségünket...! Többé nem lesz értékes semmi, ami ebből az összetartozásból kilépni akarna. Ez az intimitás nagyobb függőséget okoz a leghatásosabb drognál... mégsem pusztító egy cseppet sem. Ha viszont csiki-csukit játszunk Vele (Most rajtad áll minden! Most rajtam!), ez vezet abba az (egyébként csak a fejünkben meglévő) rendszer-csapdába, hogy megpróbáljuk elnyerni Isten szeretetét, mert azt hisszük: „Minél jobb vagyok, annál inkább kiérdemlem a jelenlétét.” Az ilyen erőfeszítések mindig zsákutcába jutnak. Képtelenség; ameddig csupán meg akarom érdemelni. Ha össze is jön az a bizonyos "most jó" állapot, soha nem fogom úgy érezni, hogy ez már mindig így is marad. De megláttam valamit...

Folyamatos közösségben

Egyik nap feküdtem az ágyamon és elszántan nógattam Istent, hogy mutassa meg nekem a vele való szüntelen közösség titkát. Egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy rám mosolyog. Ez a mosoly többet árult el nekem, mint az összes eddigi és majdani kutakodásom. Rájöttem, hogy mindig "itt van" és tutira elfogad engem. Sőt, tetszem neki; és ami őt illeti, az égvilágon semmi akadályja annak, hogy egységben legyünk – hiszen **az ő részéről egységben vagyunk**. A mosolya nem arra volt válasz, amit tettem, vagy épp nem. Megláttam, hogy a szeretete irántam olyan nagy, hogy azt soha semmi nem fogja megváltoztatni. Hirtelen az is világossá vált, hogy ő mindig ugyanezzel a szeretettel szeretett, szeret és fog szeretni engem; még akkor is, ha visszautasítanám őt és minden porcikámban lázadnék ellene.

Dávid ezt a következőképpen fejezi ki:

„Van-e hely, ahová mehetnék, hogy elkerüljem Szellemedet?

Van-e hely, ahol nem látsz engem?

Ha felmászok az égre, ott vagy!

Ha lemegyek a föld mélyére, ott vagy!

Ha a reggeli széllel elrepülnék messze nyugatra,

Ott is megtalálnál egy perc alatt

– sőt, te már ott vagy és vársz rám!

És akkor azt mondom magamnak, „Oh még a sötétben is látsz engem!”

*Sötét éjszakámban világosságod közepén vagyok!
Valójában: a sötétség nem sötét neked
és számodra mindegy, hogy nappal van, vagy éjjel,
Sötét, vagy világos.”*
Zsoltárok 139:7-12 (Az Üzenet)

A mosolya mindent megvilágított: **ki sem tudnék bújni a kegyelméből!
Jóindulata és közelsége adott. Nem vádol és nem akar megbüntetni
semmiért!** Ez a feltétlen szeretet és elfogadás, önkéntelenül is nagyobb
hatással lett a viselkedésemre, mint bármilyen korábbi tudatos
erőfeszítésem, hogy „jó legyek”.

Forgolódás a bűn körül

Krisztus velünk való tökéletes azonosulásával hús-vér emberré lett; azért, hogy így mi is, tökéletesen azonosulva vele és helyreállítva, őbenne mi is igazak legyünk! (2Korinthus 5:21). Ez az alap, amin az én egész én-tudatom, önazonosságom, hogy ki vagyok valójában, megváltozik!

Ha Jézus Krisztus felfedte Isten szívét, többé már nem gondolhatom magamról, hogy legbensőmben bűnös vagyok, nem pedig igaz és jó. Amikor bűnösnek „látszom”, olyankor nem vagyok igazi önmagam, az nem én vagyok, olyankor nem vagyok igaz önmagamhoz. Olyankor nem az vagyok, akit Isten lát énbennem. Tudom, hogy a belső emberem igaz, ártatlan és tiszta, akivel Isten nagyon meg van elégedve. *„Így tehát, barátaim, most már minden tétovázás nélkül, bátran léphetünk oda Istenhez, „a találkozásunk szent helyére”! Jézus önfeláldozása, „papi szolgálata” eltávolított minden általunk kihelyezett akadályt. A teste a függöny [mely kettészakadt], a belépő a Szentek Szentjébe. Úgyhogy álljunk is oda! Betöltekezve a hittel, hogy valóban, „minden tekintetben szalonképesek vagyunk.” (Zsidók 10:19-22 Az Üzenet)*

Elképesztő, hogy ez mennyire megváltoztatja a mindennapjaimat! Már abban a tudatban élem az életemet, hogy felmentett, ártatlan vagyok: **sebezhető lehetek, amitől mégsem kell félnem**. Nem játszom többé hogy „most tudom, hogy itt vagy velem”, de „jaj, most meg bűnös vagyok!” Megtörténik persze, hogy időről időre a bűn következményeivel találom szemben magam. De a felismeréssel, helyén is tudom kezelni azt. **Valódi identitásunk, ártatlanságunk tudata a kiindulási alap**, és oda is térek vissza. Már látom, hogy Isten jelenléte pedig a kilengéseink ellenére sem változik.

Ha piszkos munkásruhában vagyok, amiben mondjuk kertészkedni szokás, akkor nem gond, ha valaki megkér, hogy másszak már be az olajos autó alá.

De ha ezt úgy kérik, hogy egy hófehér ruha van rajtam, már háromszor is meggondolom. Ha valaki mindig azt kapja a fejére, hogy „reménytelenül mocskos egy bűnös vagy,” annak egy kis további fetrengés a sárban nem esik neheze. **Valódi identitásunk, ártatlanságunk tudata az, ami számunkra a bűnt taszítóvá teszi.**

„Nem tudok semmiről, ami ellenem szólna” - így írja le Pál azt az állapotot, ahogy magáról gondolkodott. (1 Korinthus 4:4) Ez az ártatlanság... **igaz voltunk: nem egy elérendő cél, hanem egy ajándék, ami már a miénk, csak el kell fogadjuk. Nem a végállomás, hanem egy kalandos utazás kezdete.** Ez az ártatlanság teszi lehetővé, hogy Isten mélységében elmerüljek. Így van szabad bejárásom mindabba, aminek Isten a birtokában van.

Ártatlanságunk tudata – hogy Isten nem vádol bennünket, mert már mindent megbocsájtott – alapvető feltétele annak, hogy Istenből többet fedezzünk fel. Ha nem vagy tudatában az igaz voltodnak, ha nem **úgy látod magad, ahogy Isten tekint rád: ártatlannak,** akkor soha sem leszel elég bátor ahhoz, hogy belemerülj Isten mélységeibe. Mivel tudjuk, hogy apukánk kegyeit élvezzük, így bizalommal kérünk, kérdezünk tőle. Szabadon ostromoljuk őt – azok szemében, akik nem ismerik az ő szeretetét, már-már istenkáromlásnak tűnő nyíltsággal.

Ártatlan vagy. Igaz vagy. Tiszta vagy. Elfogadott vagy. Szeretett vagy. Minden megvan benned és Isten a szeretetét kiönti rád. **Isten Krisztusban magához békítette a világot és vétkeinkre nem emlékezik. Ő semmilyen akadályát nem látja, hogy kapcsolatban legyetek. Semmi okod sincs arra, hogy egyetlen percig is azt érezd, hogy távol vagy tőle; vagy hogy nem vagy elég jó. Jézus bizonyította, hogy értelmetlen a bűn körül forgolódnunk – vegyétek ártatlanságotokat és éljetelek vele!**

Mit mond Isten a bűnről?

Gyakran merül fel a kérdés, hogy a bűn megvallása hogyan illeszkedik bele ebbe a gondolkodásmódba, ha rájövünk, hogy ártatlanok vagyunk:

„Ha azt mondjuk, hogy közösségünk van vele, és [mégis] a sötétségben járunk, akkor hazudunk [először is önmagunkat csapjuk be] és nem az igazságot cselekedjük. [Ha tehát sötétségben jársz, az nem – a valódi – te vagy, nem vagy igaz önmagadhoz.] Ha pedig a világosságban járunk,

ahogyan ő maga világosságban van, akkor közösségünk van egymással és Jézusnak, az ő fiának vére [mindaz, ami a kereszten és utána történt: ahol szembesültünk az ember gonoszságával, mely Istent megölte, s Isten tökéletes megbocsájtásával, melyet Jézus saját feltámadása után demonstrált azokkal szemben, akik megfeszítették őt] megtisztít minket minden bűntől. Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk, önmagunkat csaljuk meg, és nincs meg bennünk az igazság. Ha megvalljuk bűneinket [egyetértvén vele, azt mondjuk a bűnről, amit Isten mond], hű és igaz ő; megbocsájtja bűneinket és megtisztít minket minden gonoszságtól.” (1 János 1:6-9)

Tehát, itt van egy ember, aki azt állítja, hogy Istennel szoros barátságban van, és mégis sötétségben jár. Nyilvánvaló, hogy becsapja saját magát: nem hű önmagához. Pál is ezt tapasztalta, amikor az emberek hallva az ő tanítását, teljesen rossz következtetésre jutottak, nevezetesen: „*Maradjunk a bűnben, hogy megnövekedjék a kegyelem?*” Pál válasza: „*Szó sincs róla!*” (Róma 6)

Miért vonják le az emberek ezt a következtetést Pál tanításától elrugaskodva? Pál mondta azt is, hogy „*Isten Krisztusban magához békéltette a VILÁGOT, nem róván fel nekik vétkeiket.*” Ugyanannak a világnak, amit megalkotott, ami az Övé: annak bocsájtott meg! Néhányan azonban Isten nagyvonalúságát látva, azt a következtetést vonták le, hogy továbbra is élhetnek sötétségben, miközben hangoztatják Istennel való közösségüket. Pállal együtt mondhatjuk erre: „*az evangélium üzenete egyáltalán nem ez*”.

Ezeknek az embereknek János azt mondja: „*valljátok meg bűneiteket*”. A megvallani szó, görögül 'homologeo.' Két gyökere, összetevője: (1) a 'homo' szó, amelynek jelentése 'ugyanaz' és (2) a 'logos', amelyet gyakran 'szó'-nak fordítanak. Isten tehát azt szeretné, ha mi is „*ugyanazt mondanánk a bűnről*”, mint amit ő. Mit is mond ő?

„Ez végleges: megsemmisítettem bűneitek és botlásaitok listáját és soha többé eszembe sem jutnak. (Istent semmi sem emlékezteti a bűnre az emberrel kapcsolatban.) A bűnből való megváltás kérdése olyan módon lett véglegesen lerendezve, hogy többé semmilyen áldozatra ne legyen szükség. Mi magunk sem tudunk személyesen olyat felajánlani, ami ártatlanságunkat tovább

fényesítené.” (Zsidók 10-17,18 Tükör Biblia)

Megvallásunk alapját az adja, hogy Jézus demonstrálta, hogy bűneink már meg vannak bocsájtva. Jézus feláldozta önmagát értünk, hogy életével, halálával, feltámadásával mind azt bizonyítsa: a bűneink már meg vannak bocsájtva! Amikor a bűnünkről beszélünk, nem megvesztegetni akarjuk Istent, hogy annak alapján bocsásson meg, hogy mi mennyire nagyon sajnáljuk! Nem! Isten már megbocsátott a világnak. Bűnünk megvallásának célja, hogy saját gondolkodásunkat és szavainkat őhozzá igazítsuk; mindahhoz, amit Isten megtett értünk Krisztusban; hogy **azt mondjuk magunkról, ahogy ő lát minket.**

A Róma 5-ben Pál kijelenti, hogy már akkor, amikor mi még bűnben tévelyegtünk, ő már megbékéltetett és helyreállított minket – átölelt minket. Ébredj rá Isten valóságára. Ha a gondolkodásunkat és a megvallásunkat az ő valóságához igazítjuk, ez véget vet annak az önámításnak, hogy máshogy élünk, mint ahogy nyilatkozunk.

Amennyiben igaz az Írás és Isten valóban a lehető legteljesebb mértékben kitörölte – eltávolította az emlékezetéből – a bűnt, akkor semmi értelme sincs bármilyen módon is bűnös voltunkról gondolkodnunk. Álljunk inkább mellé és mondjuk vele együtt: *„Ez végleges: megsemmisítettem bűneitek és botlásaitok listáját és soha többé eszembe sem jutnak.”* Így van! Minden rendben van. Így veled is minden rendben van.

14 KI VAGYOK ÉN IGAZÁN?

„Ha látom az eget, kezéd alkotását, a holdat és a csillagokat, amelyeket ráhelyeztél, micsoda a halandó – mondom –, hogy törődsz velem, és az emberfia, hogy gondod van rá?” (Zsoltár 8:4-5)
Származásod ismerete, valódi identitásod megértése az, ami életedet valóságossá és meggyőződésedet igazzá teszi.

Igaz alapokon kell állnunk ahhoz, hogy további következtetéseink is igazak legyenek.

Identitásod megértése, hogy ki vagy valójában, alapvető, mert szükségszerűen erre épül, hogy minden mást hogyan látsz. *„Jézus így válaszolt nekik: 'Még ha én önmagamról teszek is bizonyosságot, akkor is igaz a bizonyoságtételem, mert tudom, honnan jöttem, és hová megyek'..." (János 8:14)*

Az életed bizonyos értelemben nem akkor kezdődött, amikor megszületted, vagy amikor megfogantál. Nem is egyszerűen őseidből származol. Ha a családfádat Ádámgig vezetnéd is vissza, rájössz, hogy még mindig hiányoznak láncszemek, hogy ki vagy valójában.

*„Mert **őbenne** választott minket magának **már a világ teremtése előtt**, hogy szentek és feddhetetlenek [tökéletesek, hibátlanok] legyünk előtte szeretetben.” (Efézus 1:4)*

A teremtés előtt már léteztél benne. Nehéz erre szavakat találni, de valahogy úgy mondhatjuk: megálmodott téged. Öregebb vagy, mint a dinoszauruszok! Mielőtt ez a világ formát kapott volna, már ott voltál őbenne. **Ő volt az, aki meglátott téged önmagában, még a világ teremtése előtt.** A Teremtő választott ki téged arra, hogy része legyél a teremtésnek, s bár így része vagy, a lényeged örökkévaló, kezdet és vég nélküli.

Ha arról beszélünk, hogy mi az örökkévalóság, nem érdemes az időhöz és helyhez kötődő fogalmakat használni. A „kezdet” szónak nem sok hasznát vesszük, ha az örökkévalóságot próbáljuk megragadni. Ha mégis valamit

mondanunk kell róla, talán úgy fogalmazhatunk, hogy az ember eredete Isten gondolataiból származik.

Ilyen a mi örökkévaló Apánk. **Mindennek az eredete az ő „Logos”-ában van – az ő logikájában, gondolatvilágában, elképzelésében, indítékaiban, vágyaiban.** *„Kezdetben volt az Ige (Logos) és a Logos Istennel volt és a Logos maga volt az Isten. Minden általa lett és nélküle semmi sem lett ...”* (1 János 1:1-3)

Isten gondolatvilága, logikája tartalmasabb és időtállóbb, mint bármi, amit valaha is láttál vagy érintettél. Az anyagi valóság teljessége is, az egész univerzum Isten gondolataiban született meg. Ebben a szent pillanatban is minden létezőt az ő „szava” tart egyben.

A műszaki tervrajzok példájából kiindulva, azok célja, hogy a kivitelezéshez részletes útmutatást nyújtsanak. Az építkezések alatt ehhez a kályhához lehet visszamenni, mint vonatkoztatási alaphoz, ha az építész álmait szeretnénk megvalósítani. Apánk, az Élet Szerzője, gondosan és részletekbe menően megálmodott bennünket, embereket. Ez nem azt jelenti, hogy előre eltervezett mindent veled és az életeddel kapcsolatban, de erre még visszatérünk! Mind a mai napig ez a végtelen Eredeti, (aki te vagy,) az ő vonatkoztatási pontja, mely megváltoztathatatlanul ott él őbenne. **Számára ez a végtelen Eredeti jelenti azt, hogy te ki vagy.**

Bármi, idővel kapcsolatos esemény előtt Isten már kialakította a véleményét terólad. Mielőtt még bármit tettél volna, ami lehengerli vagy kiábrándítja őt, már úgy döntött, hogy szeretetének középpontjában leszel. Létezésed, hogy ki vagy igazán, lényedet nyert akkor, amikor Istennek először az eszébe jutottál.

„De nem csak ezt az esetet lehet említeni, hanem Rebekáét is, aki olyan ígéretet kapott, ami felülírta a genetikát. Amikor Rebeka megfogant Izsáktól, ettől a különleges őszüktől, akiből csak egy van, és az ártatlan magzatok még Rebeka méhében voltak, s így nem tettek még semmi jót vagy rosszat, a kismama rendkívüli biztatást kapott. Amit Isten Rebeka esetében cselekedett, az tökéletesen megvilágítja, hogy az ő céljai nem „vagy-bejön-vagy-sem” természetűek, attól függően, hogy mi mit teszünk vagy sem. Isten elhatározása mindig érvényre jut.” (Róma 9:10-12 Az Üzenet)

Hányszor fordul elő, hogy hagyjuk, hogy tapasztalataink és a velünk történtek határozzanak meg bennünket: hogy kik is vagyunk? Persze miért ne vonhatnánk le következtetéseket az élettörténetünkből? Ám az időbe zárt események tanulságai nem alkalmasak arra, hogy feltárják a te valódi énedet. Nincs elég sok, elég hatalmas, vagy elég meghatározó élmény ahhoz, hogy kiderüljön, hogy ki is vagy valójában. A kinyilatkoztatást begyűjteni nem tudod, csak ajándékként kaphatod és fogadhatod el.

Apánk tudta, hogy teremtményei a visszatükrözésben bekövetkező torzítás, és az ebből folyó gonoszság áldozataivá válhatnak – hogy olyan események történhetnek, olyan programok kezdhetnek el futni, amelyek teljesen kifordítják az embert önmagából. Az Eredeti terv és elképzelés egy bizonyos szemszögből szinte felismerhetetlenné válik az emberben. Ugyanez az eredeti elképzelés azonban, amely még az idők kezdete előtt az örökkévalóság „dimenziójában” fogant, nem változott meg az időbe zárt eseményekkel. **A Teremtő tudja, hogy az idő maga is mulandó, s így, ami kifordult és eltorzult, helyreállítható.**

Ha meg akarod határozni azt, hogy ki vagy: mi mentén gondolkodsz? Családod, gyermekkorod, mindaz, amit elértél? Vagy talán egy tragédia vált a téged meghatározó élménnyé? Van egy sokkal hitelesebb referencia! Ha nem találsz rá erre a vonatkoztatási pontra, akkor az események és körülmények játékszerévé válsz. De amikor felfedezed, hogy **az eredeti éned forrása az ÖRÖKKÉVALÓSÁG VÉGTELEN LEHETŐSÉGE**, s te ebben gyökerezel, akkor többé semmilyen időbe zárt eseménynek nem lesz hatalma arra, hogy félrevezessen téged.

Az igazsággal kapcsolatos meggyőződésedet nem befolyásolhatja, hogy tapasztalataid és élményeid éppen megerősítik, vagy cáfolják azt. Ábrahám életében a fia, Izsák az isteni ígéret megerősítése volt. Ám úgy tűnik, Isten nem akarta, hogy a bizonyíték fontosabbá váljon az apa számára, mint Isten ígérete, az igazság. Te se értékeld többre a bizonyítékot, mint magát az igazságot.

Önmeghatározásunk másik csapdája lehet, ha abból indulunk ki, hogy mit értünk el, vagy mit veszítettünk az életben. A büszkeség és az önsajnálát ugyanarról az önbecsapásról szólnak: eltakarják előlünk valódi

értékünket. Az értéked túlszárnyal minden gazdagságot, amit elérhetsz; az értékedet megrabolni nem fogja semmi, amit elveszítettél.

Legyen ez a következtetés: Több vagyok a tapasztalataim összességénél. Több vagyok, mint az életem eseményeinek összessége. Nagyobb vagyok, mint a legnagyobb csalódásom és nagyobb, mint legkiemelkedőbb eredményem. **Isten, a végtelen lehetőségek teremtőjének képe és hasonmása vagyok.** És a java még hátra van!

Élénken él bennem az emlék, amikor ez az igazság az értékességemről tapintható kijelentéssé vált számomra. A gyerekeim még kicsik voltak, talán négy- illetve hatévesek lehettek. Akkor már több mint egy éve küzdöttem, hogy megmentsem a vállalkozásomat.

De eljött a nap, hogy szembe kellett néznem vele: csődöt mondtam.

Kijött a végrehajtó és szinte mindent elvitt. Végül visszakullogtunk a családdal az üres lakásba. Az otthonunkból szinte csupán az ágyak maradtak. A tátongó helységekben minden a csődre emlékeztetett.

Annyira szürreális volt! Lassan sétáltam át korábbi dolgozószobámon. Valami oknál fogva meghagytak ott egy műanyag széket és egy asztalt. Papírok heverték össze-vissza a padlón.

Leültem. Megpróbáltam felfogni a felfoghatatlant... csak azt láttam, hogy mit veszítettem. Messze keményebb volt ez annál, mint hogy elvitték az ingóságaimat: odavolt a nevem. Szégyelltem magamat. Odavoltak az álmaim a vállalkozást illetően. De a legrosszabb az volt, hogy családfóként kudarcot vallottam. Ahogy a helyzet komolysága mindinkább lenyomott, sötét depresszió érzése töltötte be a szobát. Akkor jött be a feleségem, Mary-Anne, és megölelt. Szavai megleptek: „Én hiszek benned”, mondta. Ezután ki is ment, mert érezte, egyedül akarok maradni.

Váratlanul Isten szelleme megengedte, hogy lássam a láthatatlan valóságot. A depresszió nem csupán egy súlyos érzés volt, hanem szinte egy személyiség, aki fojtogat. A depresszió hangja, szellemisége nem csak addig megy el, hogy rosszul érezd magad: a halálotat akarja.

Gondolataim össze-vissza cikáztak, de a „démonikus” gondolataim suttogása közepette is, meghallottam az Atya halk, nyugodt, ismerős hangját, és abban a pillanatban tudtam, hogy mit kell tennem.

Leültem. Fogtam egy papírt és tollat, hátradőltem a széken. Mintha ott állna mellettem valaki és gonosz várakozással leselkedne a vállam felett. Szinte

éreztem a késztetést, hogy írjam már le a lehangoló, hazug sutyorgásokat. De volt bennem egy másik, sokkal tisztább hang is, és én arra figyeltem.

Írni kezdtem: „*Látom a jövőnket, és az gyönyörű fényes ...*” Isten szelleme emelkedett bennem és olyan magaslatokba emelt, amiről nem is gondoltam volna, hogy lehetséges. Prófétálni kezdtem a családom jövőjéről. Egy olyan helyzetben, ahol a legvalószínűtlenebb, hogy az ember lelkesedni tudjon, felfedeztem a lelkesedés forrását magamban. Erre a forrásra nem hatottak a külső tényezők. Felfedeztem magamban az örömet, ami nem kötődött semmilyen külső körülményhez.

Szinte magam előtt láttam a depresszió hangjának megdöbbenését és iszonyát, mert míg azt hitte, hogy kétségbeejtő állapotban vagyok, fordult a kocka. Mire ezt végiggondoltam, már ott sem volt.

Kinyitottam a Bibliámat a Zsidó 10:34 –nél: „*...és vagyonotok elrablását is örömmel fogadtátok, mivel tudtátok, hogy nektek értékesebb és maradandóbb kincsetek van.*”

Aznap rájöttem, hogy van bennem egy olyan fantasztikusan fontos érték, ami alkalmas rá, hogy a szívemben minden örömöm forrása legyen. Megtaláltam, amiről Pál így beszél: „*annak titka, hogy minden körülmények között elégedett legyek.*” (Filippi 4:11) Meghatározó élmény volt, amikor a körülöttem zajló dolgok helyett befelé kezdtem figyelni. Nem engedtem olyan irányba szétáradni a gondolataimat, hogy mi hiányzik, mit vesztettem, és mi az, amit nem tudok. Nem ezekre néztem. Szándékosan azon kezdtem elmélkedni, hogy az univerzum Teremtője az én édesapám. Én az ő gyermeke vagyok. És a mindenség teremtője engem értékesebbnek tart minden anyagi dolognál. Azon kezdtem gondolkodni, amim van, és amit tudok... És hamarosan el is kezdődött a helyreállításunk.

Bár ennek a történetnek vidám és elképesztően szép a vége, most nem ez a lényeg, ennél sokkal többről van szó. Az lenne a fontos, hogy meglássuk, Isten milyen szívesen válik minden körülményünk között megváltónkká és szabadítónkká. Ha megrablottakká lettünk, annak közepette mindig gazdagon kárpótol is.

Következtetés: Ne engedd semmilyen eseménynek, legyen az siker vagy

bukás, hogy meghatározzon téged. Vedd észre, hogy Isten teljes valóját a te életedbe fektette. Semmilyen élettapasztalat nem elég nagy ahhoz, hogy megtaláld az igazi éned – **te a végtelen Isten képe és hasonmása vagy, emberi alakban.**

A bibliai teremtéstörténet elképesztő tényeket mutat meg rólunk. Először is, nem kell találgatnunk, hogy vajon milyen „alapanyagokból” lettünk „összerakva”. Teremtésünk eseménye elárulja Isten velünk kapcsolatos elképzeléseit.

Megalkotásunkban a Teremtő kifejezésre juttatta mindazt, amit velünk kapcsolatban gondol, érez, amire vágyik.

A „teremtés” szó általános felfogásban azt jelenti, hogy a semmiből jön elő a valami. De ez csak részben áll meg. Igaz, hogy az anyagi világot megteremtette Isten, és ehhez nem használt korábban már meglévő nyersanyagokat; legalábbis fizikai értelemben nem. Volt azonban alapanyaga, amihez „nyúlt”. Ez a nem-anyagi lényeg pedig: a LOGOS.

Nézzük meg egy kicsit jobban ezt a LOGOS kifejezést. Az újszövetségi fordításokban „Ige”-ként, „Isten szava”-ként szerepel. „Logika” és „gondolat” szavaink is belőle erednek. A „logos” jelentéstartalma azonban ettől jóval gazdagabb, és magába foglalja az adott gondolat megjelenését, manifesztálódását is. A logos egy gondolat-folyam, és annak minden tartalmi kifejeződése: benne rejlik a motiváció, a szándék, annak fejlődése és átalakulása, és végül az adott gondolattartalom kifejezése, kommunikálása.

Így tehát Istennek az emberrel kapcsolatos gondolatai nem maradtak csak egy benne csendesen létrejövő terv szintjén. Amikor teremtő szavával életre hívta az embert, ezeket az „álmait” juttatta kifejezésre. Teremtő szavai összefoglalták és formába öntötték mindazt, amire az emberrel kapcsolatban vágyott.

Amit a Teremtő gondolt és mondott, nem vészett el az idők homályában. A bibliai feljegyzések biztosítják, hogy mi is megismerhessük az ő eredeti szándékát.

Teremtésed

Az ember legkorábbi és legmegbízhatóbb leírása a következő: „*Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra.*” (1Mózes 1:26)

Ugyanez a minta jelent meg a korábbi teremtési aktusoknál is: „*Hozzon elő a víz élőlényeket!*” vagy „*Hajtson a föld növényeket!*” és így tovább. Egy szó szerinti fordítás a következőképpen nézne ki: „*Víz, teremj élő állatokat*” és „*Föld, teremj növényeket!*” Isten ahhoz az anyaghoz szól, amelyből formálni, teremteni akar egy új dolgot; bevonja azt a teremtés aktusába és felszólítja, hogy az hozza elő az új teremtést.

Kihez szólt Isten, amikor azt mondta „*Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra*”? Azt gondolom, hogy önmagához beszélt: „**Mi! Hozzunk elő, „teremjünk” embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra.**” Ahhoz a szubsztanciához, dologhoz szólt, amiből az embert teremtette – önmagához. **Ezzel oly nagyszabásúan tág keretek között határozza meg az embert, definíciója oly végtelen, hogy annak határaihoz nem is fogunk soha eljutni.**

Ha meg tudod határozni Istent, ha be tudod őt határolni (hogy ő milyen), csak akkor lennél képes behatárolni magát az embert is. És ebből annyi minden következik! Olyan sokat beszélgethetnénk még róla! Az ember egyrészt örökkévaló: nem csak vége nincs, de bizonyos értelemben kezdete sem! Ezt a minőségünket abból a szubsztanciából, lényegünkből nyertük, amiből alkottak minket: vagyis a végtelen lehetőségek Istenétől!

A Teremtés könyve még több betekintést enged abba, ami valójában történt: „*Az Isten a föld porából formálta az embert, és az élet leheletét (szelét, inspirációját) lehelte annak orrába.*” (1Mózes 2:7)

A lehelet, amit Isten az ember orrába lehelt: ez lett az ember lényege. Mi ez a kreatív, teremtő lehelet? A szavak, amit a Mózes 1:26-ban mond: legyen a mi képünk és hasonmásunk.

Képzeljük most el, hogyan is történt: Isten a föld porából megformálja az ember testét. Előrehajol és felemeli a még élettelen alakot. Majd felszólítja az „alapanyagot”, amiből az ember készül: önmagát. „*Mi, hozzunk létre, hozzunk elő embert! Legyen a mi képünk! Legyen a mi hasonlatosságunk!*” Álmaid kifejező szava az a lehelet, amellyel Isten

bensőjéből az ember szubsztanciája, lényege az emberi testbe kerül. Isten a hasonmással reprodukálja önmagát (ha úgy tetszik, sokasodik); és megszületik az ember, egy új élőlény.

Menjünk még tovább! A leírás így folytatódik: „*És Isten megáldotta őket*” (1Mózes 1:28). A „megáldotta” helyén a héber „barak” (H1288) kifejezés áll, melynek jelentése: „térden állva imádta.” Ez is egy izgalmas szókép! **Az ember első élménye az, hogy Isten térden állva imádja őt! Gyönyörködik benne!** Isten kinyilvánítja az ember felé a csodálatát. **S mivel mi Isten képére teremtettünk, hogy őt tükrözzük vissza, ezzel az élménnyel meg is született az emberben a vágy, hogy ő pedig Istent imádja térden állva; benne gyönyörködjön. Mozgásba jött a vágy, hogy így válaszoljunk, így tükrözzük vissza, így viszonzuk az ő szeretetét.** „*Mi tehát azért szeretünk, mert ő előbb szeretett minket*” (1 János 4:19). Az ember olyan élőlény, aki ilyen szinten is képes felfogni és viszonzni Teremtője szeretetét.

Összefoglalva: Pál felfedezte azt a rendkívüli igazságot, hogy bizonyos értelemben mi már a világ teremtése ELŐTT léteztünk; Isten álmaként benne voltunk Krisztusban. Előbb léteztünk, mint a világ. A teremtés részévé váltunk, de nem a teremtés jelenti a mi kezdetünket: hiszen örökkévalók vagyunk, vagyis létezésünknek nincs kezdete és vége. Ez azt jelenti, hogy nem hagyhatjuk, hogy csupán „földi”, időhöz kötött események határozzanak meg minket, hogy azok adják identitásunkat. Isten, a mi Apucink határozta meg, hogy kik vagyunk igazán, kik vagyunk valójában: az ő képe és hasonmása. Időleges események képesek ezt az igazságot alátámasztani vagy annak ellentmondani, de ezzel maga az igazság nem változik.

17 ISTENKÉPŰSÉGÜNK

„Mert [Jézus] aki kimentette őket, azonos származású azokkal, akiket megmenekített és helyreállított ártatlanságukban; így büszkén tekint rájuk, mint közvetlen családtagjaira.”

Milyen nemes igazságokat fedeztünk fel az emberiségről! Az eredetünket Isten szívében és gondolataiban találtuk meg. Mielőtt még teremtett volna, már megvoltunk őbenne. Isten személyisége az a lényeg, amiből származunk. A leghitelesebben maga Isten írta le az embert. Azt mondta rólunk, hogy az ő képe és hasonmása vagyunk. Gyönyörködik bennünk! Élvezi a társaságunkat!

Ha tovább lapozunk a bibliában, a 8. zsoltárban és a Zsidókhöz írt levél 2. fejezetében azt olvassuk, hogy az ember *„kicsinnyel lett kevesebb, mint az angyalok”*. Sőt, némelyik fordításban az áll, hogy *„kicsinnyel lett kevesebb, [alacsonyabb rendű-rangú,] mint Isten.”* Az eredeti szöveg egyébként inkább utal Istenre, mint az angyalokra. De még így is, ez olyan ellentmondásosan hangzik! Vagy mintha tévedés vagy pontatlanság lenne benne. Emlékszem, amikor eljutottam oda, hogy faggatni kezdtem Istent erről a látszólagos ellentmondásról. *„Akkor most Isten-képűek vagyunk, vagy egy kicsit alacsonyabb rendűek?”* Ezután közelebbről is megvizsgáltam, pontosan hogyan fogalmaz ez a 8. zsoltár. Olyan érdekes, hogy igazából sosem *„teremtésre”* vonatkozik, hogy *„alacsonyabb rendű”* az ember, hanem hogy azzá lett. Mintha lefokozódott volna valami következményeként. A zsidókhöz írt levél ezt még világosabbá teszi: *„Rövid időre kisebb lett”*, írja. Ez tehát egy időleges lecsúszás. Átmenetileg alacsonyabb szintre került. Ha az ádám-jellegű emberi természettel azonosulunk, ez időlegesen kisebb szintre tesz bennünket. Ám hála az Utolsó Ádámnak, akivel közösségben az eredeti állapotunk helyreáll!

Szinte látom magam előtt, ahogy cikáznak a fejedben az ellenérvek. Hogy is lehetne az ember Isten pontos képmása, egy szinten Istennel!? Jó okom volt rá, hogy magam is így gondolkodjam. Cáfoltam az egyenlőségünket például

arról az oldalról, hogy Isten nyilvánvalóan birtokában van olyan természetnek, aminek én nem. Ő mindenütt jelenvaló, míg én – tudtommal – nem. Mindenható, de én – tudtommal – nem. És így tovább. Valakit azonban (Pál apostolt) arra inspirálta Isten, hogy ezzel a tisztasággal lássa az ő lényét:

„Ha képes vagyok emberek vagy angyalok nyelvén beszélni, de isteni szeretet nincs bennem, olyan vagyok, mint egy csendülő cintányér vagy zörgő cimbalom. Ha prófétálok, ha értek minden titkos igazságot, ha minden tudás a birtokomban van, és ha olyan erős hitem van is, hogy hegyeket mozdítok el vele – de nincs bennem isteni szeretet: semmi vagyok.” (1 Korinthus 13)

Ezek a gondolatok felvillantanak valamit a szeretet Istenéből. Nevezetesen, nem az ő végtelen tudása és intellektusa, ami Isten legalapvetőbb jellemzője. Nem is a „mindenható” határtalan ereje és hatalma a legmeghatározóbb jellegzetessége. **A szeretet az esszencia, a lényeg, ami őbelőle nélkülözhetetlen.**

Képességünk, hogy befogadjuk, viszonzzuk és tovább áruzzuk az isteni minőségű szeretetet, ami őbenne áramlik: ez az, ami istenképűvé tesz bennünket. Ez a visszatükröző képességünk emel minket az Isten szintjére.

Persze van még egy kérdés, ami szorosan kötődik az előbbi felfedezésekhez: Akkor tényleg egyenlőek vagyunk Istennel?

Nos, ez attól függ, hogy mit értünk egyenlőségen. Az alapvető definíció szerint az egyenlőség az ugyanazon tulajdonságokban való részesedést jelenti. Minél magasabb fokú ez a részesülés, annál nagyobb az egyenlőség. **Az egyenlőséggel kapcsolatos fogalmunk akkor lesz még tisztább, ha megértjük a „közösség” kifejezést.**

A közösség azt jelenti, hogy közösen részesedünk a dolgokban. Nem túl szép szóval, „közösködünk.” Minél többet osztasz meg, annál magasabb szintű lesz a közösség, a meghittség.

Istennel való egyenlőségünk csak vele egységben, a vele való közösségünkben, „közösködésünkben” valósulhat meg. Így lehetünk

valóban részestársai az ő teljességének. Nem osztozkodhatunk vele és lehetünk emiatt egyenlőek vele, de ugyanakkor részünkről elválasztottak is tőle. Hiszen a távolságtartásod épp az ellentétévé válhat az egy közösségben való osztozásnak. Valaminek a többiekkel történő megosztása csak a velük való egységben működik. *„Én vagyok a szőlőtő, ti pedig a szőlővesszők”* írja a János 15:5. Ugyanaz az életet adó nedv járja át, áramlik mindkettőben – szőlővesszőként ugyanabban az életben részesülsz, mint a szőlőtő, ameddig egy vagy vele. **Tehát, amikor arról beszélünk, hogy az ember az isteni szinthez tartozik, akkor nem érthetjük alatta azt, hogy az ember önmagában is isten lenne.** Nem! De **a vele való közösségünk, „közösködésünk”, tökéletes egységünk által vagyunk az isteni természet részesei.** (2Péter1:4)

János 10:30 *„Én és az Atyaisten egyek vagyunk”* Vajon ez a kijelentés csak Jézusra vonatkozik? János evangéliuma később így idézi Jézus Istenhez intézett szavait: *„Nekik adtam a dicsőségességet, amit tőled kaptam; hogy ők is egyek legyenek, ahogyan mi egyek vagyunk: Én bennük és te énbennem, hogy minket tükrözve ők is teljesen eggyé legyenek. És ezáltal megtudja a világ, hogy te küldtél engem, és őket is ugyanúgy szereted, ahogyan engem szerettél.”* (Jn 17:22- 23)

Egy lenni Istennel! Egy lenni mindenek megteremtőjével, egy lenni a Fiúval, egy lenni az ő szellemével. Amit Jézus élvez a Teremtővel, abból az egységből részesülünk mi is! Ugyanaz a szeretet, ugyanaz az egység, ugyanaz a tökéletesség. Bármit is mond Jézus az Istennel való kapcsolatáról, azt mi is elmondhatjuk! Éppen a Teremtővel való kapcsolatának a hangsúlyozása sodorta bajba Jézust a vallási vezetők előtt:

„Az Atya és én egyek vagyunk. Erre a zsidók újra köveket kaptak fel, hogy megdobálják és így öljék meg. Ekkor így szólt Jézus: Sok jó dolgot tettem már szemetek láttára Atyám dolgai közül; melyikért akartok most megkövezni? A zsidók pedig így feleltek: Nem a jó dolgokért akarunk megkövezni téged, hanem azért, mert olyan dolgokat mondasz, amik sértik Istent. És azért, mert csak ember vagy, mégis azt mondod magadról, hogy Isten vagy. Jézus erre így felelt: Nincs-e megírva a törvényetekben: 'Azt mondtam, istenek vagytok'? Isten isteneknek nevezte azokat, akikhez az Ő üzenete szól, és tudjátok, hogy az Írás mindig igaz. Az Atya kiválasztott engem, és elküldött erre a világra. Akkor miért mondjátok, hogy megsértem Istent, amikor azt mondom, hogy én vagyok az Isten Fia?”

Jézust azzal vádolták, hogy az embert egy szintre hozta az Istennel. Mit válaszolt erre? Nem tagadta! Sőt, ahogy fent láttuk, a Zsoltárok 82:6-t idézve („...istenek vagytok, mindannyian a Magasságos Isten fiai”) kifejezetten elismeri és alátámasztja ezt a „vádát”.

„Arról írunk nektek, ami kezdettől fogva volt. Arról, akit mi magunk

*hallottunk és saját szemünkkel láttunk, akit egészen közről figyeltünk, sőt, meg is érintettünk a kezünkkel. Ő az Isten élő, és életet adó beszéde. Ő az Élet, aki nyilvánvaló módon megjelent; Mi magunk is láttuk és bizonyítjuk, hogy ez igaz. Igen, róla beszélünk, az Örök Életről. Ő mindig az Atya Istennel volt, **most azonban látható módon megjelent nekünk**. Láttuk és hallottuk őt és most nektek is elmondjuk ezeket, mert azt akarjuk, hogy ti is közösségben legyetek velünk. Ez pedig azt jelenti, hogy **mi mindannyian az Atyával és az ő fiával, Jézus Krisztussal vagyunk közösségben.**" (1 János 1:1-3)*

Ez a közösség, ez a meghittség nem képzelhető el, ha a tagok különböző szinten vannak. Egy kicsicával is lehets bizonyos mértékű közösségben, s ez lehet egy élő, egymást érző, szeretetteljes közösség, de ennek a kapcsolatnak megvannak a nyilvánvaló korlátai. A Teremtő nem kis házikedvenceként gondolt rád, mikor rólad álmodott. A vágya nem kevesebb téged illetően, mint hogy egy vele egyenrangú lény legyél. **Édesapánk minden korlátok nélküli kapcsolatra vágyik velünk; s így olyanná tett minket, hogy teljesen „kompatibilisek” legyünk az ő végtelen személyével.** Olyannak álmodta az embert, aki képes felfogni, elfogadni, visszatükrözni és viszonzni azt a minőségű szeretetet, amely Istenben túlrad.

„Az a gondolkodásmód és szándék uralkodjon bennetek, amely a Krisztus Jézust jellemezte. Ő ugyanis minden tekintetben Istenhez volt hasonló, sőt egyenrangú volt Istennel. Ehhez azonban nem ragaszkodott mindenáron, mint jogos tulajdonához, hanem mindenről önként lemondott és beleegyezett abba, hogy szolgánk legyen. Amikor külsejét tekintve úgy élt, mint ember, alázattal és tökéletesen engedelmeskedett Istennek. Még akkor is engedelmes volt, amikor emiatt [az emberi erőszak következményeként] meg kellett halnia. Igen, a kereszten történt halála pillanatáig engedelmes maradt.” (Filippi 2:5-8)

Más szavakkal: **Legyen jézusi a hozzáállásod. Ő tudta, hogy egyenlő az Istennel – de nem isteni mivoltát jött bizonyítani, hanem tökéletesen azonosulva velünk, megélni a mi emberi mivoltunkat.** Ez a meggyőződés olyan tartást adott neki, amivel minden kisebbrendűségi komplexus nélkül szolgálhatott minket.

Isteni természetünket nem kell bizonygatnunk vagy izgatottan megvédenünk, hiszen nem magunkat emeltük ebbe a pozícióba. Isten formált minket ilyenné! Ez a tudat felsőbbrendűvé sem tesz minket, hanem felszabadít arra, hogy embertársainkat teljes elkötelezettséggel szolgáljunk.

Az eredeti (ún. ádám) félresiklás ott történt, hogy azt feltételeztük, az embert Isten az ő képénél és hasonmásánál kevesebbre teremtette; hogy az Isten valamit visszatart tőlünk, amit nekünk magunknak kéne megszereznünk. Az isteni hasonmás, a tükörkép torzulását az okozta, amit Istenről feltételeztünk: hogy nem adott nekünk mindent, és amit önmagunkról feltételeztünk: hogy "nem vagyok elég". Az igazság azonban mindig is az volt, hogy az ember már olyan, mint Isten. Az élet fáján keresztül az isteni élet részesei lehetünk. Szó sem volt róla, hogy Isten valamit visszatartana! A vele való egyenlőségünk sem volt soha egy még megszerzendő dolog. Egyetlen dolgunk van csak: hogy ráébredjünk a valóságra, hogy mi olyanok vagyunk, mint ő! Ébredj rá igazi önmagadra:

„Én pedig meglátom orcádat, mint igaz ember [mint egy tükörben], öröm tölt el, ha meglátlak [meglátom magam, a te hasonlatosságodat], amikor fölébredek.” (17. zsoltár 15)

19 BEFOGHATATLAN ÉS MEGSZELÍDÍTETLEN

„Felejtsd el, hogy kisilabizáld, vajon milyen terve van Istennek az életeddel – **mert maga a tény, hogy élsz, a te életed az ő terve!** A földrajzi helyed tökéletes és minden időzítés megfelelő – feljött ránk az ő örökkévalóságának napja. Te vagy az ő megfelelő pillanata és te vagy a hely, ahol lennie kell!”

„Ne azzal foglalkozz, hogy vajon ezen vagy azon a hegyen kell-e őt imádni – hanem hogy ki vagy te!” (János evangéliuma 4:21,23 – Az Üzenet)

Láttál már nagyvadat a saját környezetében? Egy megszelídített oroszlánnak egyszerűen nincs az a „jelenléte,” mint a vadnak. A vad oroszlánok magabiztosan viselkednek, méltóságteljesen járnak-kelnek. A nagyvad élőhelye, ez a korlátok nélküli természetes közeg, és a vadállat kiegészítik egymást. Ha megszelídítünk egy ilyen teremtményt és kivesszük a környezetéből, akkor megfosztjuk önazonosságától.

„Mert benne élünk, mozgunk és vagyunk.” (Apostolok cselekedetei 17:28) **Isten a mi természetes közegünk, amiben az ember igazán élhet!** Megkaptuk tőle az Ő végtelen kifejezőkészségét, és ehhez biztosítja a korlátok nélküli közeget is – önmagában!

Jézusról beszélve Pál a következőket mondja: „Oly hatalmas ő, oly sok hely van benne, hogy az Isten teljessége belefér bármi zsufi nélkül; kényelmesen megvan Jézusban mindennek a maga helye.” „Isten teljessége él és fejeződik ki a fiúban.” „Mert Jézus Krisztusban él az Isten egész teljessége testi alakban.” (Kolossé 1:19, 2:9) **Jézus fizikai teste nem bizonyult korlátnak Isten számára semmilyen tekintetben. Valójában a Teremtő teljes mértékben kifejeződött ebben az emberben.** Isten számára az ember a természetes közeget jelenti, mert mi olyan hely vagyunk, melyben ő él és „mozog”.

Teljesen természetellenes abban gondolkodni, hogy befogjuk, megragadjuk és korlátok közé szorítsuk ezt a kapcsolatot. Isten szándéka szerint a velünk való kapcsolata eredeti, hiteles, természetes, szabadon áramló, egyáltalán nem megszelídített. Pláne nem „jól idomított”.

Amikor felismerjük az ő képét és hasonmását egymásban! Milyen üdítő élményt ad a csoda, hogy Isten hústestet öltött! **A Teremtőnek mindig is ez volt a szándéka, hogy egymásban őt ismerjük fel.** Meglátni őt... ehhez nem szükséges sem valami látványos esemény, sem glória a fejünk körül. **Csak az ő szemszögéből kell egymásra tekintenünk. Hiszen ő a saját képét és hasonmását látja minden emberben.** Szeretnéd-e tudni, hogyan festene Isten képe a tükörben? Amikor ő rád néz, mintha tükörbe nézne... felismeri önmagát tebenned. Jézus olyannyira egy volt miközülünk, bizonyos értelemben olyan hétköznapi jelenség, hogy a farizeusoknak le kellett fizetniük valakit, hogy kiszúrják őt a csapatból. Ám Jézus azt mondta, hogy aki őt látja, az Atyát látja. Nincs szükségünk még egy eseményre, semmiféle látványos megmozdulásra, hogy felismerjük a Teremtőt – **csupán újra kell értékelnünk és megbecsülnünk a módját annak, ahogy kijelenti önmagát.** Az embert választotta! **Szándéka szerint Szavának végcélja és sorsa soha nem az volt, hogy egy írott könyv vagy doktrína (dogma, hittétel) legyen, hanem, hogy hús-vér testté váljon... a mi emberi létünkben ábrázolódjon ki.**

Úgy lettünk teremtve mindannyian, így te is, hogy meghitt, szoros kapcsolatban legyünk Édesapánkkal. **Vele lenni nem nehéz. Bensőségesen együttlenni vele – ebben semmi természetellenes nincsen.**

Nincs szükség sem bizonyos helyszínre, sem különleges körülményekre. Ez az együttlét nem kötődik eseményhez és nem a megfelelő időzítés függvénye. **Hogy mi az a kiválasztott időpont, amikor találkozni szeretne velünk? Mindig a MOST!**

A kapcsolatunk vele még csak nem is annak a függvénye, hogy mi mennyit adunk bele. A samáriai asszonynak a kútnál Jézus nem azt mondja, hogy „ha majd adsz nekem innom, akkor azt majd meg tudom sokszorozni, hogy élő vizek forrása buzogjon fel benned”. Még mielőtt bármit kapott volna az asszonytól, Jézus így szól: *„Ha ismernéd Isten nagylelkűségét, bőkezűségét, és hogy ki vagyok én, akkor te kérnél inni tőlem, és nyomban friss, élő vizet adnék neked.”* Ha ismered Isten bőkezűségét, többé nem foglalkoztat téged a saját teljesítményed.

Jézus utolsó szavai a kereszten nem arról szóltak, hogy „én megtettem a rám eső 50%-ot, most ti jöttök!” Egyáltalán nem így volt. Még csak nem is 90% volt az a bizonyos hozzájárulása – a miénk meg a maradék 10%. Villámlik, mennydörög a szívünkben Jézus szava: *„Elvégeztetett!”* A kereszt szenvedései közepette Jézus ajkán a 22. zsoltár volt, s így mi is vele együtt bátran kiálthatjuk a még meg sem született generációknak is: *Elvégeztetett!*

Máskor meg, amikor Jézus arról tanított, hogyan viszonyuljunk mindennapi szükségleteinkhez, azt tanácsolta, hogy tekintsünk az ég madaraira: se nem vetnek, se nem aratnak, mégis gondoskodik róluk a Teremtő. Az ő gondoskodása nem igazán függvénye annak, hogy te hozzáteszel-e. Máskor ugyan Jézus tanított a vetésről és aratásról, de a most tárgyalt összefüggésben a hangsúly inkább ott van, hogy szegezzük az ő jóságára a tekintetünket és ne a saját teljesítményünkre koncentráljunk.

De térjünk vissza a samáriai asszonyhoz a kútnál. Jézus így válaszolt neki: *„Ha ismernéd Isten ajándékát, és ha tudnád, hogy ki az, aki ezt mondta neked: 'Adj nekem inni,' akkor te kértél volna vizet tőlem. Én pedig élő vizet adnék neked.”*

Erre az asszony így szólt: „Uram, hiszen vödöröd sincs, a kút pedig mély, hogyan veszel akkor élő vizet? Te sem lehetsz nagyobb, mint atyánk, Jákób, aki ezt a kutat adta nekünk. Ő maga is ebből ivott, gyermekeivel és állataival együtt.” Jézus pedig így válaszolt neki: „Mindenkinek, aki ebből a vízből iszik, újra és újra megszomjazik, de aki azt a vizet issza, amit én adok, soha többé nem lesz szomjas. Mert a víz, amit én adok, forrássá lesz, örök életre buzó víznek forrása lesz benne.”

Az asszony erre azt mondta: „Uram, add nekem azt a vizet, hogy többé ne legyek szomjas, és ne kelljen idejönnöm vizet meríteni.” (János evangéliuma 4:11-15)

Jézus többet ajánl annál, mint amit bármilyen vallásos gyakorlat valaha is nyújtani képes. **A vallás arra támaszkodik, hogy követői mindig szükségben maradjanak**, s így folyamatosan a valláshoz forduljanak bizonyos szintű felüdülésért. Jézus többet ajánl időnkénti kielégítő megtapasztalásoknál. Amit tőle kapunk, az folyamatos, kiapasztathatlan és túlcserélhető. A viszony és összetartozás, amire ő gondol, megszabadít minket a kényszertől, hogy mindig elmenjünk valahova, hátha megtapasztalhatjuk, amire vágyunk.

Történetünkben a samáriai asszony egyébként tovább faggatja Jézust: *„Nos, ezt mondd meg: A mi atyáink ezen a hegyen imádták Istent. Ti zsidók azonban azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben kell Istent imádni.”*

Jézus így válaszolt: „Asszony, higgy nekem: eljön az idő, amikor nem ezen a hegyen imádják majd az Istent és nem is Jeruzsálemben ... De közel az idő – és már itt is van – amikor sem az nem számít, hol imádod őt, sem az, mások ezért éppen hogy hívnak téged. Istennek csak az számít, hogy ki vagy és hogyan élsz.”

Istennel való találkozásunk teljesen helyfüggetlen. Egészen pontosan, nincs az a hely, ahol „Isten jobban ott lenne.” Lényegtelen, hol vagy! Az a lényeg, hogy ki vagy! Az Isten választott lokációja, tartózkodási helye vagy itt a földön! És ezzel egyben attól a folyamatos várakozástól is nyugodtan

megszabadulhatunk, hogy „mikor jön már el az idő...?” Hiszen az „idő” már itt is van!

Összegezzük, hogy miről volt szó eddig. Bensőséges kapcsolatunk Istennel:

- Független a mi teljesítményüktől.
- Nem kötődik helyhez, eseményhez vagy bizonyos körülményekhez.
- Nem kapcsolódik csak bizonyos időpontokhoz.

Isten időzítése a mindig-MOST. Épp úgy, ahogy nem tudsz megélni az előző vacsorád emlékén, sem a következő étkezés reményén, te magad sem egy elméleti (csupán gondolataidnak múltjában vagy jövőjében élő) találkozásra lettél teremtve a Teremtővel – hanem hogy mindig valóságosan részesedj az ő lényéből.

Te vagy tehát a tartózkodási helye. Aki vagy, **te vagy a találkozáshoz szükséges egyetlen körülmény**. Ne feledd, hogy a 'VAGYOK'-kal találkozol, nem a 'VOLTAM EGYKOR'-ral, sem a 'MAJD LESZEK'-kel. Egyetlen megfelelő időt ismer és ez a MOST. Önmeghatározása, mikor azt mondta magáról, hogy „A VAGYOK vagyok,” sokat elárul arról, hogyan szeretne találkozni velünk.

Hat nap múlva Jézus felment egy magas hegyre. Magával vitte Pétert, Jakabot és Jakab testvérét, Jánost. A hegyen a szemük láttára átváltozott. Arca úgy ragyogott, mint a nap, a ruhája pedig olyan fehér lett, mint a fény. Ekkor megjelent Mózes és Illés, és beszélgetni kezdtek Jézussal. Péter így szólt Jézushoz: „Uram, olyan jó itt lenni! Ha akarod, készítek ide három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek, egyet pedig Illésnek.”

Amíg Péter még beszélt, hirtelen egy fényes felhő takarta be őket. A felhőből egy hang hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm. Hallgassatok rá!” (Máté evangéliuma 17:1-5)

„Ez egy csodás pillanat!” – reagált Péter erre az elképesztő eseményre. Amit ezután javasol, kísértetiesen hasonlít arra, amit oly sok vallásos szervezet tesz: felépít egy rendszert, hogy megpróbálja megragadni, fenntartani ezt a csodát. Jézus azonban mintha meg sem hallaná ezt a gyerekes beszédet; mert ő már tudta, hogy eljön majd az idő, amikor Péter felismeri, hogy az ilyen csodás pillanatokhoz bennünk nyílik az ajtó.

Később Péter így ír erről az élményéről:

„János, Jakab és magam számára a prófétai szó kétségtelenül beteljesedett: hangosan és tisztán hallottuk a hangját a mennyei birodalomból, miközben Jézussal voltunk abban a szent pillanatban a hegyen. Számunkra a Messiás megjelenése többé már nem egy jövőbeli ígéret, hanem egy beteljesedett valóság; most rajtatok a sor, hogy ne másodkézből, hallomás alapján ismerjétek a bizonyágot, hanem vegyétek úgy szavamat, mint ahogy egy lámpáshoz nyúltok, hogy világítson éjjel. Számotokra is eljön a nappal, amikor megértitek; s mikor a hajnalcsillag felkel, már nincs szükség a lámpára. Ez hamarosan bekövetkezik a ti szívetek horizontján is. ..” (2Péter 1:18-19 Tükör Biblia)

Látod, idővel mennyire megváltozott Péter felfogása erről az eseményről? Már nem vágyott arra, hogy a nagy pillanatba kapaszkodjon. Felfedezett önmagában egy még ennél is biztosabb megerősítést. Az Istennel töltött nagy pillanat többé már nem egy ritkaságszámba menő, elszigetelt esemény „jó időben jó helyen”. **A bennünk lakó Isten jelenléte: a fény, a világosság, a pillanat, mindaz, amire valaha is vágytunk.** Te vagy az ő választott „szervezete”. Az ő mobil temploma vagy – nem vágyik más lakóhelyre.

De mehetünk még ennél is mélyebbre. A Teremtő nem szeretné, ha az istentiszteleted, csodálatod tárgya valami rajtad kívüli dolog, valami távoli isten lenne. Azt szeretné, ha rájönne, ha felismernéd, és annak örülnél, hogy mindaz, amit benne csodálsz, reprodukálva ott él benned is!

„Azok között, akik a Pászká ünnepre jöttek Jeruzsálembe imádkozni, néhány görög is volt. Ezek odamentek Fülöphöz, aki a galileai Bétsaidából származott,

és így kérlelték: 'Uram, szeretnénk látni Jézust. Segítene nekünk?' Fülöp ekkor szólt Andrásnak, azután mindketten odamentek Jézushoz és szóltak neki is. Jézus pedig így válaszolt: *Eljött az idő, hogy megdicsőüljön az Emberfia. Igazán mondom nektek, **ha a búzaszem nem kerül a földbe és ott nem hal el, akkor csak egy búzaszem marad.** De ha földbe vetik és elhal, sok szemet terem.*" (János evangéliuma 12:20-24)

Jézus nem volt elragadtatva azoktól az emberektől, akik csupán csodálták és imádták őt. Ennél sokkal nagyobb dologra törekedett: arra, hogy **felszabadítsa az emberben Isten képét és hasonlatosságát! Azért jött, hogy leleplezze Isten eredeti elképzelését az emberrel kapcsolatban; hogy helyreállítsa az embert Isten valódi hasonmásává, amilyenre ő teremtett minket; hogy megtörje az Isten bennünk szunnyadó DNS-ét, ami felébresztésre váró „mag” formájában el van rejtve minden egyes emberben; hogy emlékeztesse az emberiséget arra, hogy kibogozhatatlanul összetartozunk: egymáshoz és hozzá tartozunk. Hogy emlékeztessen bennünket arra, hogy létezésünk igazi értékét ő garantálja.**

Amennyiben hiányosságainkra és hibáinkra összpontosítunk és felnagyítjuk azokat, az nem dicsőíti Istent. Hogy dicsőülhetne meg egy édesapa a gyermekei megszégyenítésével? Az a Teremtő legnagyobb öröme, amikor gyermekeiként felfedezzük és kifejezésre juttatjuk azokat a tulajdonságokat, melyeket ő hívott életre bennünk.

Az Újszövetséget olvasva azt látom, hogy van egy szál, ami mindent átszõ: ez pedig annak a csodálatos igazságnak a tudata, hogy **Isten bennünk lakozik, mi pedig õbenne. Annak tudata, hogy mi, az egész emberiség, egyek vagyunk vele:** ez a ráésmélés olyan gazdag és erõs, hogy sokakat szinte megrémít, amikor olvassák. Nincs az újszövetségi írásokban semmi olyan, ami kimagyarázná, hogy még sincs meg ez az egységünk Istennel; nincs semmi, ami a távolságtartást jogosnak tüntetné fel.

Akiket megrettentett ez az igazság, rengeteg idõt és energiát pazaroltak arra, hogy megpróbálják teológiailag alátámasztani: miért szükségszerû, hogy mégis legyen köztünk és Isten között egy távolság, egy elválasztottság. Különböföle módszerekkel kísérleteznek, ami megmutatná a szakadékot Isten és ember között. Ám bármi magyarázat, ami távolságtudatra, elválasztottságra épít, nem osztozik azzal a szellemiséggel, amivel az Újszövetségben találkozunk. Az újszövetségi írások hemzsegnek és túlcsoordulnak attól a felismeréstõl, hogy Isten – Jézussal: születésével, életével, halálával, feltámadásával – helyreállította egységét az emberrel. **Azt az egységet, ami az eredeti vágya volt, s ami az õ szemszögébõl mindig meg is volt s meg is maradt.** Nézzünk erre néhány bizonyítékot:

„...hogy õk is egyek legyenek, ahogyan mi egyek vagyunk. Nekik adtam azt a dicsõséget, amit tõled kaptam, hogy õk is egyek legyenek, ahogyan mi egyek vagyunk: én bennük és te énbennem, hogy teljesen eggyé legyenek. És ezáltal megtudja a világ, hogy te küldtél engem, és õket is ugyanúgy szeretted, ahogyan engem szeretted.” (János evangéliuma 17:11, 22-23 LIT)

„Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus. Az életet, amelyet most testben élek, az Isten fiának hitében élem [tehát azt hiszem magamról, amit Isten hisz, gondol, tud rólam; ami Isten meggyőződése rólam], aki szeretett engem és önmagát adta értem.” (Galata 2:20 LIT)

„Az odafentvalókkal törődjétek, ne a földieken járjon az eszetek! Hiszen meghaltatok, és [új, eredeti] életetek el van rejtve együtt a Krisztussal az Istenben.” (Kolossé 3:2-3 LIT)

„És megismerjétek Krisztusnak minden ismeretet felülhaladó szeretetét, hogy telve legyetek az Istennek egész teljességével.” (Efézus 3:19 LIT)

„Aki pedig az Úrhoz tartozik, egy lélek ővele.” (1 Korintus 6:17 LIT)

„Amit hallottunk és láttunk, hirdetjük nektek, hogy ti is közösségben legyetek velünk, mi pedig mindannyian az Atyával és fiával Jézus Krisztussal vagyunk közösségben.” (1János 1:3 LIT)

„Mert Jézusban lakozik (mint egy sátorban) az Isten egész teljessége testi alakban, és ti is teljesek vagytok őbenne, aki mindennek feje.” (Kolossé 2:9-10 LIT)

„...Mindennel megajándékozott bennünket, ami kell az isteni élethez [zoe] és az isteni természethez [eusebia, szentség]. Ezeket az áldásokat pedig azért adta, hogy – helyreállítva a romlásból, melyet torzult vágyaink okoznak – saját isteni természetének részesei lehessünk...” (2 Péter 1:3b,4 LIT)

Ezek az apostoli levelek csurig vannak azzal a felismeréssel, hogy Istennel egyek vagyunk; annak a tudatával, hogy olyannyira bensőségesen és meghitten egyek vagyunk vele, hogy már nem is tudunk különbséget tenni a Lélek és a mi lelkünk között. Kísérletet sem tesznek arra, hogy úgy magyarázzák állításaikat, hogy abba beleférjen bármiféle elválasztottságtudat. Az a közösség, intimitás, bensőségesség, együttlét(ezés) amiről az evangéliumok és az apostolok beszélnek, az nem az embernek egy alsóbbrendű ismeretsége a transzcendens Istennel, aki lealacsonyodik hozzánk. Hanem a dicsőséges valóság, melyben Isten odaemel bennünket az ő szintjére, hogy az ő képeként és hasonmásaként, egyenrangú félként élvezzük egységünket vele.

Nem tudok magamra többé úgy gondolni, mint önmagában álló entitás. Én egy kapcsolat vagyok: egységben élek vele. Elvesztettem magamat ebben a szerelmi történetben. Őt szemlélve megtaláltam az igazi önmagam; egy vagyok Istennel.

Csak egy lehetséges korlát marad; mégpedig, ha korlátozzuk ennek az igazságnak az értékét. Abban a pillanatban, hogy ráébredsz, hogy nincs távol az Isten egyikünktől sem – hogy Apuci oly közel van hozzád, mint a szíved – ez a felismerés ráébreszt az egység tudatára is.

Ismerni Őt

Ismerni őt
egyszerű,
Nem akadályozzák
rituálék,
Ismerni őt
egyszerű,
Nem kell semmilyen szintet elérnem hozzá.

Szeretni őt
könnyű,
Nincs miért elhúzódn
tőle,
Szeretni őt
könnyű,
Mégvan mindenem, több, mint elegendő.

Akit keresel, közelebb van, mint
gondolnád.
Hisz ez a kapocs ott van benned.

Hogy láss, csukd be a
szemed,
Ébredj rá a belső
világosságra.
Hogy láss, nézz magadba,
Meglátva őt,
felébredsz.

Könnyű és egyszerű: benned,
most,
ismerd és szeresd őt viszont.

II. RÉSZ: JÉZUS

JÉZUS – TELJESSÉGGEL ISTEN, TELJESSÉGGEL EMBER

23 KRISZTUS: VILÁGOSSÁG, ÉLET, SZERETET

Isten örömét leli abban, hogy kijelenti magát. Túlcserül belőle az élet. Telis-tele van szeretettel. Világossága tündöklően fénylik. Ez az elapadhatatlan megmutatkozni-akarás, szeretetének kimutatása, megnyilvánulása, ez jelenti Isten lényegét.

János úgy írja le Istent, mint: világosság, élet és szeretet.

Világosság:

Isten a világosság, és őbenne nincsen semmi sötétség. Az ő világossága nem közönséges fény; ő a tökéletes, az abszolút világosság. A sötétség nem tudja megérteni, és nem tudja legyőzni azt. A világosság nem egy passzív dolog, hanem erőteljes és heves, „kirobbanó”. Fényleni akar! Ilyen az Isten: legfőbb vágya, hogy megnyilvánuljon. Nem visszahúzódó, megismerhetetlen, elrejtett. Ő a világosság. Arra vágyik, hogy minden embert megvilágosítson – az ő jóindulatának, irántunk való kegyelmének ismeretével. Miközben Pál (mielőtt még apostollá vált volna) azon volt, hogy elpusztítsa Jézus Krisztus követőit, Jézus megmutatta, kijelentette magát Pálnak. Később Pál arról az Istenről ír, aki megmutatja magát azoknak, akik nem keresik őt! Felhossa napját gonoszakra és jókra egyaránt. Ilyen az ő természete, hogy kifejezi magát. Ennek semmi köze a te képességedhez, hogy kijelentést vegyél; viszont a legszorosabb kapcsolatban áll Istennek azzal a vágyával, hogy megmutassa önmagát – függetlenül attól, hogy ezt te „megérdemled-e”!

János 1:4: „Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága.”

János 1:9: „Ő az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert...”

Az élet, amit Jézus élt, ez az emberek világossága. **Jézus élete megmutatja, hogy kicsoda valójában az emberiség.** Jézus nem csupán egy követhető minta nekünk embereknek; ő egy miközülünk! A világosság lehetővé teszi, hogy értékelhessük valaminek a szépségét és értékét. A sötétség oly mértékben tudja elfedni vagy elrejteni a dolgokat, hogy már pusztán létezésükről sem vagyunk meggyőződve – de amikor eljön a világosság, akkor hirtelen meglátjuk azt a valóságot, amit a sötétség eltakart. A világosság először is meggyőz bennünket valami létezéséről; azután pedig meg is mutatja annak szépségét.

Élet:

Isten: élet, és nincsen benne semmi halál! A görög kifejezés erre az isteni életre utal, ez a „zoe”. Azt jelenti: abszolút, tökéletes élet van benne. Jézus ezt a fajta, „igazán igazi” életet úgy írta le, mint bővülködő, bőséges élet. Másik alkalommal úgy beszélt róla, hogy a bensőnkől élő víznek buzgó folyamai ömölhetnek. Ez ismételten nem egy passzív minőségű valami. Isten nem passzív; túlcordul belőle az élet. Bőséges életet él, és az a vágya, hogy ezt a bővülködő életét megossza. Élete oly túláradó, és annyira telve van jósággal, hogy azt egyszerűen meg kell osztania.

Ha egy gyümölcsfa oly mértékig betelik étellel, hogy az már több, mint ami saját életben maradásához kell, akkor a fa gyümölcsöt terem. Gyümölcse magában hordja egy új fa magját: így folytatódik majd az élet, ami benne van. A fában lévő bőséges élet kicsordul, és reprodukálja önmagát. Ez az Istenben meglévő bőséges élet csordult túl, és gyümölcse az ember lett. A dicsőséges élet és teljesség, melyben Istennek öröme telt, több volt, mint amire magának szüksége lett volna. A vágy, hogy osztozzon mással ebben az extravagáns bőségben, ez vezetett a teremtéshez.

Szeretet:

Isten – szeretet. A szeretet legnagyobb szüksége, hogy adjon. Ez sem egy passzív minőségű szeretet, hanem olyan, ami megnyilvánul. Isten abban mutatta meg irántunk való szeretetét, hogy amikor mi ellenségként viszonyultunk hozzá, megbékített minket önmagával. Miközben a világ még az arcába köpött, és gyűlöletet táplált iránta, végül még megölni is képesek voltunk őt, ő megcsókolta a világot, és kijelentette, hogy a bűneinket többé nem tulajdonítja nekünk. Ez oly nagymértékű szeretet, ami nem bírta kivárni, hogy az ember kezdeményezzen; hanem ő lépett oda hozzánk, az

emberiséghez, hogy magához öleljen, miközben mi még ellenségként láttuk őt.

Megtapasztalásunk és tapasztalataink értelmezése nagyon gyakran csupán a saját nézőpontunkon alapszik. Isten szeretetét csupán a saját szükségünk szempontjából látjuk. Pedig mindez elsősorban nem a mi szükségünkről szól... Isten, irántunk való szeretete miatt nyújtotta ki karját felénk, mert Ő egyszerűen vágyott arra, hogy szeressen minket. Nem pusztán a bennünket körülvevő sötétség erőssége sarkallja arra, hogy világosságot hozzon. Egyszerűen Isten természete, hogy ragyogjon.

Isten örömét leli abban, hogy kijelenti magát. Túlcsondul belőle az élet. Telis-tele van szeretettel. Világossága tündöklően fénylik. Ez az elapadhatatlan megmutatkozni-akarás, szeretetének kimutatása, megnyilvánulása, ez jelenti Isten lényegét. Az egész univerzum a bizonyosság Isten óriási vágyáról és egyben képességéről, hogy kifejezze önmagát. Minden galaxis, minden növényke, minden állat egy-egy egyedülálló és káprázatos kifejeződése Isten képzelőerejének. De végtére is, egy személy a személyiségén keresztül szeretné kifejezésre juttatni önmagát... és ez volt az ok, amiért téged teremtett!

Amikor Jézust látjuk, Isten önkifejezését látjuk. Az életben, amit Jézus élt, a halálban, amit Jézus halt, és Jézus feltámadásában Isten tökéletes önkifejezését szemlélhetjük. Amikor Jézus gyógyít, Istent láthatjuk gyógyítani. Amikor Jézus beszélget vagy tanít, Istent hallhatjuk beszélgetni, tanítani. Amikor Jézus meghalt a kereszten, Isten szíve mélyét láthatjuk teljességében, aki hajlandó szenvedni és meghalni miattunk. Aki inkább elszenvedi az emberek erőszakát, mintsem hogy bármi módon az emberi erőszakban részt vegyen.

Nem sokkal Jézus feltámadása után már két tanítványa, Péter és János gyógyítanak meg egy korábban nyomorék embert. A gyógyító Isten tehát tovább él más emberekben. A gyógyításnál is csodálatosabb, hogy Isten megtestesülése folytatódik tanítványaiban, követőiben, az emberekben. Isten megtestesülése bennünk folytatódik. **Attól, hogy a Názáreti Jézus már nincs jelen fizikai testben, nem jelenti azt, hogy Isten már nincs jelen fizikai testben! Itt van, jelen van, bennünk és közöttünk.** Eltűnt a szemünk elől, hogy megtaláljuk őt a szívben. Szeretném, ha elsősorban arra figyelnél, **mit jelentett ki Jézus Istenről és az emberről.** Mi volt az üzenet, a kinyilatkoztatás, amit Jézus képviselt, amikor Őbenne Isten hús-vér emberré vált?

Isten emberré lett és közöttünk lakott.
Isten emberré lett.

Hiszen a Szeretet Szavának, a Logosnak a célja soha nem az volt, hogy csak egy írott könyv, egy hittétel-gyűjtemény, egy intézmény, egy vallás legyen –

hanem hogy megtestesüljön, az emberi életben tükröződjön, a mi emberi létünkben ábrázolódjon ki... és mibennünk folytatódjon.

Ennek a könyvnek a célja, hogy inspiráljon és lángra gyújtson egy olyan mélységű megértést, amely aztán – természeténél fogva – kiábrázolódik, megnyilvánul, megmutatkozik, testté lesz az életünkben: az Ige testté lett! Az inkarnáció (azaz megtestesülés) latin eredetű szó, egyszerűen annyit jelent: testté válik, hús-vér testté lett. Ezzel a gondolattal a bibliában János evangéliumában találkozunk: „ÉS AZ IGE TESTTÉ LETT...” (János 1:14)

Jézus Krisztusban az Ige, Isten szava, hús-vér testté lett: a valóság megjelent, Isten gondolata emberi testben vált valóra. Isten szavának végcélja az volt, hogy az emberben megjelenve hús-vér testté váljon...

De mi ez az „Ige”, ami testté lett? János ugyanitt, az első versben megmondja: ez az Ige, amely kezdetben Istennel volt... sőt, valójában, ez az „Ige”: Isten!

Évezredekken keresztül csak pillanatképeket, részleteket jelentett ki Isten a gondolataiból. Az Ószövetségből ismerhetjük a sok-sok prófétát, papot és tudós embert, akik generációkon keresztül megsejtettek, megláthattak valami részt Isten céljából.^[1] A legjobb tudósok vették bele magukat az elmélyült tanulmányokba, hogy összeálljon valami ebből a „kirakósból”. Évezredek Istentől jött kijelentései és komoly tudományos munkák ellenére, ott maradt a misztérium, a titok, mit szem nem látott, fül nem hallott – olyasvalami, ami felülmúlja az emberi képzelőerőt!^[2]

Soha senki emberfiától nem jöhetett ilyen terv, csak Istentől: az örökkévalóság belépne az időbe; a végtelen belépne a korlátozott, fizikai térbe. Isten, emberré lenne!

Az Ige, Isten kifejeződése, Isten pontos képviselője – hús-vér testté lett! Ezt ne úgy vegyük, mint egy próbálkozást, hogy Isten emberi testbe bújt, hogy álcázza magát. Nem, ez az örökkévalóságra szóló elköteleződés volt, melyben Isten most és mindörökké összekötötte magát az emberiséggel. Az ő örökkévaló sorsát egybefűzte az ember sorsával. Az elképzelhető legteljesebb értelemben emberré lett, és egy ember marad mindörökké.

A Teremtő jött ebbe a világba. Ő az igaz világosság, aki megvilágosít minden embert.^[3] **Küldetésének célja nem kevesebb volt, mint hogy összetörje az illúzióinkat, napfényre hozva az álságos, valótlan és nem eredeti én-képünket (identitásunkat), amit tőle elfordulva tettünk magunkévá. Isten megtestesülése felfedi és megmutatja, hogy az igazi énünk, önmagunk, valódi emberi mivoltunk egyedül csak Istennel egységben, vele egybeforrva található meg.**

Amikor az Ige hús-vér testté lett, amikor Isten emberré lett, akkor a Teremtő – és minden ember eredete – lett Jézus Krisztus személyében testté.

Jézus – Teljességgel Isten, teljességgel ember

Jézus a legteljesebb és legigazabb mértékben képviseli Istent. Nem csak képviseli őt, hanem ő maga Isten. Amit ő mond, Isten mondja; amit ő tesz, Isten teszi. Jézus maga mondta, „ha láttatok engem, láttatok az Atyát.”^[4] Pál a 2Kor. 5:19-ben azt írta, hogy Isten volt Krisztusban, amikor a világot magával kibékítette.

Isten megtestesülésének a következményei igazán mellbevágóak! Isten úgy lett hús-vér emberré, hogy közben nem szűnt meg Isten lenni. Jézus bátran kijelenti: „Mielőtt Ábrahám volt, ÉN VAGYOK.”^[5] Egyúttal az átalakulás, ez az újfajta létezés mód, hogy ember lett, egyáltalán nem frusztrálta Istent. Sőt, a Kol. 1:19-ben azt láthatjuk, hogy mindebben egyenesen tetszését lelte; gyönyörködött benne! A Kol. 2:9 megmutatja, hogy Isten az ő teljességében, önmaga kifejeződését találta meg Jézus Krisztus testében! Az ember „Isten-kompatibilis”; Isten és az ember összeillenek.

Számára nem lealacsonyító az emberi test, hogy vágyának megfelelően abban jelentse ki és fejezze ki önmagát. Tudja, hogy létezésünk az ő művészi kifejezésének a gyümölcse, melyben kiábrázolódik, megmutatkozik bennünk saját képmása. **Jézus Krisztusban, mint emberben jelent meg a legigazabb és legpontosabb visszatükröződése Istennek.** „Jézus – Isten személyének ragyogóan fényes és hibátlan kisugárzása. Láthatóvá teszi Isten dicsőségét, elhatárolását, és Isten jellemének és egész lényének teljes képét emberi formában mutatja meg.” (Zsidók 1:3 Tükör Biblia)

Jézus nem azért jött, hogy egy újabb homályos és nehezen kivehető képet mutasson – hanem, hogy egy teljes és kristálytisztá látást adjon Apánkról, és hozzávaló hasonlóságunkról. Bármi volt is az Ige, míg a megtestesülés előtt Istenben volt, az most emberi formában van.^[6] Nem vesztett személyiségéből, egyéniségéből vagy kifejezőképességéből azáltal, hogy emberré lett. Ő még mindig az örökkévaló Ige, Istennel van, arccal Isten felé fordulva, Isten tükörképe, aki maga Isten... és ember. Hogy emberként létezzon, ez volt a terve a kezdetektől fogva.

Azt mondhatjuk tehát, hogy Krisztusban Isten önmaga korlátlan kifejeződését adta, és ezzel egyben megmutatta, hogy milyen is ő valójában. Jézus Isten személyének, igazi valójának és természetének a lelepleződése. **A szertartásokkal, törvényekkel, ítéletekkel, vádaskodásokkal, kárhozzátással, erőszakos áldozatokkal a háttérben, melyek annyi téves elképzelést eredményeztek Isten karakterével kapcsolatban, most személyesen jelenik meg, hogy tisztázzon minden félreértést.** Nem bosszúálló, nem bántódik meg egykönnyen. Sőt, a vele szembeni ellenségeskedésünk legcsúcsán,^[7] kész bennünket önmagához békíteni, még amikor halottak voltunk vétkeink, bűneink, az emberi gonoszság és erőszak vakságában.^[8]

Sokszor írják le fennkölt szavakkal Istent úgy, mint mindenütt jelenlévő, mindentudó és mindenható. Igen ám, de Jézus Krisztusban emberré lévén, egy-egy konkrét földrajzi helyre korlátozza le önmagát; azt is olvassuk, hogy nőtt tudásban és bölcsességben, és hazájában nem tudott sok csodát tenni a hitetlenségük miatt. Annak ellenére tehát, hogy Jézus nem volt többé mindenütt jelenlévő, mindentudó és mindenható, Isten mégis a maga teljességében volt Krisztusban. Miért? Mert Isten mivoltának a szeretet a

lényege – és az emberi létezés semmilyen értelemben nem egy alacsonyabb rendű kifejeződése az ő szeretetének vagy életének.

Isten teljességében megnyilvánult és folyamatosan kifejezi önmagát, mindenféle korlát nélkül az ember Jézus Krisztusban! Emberi mivoltunk semmiképp sem gátja, hogy Isten egészen és szabadon megmutassa önmagát. Nem frusztrációt jelentesz Istennek, hanem egy lehetőség vagy neki, amelyben él. **Benned az ő Élete kifejeződhet.**

Jézus nem azért jött, hogy megváltoztassa Isten szívét és gondolatait az emberiséggel kapcsolatban. Nem azért jött, hogy kiengeszteljen egy haragvó Istent. Épp ellenkezőleg. Jézus azért jött, hogy az emberiség szívét és gondolatait változtassa meg, Istennel és az emberiséggel kapcsolatban.

Jézus azért jött, hogy felfedje az igazságot, Istenről és rólunk; és ezzel igazzá tegyen bennünket – az eredeti önmagunkká.

„[Isten,] aki megmentett és előzetes határozatának megfelelően szent hívással elhívott bennünket, nem tetteink alapján, hanem kegyelmének következményeképpen, melyet a Felkent Jézusban örök idők előtt adott már nekünk, de csak most tett láthatóvá Megmentőnknek, a Felkent Jézusnak megjelenésén keresztül, ki örömezenetén át hatálytalanná tette a halált, s megvilágította az életet és a romolhatatlanságot.” (2Tim1:9-10 Csia ford.)

Isten gondolata, felőlünk való elhatározása megvolt már, mielőtt az idő elkezdődött volna. A kegyelmet adta nekünk – önmagát adta nekünk, mielőtt megszülettünk volna, mielőtt bármit tehattünk volna azért, hogy ezt kiérdemeljük, vagy ne érdemeljük meg. Még mielőtt bármi esélyt kaptunk volna arra, hogy jó benyomást tegyünk rá, vagy kiábrándítsuk őt magunk felől, már teljesen odavolt értünk: odavolt a hasonmásért, a képmásért, amivel „elpecsételt” bennünket. Az ő szemszögéből nézve, megtaláltattunk, mielőtt elvesztünk volna – megtalált bennünket Krisztusban, mielőtt elvesztett minket Ádámban. Kegyelmet kaptunk, még az ún. „bűnbeesés,” vakságunk, a hazugság, hazug identitásunk ördögi köre előtt. Csupán az alkalmas pillanatra, az idő teljességére várt, amikor megjelenhet – amikor láthatóvá teheti, ami mindig is megvolt, a mi megváltásunk valósága Jézus Krisztusban.

Gyakran olvashatunk, legfőképp teológiai jellegű könyvekben, az emberi természetről. (Itt érdemes megjegyezni, hogy ez a kifejezés szinte alig van jelen az Írásokban.) Úgyhogy egy kicsit utánanéztem, mit is ért a legtöbb teológus az „ember természetén.” Ez a tényeket, vagy a valóságot jelenti az ember felől!

Milyen egyszerű és nagyszerű meghatározás – csak az a baj, hogy sokan az emberről szóló igazságot és valóságot Ádám bűnbeesésében keresik. Pedig egy kicsit még előbb kell kezdenünk, hogy felfedezzük a Teremtés könyve első fejezetét: *„Akkor ezt mondta Isten: Alkossunk embert a képmásunkra, hozzánk hasonlónak (...). Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket.”* (1 Mózés 1:26-27.) Az emberről szóló igazság és valóság az Istenből indult ki. Az ő természetéből fakadt a mi természetünk. Az ő valósága a lényeg, a szubsztancia, amelyből teremtődünk!

Annak a kulcsa, hogy megérthessük az Isten-és-ember-egy-személyben-Krisztusban misztériumot, a következő. Be kell lássuk, hogy pontosan e célból teremtette Isten az embert. Azért teremtett bennünket, hogy egybe legyünk forrva, tökéletesen harmonikus egységben legyünk övele. Ebben az Isteni tervben nincs konfliktusban az ember természete és Isten természete.

Az ember – Isten elképzelése. Ez a „gondolat” Isten fejéből pattant ki. Úgyhogy amikor Isten emberré lett, ez az eredeti, hamisítatlan ember volt, aki Jézus személyében testet öltött: a tökéletes ember (Efézus 4:3). Amit Isten mindig is igazságként tudott az emberiség felől, az most hirtelen berobbant a történelem színpadára. *„Az igazi világosság, mely minden embert megvilágít, érkezőben volt már a világba.”* (János 1:9 Csia ford.) Ő az a világosság, amely napfényre hozza az igazságot az egész emberiséget illetően, és minden egyes emberre vonatkozóan is. A kijelentés, amit hoz: *„kegyelemmel és igazsággal teli”.*

A tény, hogy Isten emberré tudott válni, teremtésünk tervéről, az eredeti, tökéletes alkotásról tesz bizonyosságot. Amikor a kezdetben Isten megformálta az embert, mondván: *„legyen a mi képmásunkra, hozzánk hasonlónak”,* akkor nem egy magához képest alacsonyabb rendű teremtményt értett ez alatt, hanem szó szerint azt, amit mondott: az ő

visszatükröződését, anyagi formában és emberi alakban. **Jézusban ráismerünk Istenre úgy, mint aki csontunkból való csont és testünkől való test.** Ez a hasonlatosság az alapja egy olyan bensőséges szeretetnek, melyben nincs semmi szégyellnivaló és nincsenek akadályok az egység útjában.

[1] Zsid 1:1

[2] Ján 1:18 és 1Kor 2:9

[3] Ján 1:9

[4] Ján 14:9

[5] Ján 8:58

[6] Ján 1:14

[7] Róm 5:10

[8] Ef 2:4

26 AZ ELJÖVENDŐ MESSIÁS I.

Az előző fejezetben azt javasoltuk, hogy koncentráljunk arra az *üzenetre*, amit Jézus hordozott. Jézus nem azért jött, hogy megváltoztassa („kiengesztelje”) Isten szívét és gondolatait az emberiséggel kapcsolatban. Épp ellenkezőleg. Jézus azért jött, hogy az *emberiség* szívét és gondolatait változtassa meg, Istennel és az emberiséggel kapcsolatban. Jézus azért jött, hogy felfedje az igazságot, Istentről és rólunk; és ezzel igazzá tegyen bennünket – eredeti önmagunkká.

Mik voltak tehát Jézus születése előtt azok a történetek, amiket az emberiség önmagáról és Istentről mesélt, önmagának? Hogyan születtek alaptörténeteink (arról, hogy kik vagyunk mi emberek és milyen az Isten)? Mit voltak azok a történetek, amiket Jézus teljesen új megvilágításba helyezett és újraértelmezett nekünk?

A bibliai zsidó nép lejegyzett ószövetségi történetei, a Bibliában például az ókori Júda és Izrael királyságának lejegyzett történetei nem véletlenszerűen és nem egy szempillantás alatt alakultak ki. Hanem évszázados folyamatok eredményeképp formálódtak, és szorosan kötődnek a zsidók történelméhez.

Az ugyanebben az ókori időszakban, az Ókori Kelet országaiban született történetek túlnyomó többségét írástudó kiváltságosok jegyezték le, a kormányzó birodalmak és azok hivatalos vallási intézményeinek számára. Noha az ilyen írások sok témát átfedhetnek, nézőpontjuk meglehetősen korlátozott volt. Szinte kizárólag a kiváltságosak, a győztesek és az uralkodók szempontjából írták őket.

Az egyik szempont, amely a héber narratívákat annyira egyedivé teszi, az esemény, amely nemzetként határozta meg őket: az exodus. Az egyiptomi

rabszolgaságból való kiszabadulás, szembeszegülés a kialakult renddel és az elnyomottak igazságszolgáltatása – ezek voltak azok a meghatározó események, amelyekből a zsidó elbeszélés (narratíva) táplálkozik. Noha igaz, hogy a szentírásokat (a Bibliát) úgyszintén egy kiváltságos írástudó osztály készítette, az elnyomás és a megszabadulás története fontos egyedi szempontot képviselt. Az exodus-t igazán egyedi perspektívából: nem a kiváltságosak, hanem az elnyomott rabszolga zsidó nép szemszögéből ismerjük meg. Istenük pedig az áldozatok oldalán áll! Szabadítójuk: a hatalmaskodók igazságtalanságát elszenvedők szabadítója! Még akkor is, amikor szabad nemzetté válnak, ezek az emlékek meghatározóak maradnak abban, miként látják önmagukat és a világot.

A szabadítás reménye

Egy olyan politeista (sokistenhitű) világban, ahol a törzsi istenek folyamatos pozícióharcban álltak egymással, a törzsi háborúk a rangsor felállítására is szolgáltak afelől, hogy melyik a legerősebb isten. Nem volt ritka, ha egy törzs csatát veszített, hogy elhagyták törzsi istenüket és helyébe a győztes hódítók istene lépett. Sok isten semmisült így meg, mikor az egyes közösségeket idegenek meghódították és új törzsi közösségekbe olvasztották be.

A kezdetben még maga is sokistenhitű Izrael elmozdulása a politeista világképből a monoteizmus (egyistenhit) felé alapvető kulcsa lett annak, hogy vallásuk fennmaradjon még nagy vereségek idején is. Ha valójában csak egy Isten van, "Ábrahám, Izsák és Jákob Istene", aki minden esemény fölött áll, akkor a csatában való vereséget már nem lehetett Jahve vereségének tekinteni; a vereséget inkább úgy értelmezték, mint Jahve büntetését hűtlenségük miatt. Ez a megközelítés lehetővé tette, hogy Istenbe vetett hitük és reményük még száműzetés (pl. a babiloni fogság) alatt is életben maradjon. Hiszen az egész emberiség történetét összehangoló Isten ugyanolyan biztosan tudna megszabadítani, ahogyan fegyelmezni, fenýíteni.

Messiás-várás és az uralkodó

Izrael megszabadulással kapcsolatos reményei, lassan de biztosan egy jellegzetes szabadító-képben kristályosodtak ki. A királyság megalakulása minden másnál jobban hatott erre. A messiás-várás politikai reményként kezdődött.

Júda és Izrael törzseit sok generáción keresztül karizmatikus bírák és próféták vezették. Amikor erős vezetésre volt szükség, Isten „Ruach”-ja (szelleme, ereje) szállt a vezetőre, és inspirációt nyújtott neki, hogy megvalósítsa Isten akaratát ezekben a törzsi közösségekben. Egyfajta közvetlen teista (isteni) vezetés volt ez, karizmatikus emberi vezetők isteni inspirációja által.

Emiatt a királyság, a monarchia intézményének megalapítása nem nélkülözte az ellentmondásokat. Sámuel első könyvében a 8. fejezet története világossá teszi, hogy egyesek a királyságban egyenesen az Isteni uralkodás visszautasítását látták. Az emberek eljöttek és Sámuel prófétától egy királyt kértek. *„Ezt mondták neki: (...) Tégy valakit királyunkká, hogy ő bíráskodjék fölöttünk, ahogyan az minden népnél szokás!”* (1Sám 8,5b). Miután Sámuel beszélt Istennel erről a kérésről, Jahve azt válaszolja: *„nem téged vetettek meg, hanem engem vetettek meg, hogy ne legyek a királyuk.”* (1Sám 8,7) Ezután Isten szigorú figyelmeztetése következik a királyság következményeivel kapcsolatban. Az uralkodónak ki kell építenie és meg kell védenie királyságát: a kényszermunka, az adók és a háború a monarchia elkerülhetetlen velejárói. E figyelmeztetés ellenére, az emberek továbbra is a királyságot választották.

Az első királyt, Sault tehát egyfajta büntetésként kapják. Csak a második király, Dávid valóban Isten felkentje.

Most emlékeznünk kell arra, honnan is származik a zsidó nép. Milyen esemény határozta meg önazonosságukat, identitásukat? Mikor még rabszolgák voltak, az Úr volt az, aki hallotta kiáltásukat, kihozta őket Egyiptomból, a rabszolgaság földjéről. Ez az exodusban „született” és nemzetként a egyiptomi Kivonulásban magára-talált nép emlékszik az általuk elszenvedett erőszakos elnyomásra; ez a nép tisztában van a birodalmak igazságtalanságával.

Mind a királlyal, mind pedig a királysággal szemben – a zsidó monarchia kezdeteitől fogva, történelmükből fakadóan – szokatlan elvárások jelennek meg. Többet várnak tőle: nem egy elnyomórendszert, nem háborút és nem erőszakot. Mert ők egy olyan nép, aki olyan Istent imád, aki az elnyomottak oldalán áll. Olyan királyt és egy olyan királyságot várnak, ahol igazlelkűség

és igazságosság uralkodik. Noha elléptek a közvetlen teokratikus vezetés mellől, továbbra is elvárják, hogy maga Isten uralkodjon rajtuk, a király közvetítésével. Így a királyt „Isten fiának” nyilvánítják (Zsolt 2: 7, 89:27), aki Isten nevében uralkodik.

Az isten-király iránti növekvő elvárás egyértelműen kifejeződik a 72.

zsoltárban:

„Isten! Add törvényeidet a királynak, és igazságodat a király fiának, hogy igazságosan ítélje népedet, és törvényesen a nyomorultakat. Teremjenek a hegyek békét a népnek, és a halmok igazságot! Szolgáltasson igazságot a nép nyomorultjainak, segítse meg a szegényeket, de tiporja el az elnyomókat! Éljen [szó szerint: Féljenek téged] addig, míg nap és hold lesz, nemzedékről nemzedékre! Mint amikor eső hull a rétre, és zápor áztatja meg a földet: úgy virágozzék napjaiban az igazság [szó szerint: az igazságosak], és legyen nagy békesség, amíg meg nem szűnik a hold. Uralkodjék tengertől tengerig, és a folyamtól a föld széléig.” (72. Zsolt 1-7)

„Boruljon le előtte minden király, minden nép őt szolgálja! Mert megmenti a segítséget kérő szegényt, és a nyomorultat, akinek nincs segítője. Megmenti a nincstelent és a szegényt, a szegény embereket megsegíti. Elnyomástól és erőszaktól megváltja őket, mert drága számára a vérük.” (72. Zsolt 11-13)

„Áldott az ÚRisten (Jahve), Izrael Istene (Elohim)! Egyedül ő tud csodákat tenni! Áldott legyen dicső neve örökre, töltsé be dicsősége az egész földet! Ámen, ámen.” (72. Zsolt 18-19)

Jahve neve és jelleme meghatározza, hogy milyen királyt vár magának Izrael. Izrael királyainak története mindazonáltal a története annak is, hogy a királyok sorra hogyan *nem tudtak megfelelni* ezeknek az elvárásoknak. A királyok e kudarcra azonban nem csökkentette a reményt. Épp ellenkezőleg, arra szolgált, hogy tovább fokozza és átalakítsa ezt a várakozásteljes reménységet valami sokkal nagyobbá.

Dávid királynak sikerült megvédenie Izrael határait, de sok szempontból kudarcot vallott abban, hogy Jahve képviselőjeként éljen.

Aztán jött Salamon, Dávid fia. Bizonyos értelemben még nagyobb sikerrel jár, mint apja: bölcsességgel és káprázatos gazdagsággal volt megáldott. Uralkodása alatt a királyság növekszik. A béke és jólét idején Salamon úgy dönt, hogy templomot épít az Úrnak. A Királyok első könyvének 5.

fejezetében azt olvassuk, hogy Salamon 30.000 munkást, 70.000 teherviselőt és 80.000 kőfaragót kényszerített munkára. A kényszermunka csak egy másik kifejezés arra, hogy *rabszolgaság*-ra kötelezte alattvalóit. Tehát az Isten tiszteletére, aki rabszolgákat szabadít fel és meghallja az elnyomottak sírását, Salamon rabszolgák által templomot épít.

Az Isten emlékezete, aki kiszabadította népét az egyiptomi harci szekerek és lovasok fogságából, mindinkább elmosódik, ahogy a védelmet igénylő, virágzó királyságuk valóságával kerülnek szembe. *„Salamonnak volt negyvenezer harci kocsihoz való lova az istállókban, és volt tizenkétezer embere a kocsikra”* (1 Királyok 4:26). Később azt olvassuk, hogy a harci szekerek és a lovak importja és exportja a királyság jólétének jelentős forrásává vált. Tehát az Istent, aki megszabadította Izráelt az egyiptomi birodalom erőszakától, most egy király és egy olyan királyság képviseli, aki rabszolgamunkával építi fel Jahve templomát, és fegyverek kereskedelme révén generálja gazdagságukat. Izrael pontosan azzá lett, amilyen sanyargatótól korábban megszabadult.

**Felerősödő várakozások,
átalakuló Messiás-
várakalmak az asszír háborúk
és a babiloni fogság idején**

Tehát ami a messiási reményhez vezetett, az nem pusztán a királyok nagyon is emberi kudarca, hogy megfeleljenek az "isten felkentje" címnek. Maga a monarchia megalapítása – abból a célból, hogy az együttérző Isten nevében megmentsen és irgalmasságot ígérjen – magában hordta a messiás-várás szükségszerűségét. Az erődemonstráción alapuló politikai realitások arénájába, egy olyan királyság, mely Isten nevében irgalmasságot ígér, alig valósítható meg. Minden ilyen monarchia természeténél fogva olyan reményhez vezet, amely az összes tapasztalt politikai realitáson túlmutat, és amelyet egyetlen politikai alakulat sem tud kielégíteni. Mindazonáltal ez a remény [az Isten nevében irgalmasságot ígérő királyság] továbbra is elérhető marad, mert nem a lelkek vallásos megváltóját ígéri, hanem az emberek és az ország „politikai messiását” – egészen pontosan: "teo [azaz Isten-]politikai messiását" (Buber kifejezésével élve).

Az asszír seregek támadásai alatt az asszír terjeszkedéssel (Kr.e. 8. században) Izrael királyságának rövid politikai függetlensége véget is ért. Királyai túl gyengék, túl korruptak voltak, hogy megálljanak a nagy asszír hatalom előtt. Mégis, míg bárhol másutt a terjeszkedő Szíriában az asszír hegemonia megjelenésével a korábbi állami struktúrák mögött meghúzódó királyi ideológiák eltűntek, addig Izraelben a király képe még új mélységeket is nyert: átalakult a Messiás képévé. [Jurgen Moltmann, Jézus Krisztus útja, Kindle kiadás 250. old.]

Az önálló királyság megsemmisülése és a nép idegen országokba deportálása újra felébresztette az emléket a Szabadító Istenről. Világossá vált, hogy "ahogy a királyságot csináltuk eddig", az nem Jahve királysága volt.

Az asszír háború alatt a Dávid házából származó Ahaz király, miközben elvesztette a csatát, jelet kap:

"Ezért maga az ÚR fog nektek jelt adni: Íme, egy szűz nő teherben van, és fiút fog szülni, és Immánuélnak nevezik el [nevének jelentése: Velünk az Isten]. (...) ez a gyermek meg tudja vetni a rosszat, és a jót tudja választani..." (Ézsaiás 7:14-16 BMT)

Egy olyan Szabadító ígérete, aki képes megfelelni az Isten képviselőjével szemben állított elvárásoknak, csak még erősebb lett, amikor királyaik gyengeségei és kudarcai nyilvánvalóvá váltak. Ez a messiás-király egy eddig páratlan és elképzelhetetlen királyságot vezet be, hiszen ellentétben elődeivel, *"Az ÚR lelke nyugszik rajta, a bölcsesség és értelem lelke, a tanács és erő lelke, az ÚR ismeretének és félelmének lelke. Az ÚR félelme lesz a gyönyörűsége. Nem a látszat után ítél, és nem hallomás után dönt, hanem igazságosan ítél a nincstelenek ügyében, és méltányosan dönt az ország szegényeinek dolgában."* (Ézsaiás 11:2-4 MBT)

Az asszíriai szenvedés ezen időszakában Izrael népének reménye nem csak felerősödik, hanem ki is bővül. Mert ha Istent foglalkoztatja az igazságosság és az elnyomástól való megszabadítás, akkor királyságának célja nem lehet Izrael jóléte önmagában. Nem, ez egy olyan egyetemes királyság lesz, amely lefedi az egész világot, ahogy a vizek borítják a tengert. Ez nem más, mint egy teljesen új teremtés, amelyben az erőszak örökre megsemmisült (lásd Ézsaiás 11:5-9 pl. *"a farkas a báránnyal lakik, a párduc a gödölyével hever, a borjú, az oroslán és a hízott marha együtt lesznek..."*).

A már megszokott harcias királyok helyett, akik erőszak és elnyomás révén növelték és védelmezték országaikat, Zakariás próféta látomása is egy teljesen másfajta eljövendő királyról szól. Ez a király alázatos lesz, véget vet a harci szekereknek, háborús lovaknak és fegyvereknek, és békét hoz minden nemzet számára:

"Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas, alázatos, és számaron ül,

számárcsikó hátán.

Kiirtja a harci kocsit Efraimból és a lovat Jeruzsálemből. Kivész a harci íj is, mert békét hirdet a népeknek. Uralma tengertől tengerig ér, és a folyamtól a föld végéig.

A veled kötött szövetség véérért szabadon bocsátom foglyaidat a kútból, amelyben nincs víz.

Térjetek vissza a fellegvárba, reménykedő foglyok! Még ma kijelentem: Kétszeres kárpótlást adok neked!” (Zakariás 9:9-12, MBT)

Az Emberfia

Tehát Izrael várakozása a messiás-királyért felerősödik, bővül és jövőképüket is megváltoztatja. Mind a Messiás személye, mind uralmának természete radikális átalakulásokon megy keresztül.

Amint Izrael népe száműzetésben, fogságban találja magát, király nélkül és megszabadításra szorulva, mint annak idején Egyiptomban... az egyiptomi Mózes, a szolgáló próféta emléke ismét központi szerepet kap a Szabadító képének kialakításában. A száműzetésben a próféták és papok ott vannak a néppel – a király nem. A próféták és papok együtt szenvednek a közösséggel és életben tartják a megszabadulás reményét. Az eljövendő Messiás képe tehát összetettebb formát ölt és magában foglalja a *szenvedő szolga* – mint a nép képviselőjének – képét, a *győzedelmes király* képét is némiképp felülírva. A szenvedő szolga-Messiásról ezidőben született versekből számosat idéz majd Jézus, amikor önmagáról beszél.

A várható megszabadulás képe tehát oly mértékben kitágul, hogy egy olyan *egyetemes királyságra* vonatkozó várakozássá alakul, amely minden nemzetet magában foglal majd. A rákövetkező babiloni fogság alatt pedig, szintén egy száműzetés során, Dánielnek olyan látomása van, melyben az „ember fia” véget vet az emberi birodalmak történetének, és Isten kormányzása veszi át a hatalmat (Dániel 7).

Ebben a látomásban Dániel a történelem végén áll, és látja a birodalmakat, melyek felemelkedtek és letűntek. Izrael még csak említésre sem kerül, hiszen az emberiség történetének tágabb összefüggésében Izrael országának kicsi a szerepe. Ez a látomás Dánielt jóval túlviszi hazája Izrael helyreállításánál – az egész emberiség helyreállításáról szól:

“Láttam az éjjeli látomásban, hogy íme, az ég felhőin valaki közeledik. Olyan

volt, mint az Emberfia. Amikor az Ősöreghez ért, színe elé vezették. Hatalmat, méltóságot és királyságot adott neki. Minden nép, nemzet és nyelv neki szolgált. Hatalma örök hatalom volt, amely nem enyészik el soha, és királysága nem megy veszendőbe.” (Dániel 7:13-14 SZIT)

Ebben a látomásban a zsidó messiás az emberiség egyetemes reménye. Eljövendő messiásként megszabadítja Izráelt; és az emberfiaként kiszabadítja az emberiséget az örök erőszak világából, megteremtve az örök békét.

Összefoglalás

Megvizsgáltuk Izrael Messiás-várásainak alakulását. Nem filozófusok kellemes köreiből alakultak ki ezek a váradalmak, és nem ultra-emelkedett szellemi környezetben született természetfeletti kinyilatkoztatások ezek. Elvesztett harcok kellős közepén, valódi fizikai-lelki szenvedés mélységeiben, a bénító csalódás pillanataiban ébredt fel és formálódott a Szabadítóba vetett remény.

Az elnyomottakból elnyomókká, az áldozatokból erőszaktevőkké, az elitből rabszolgákká válás végtelen ördögi ciklusainak valósága – hogy a királyok nem igazságosak és a királyságok nem biztosítják a szabadságot – ezek a tapasztalatok hozták létre az elképzelést a valóban szabad és igazán igazságos világról. Ahhoz, hogy beléphessünk ebbe az új világba, kell lennie egy olyan vezetőnek, aki képes átalakítani e világ mélyen beépített automatizmusait, és bemutatja nekünk Isten országát.

Napjainkra sok keresztény közösség konkrét elvárásokat alakított ki a Messiás (második) eljövételére. Milyen pozitív és negatív oldalát látod az ilyen várakozásoknak? A Messiás-várás kialakulásának története miben formálta a te elképzeléseidet?

Történeteink kialakulásának is mind megvan a maga története. Erről Andre Rabe: VÁGY c. könyvében bőven írok.

Történeteinkkel igyekszünk értelmet adni életünk kuszaságában a történeteknek. A legfogósabb kérdésekre is történetek születtek, legyen az Isten misztériuma; a gonosz létezése és hogy a gonosz létezését miért épp mondjuk a Sátán figurájával igyekszünk magyarázni; vagy barbár áldozati rendszerünket igazoló (önigazoló) történeteink... melyek mind azt a reményünket is kifejezik, hogy valahogy a végén összeáll a kép és ezeknek a történeteknek a vége értelmes lesz.

Ezen történetek összefüggésébe és ebbe a káoszba született Jézus. Jézus megjelenése, Pál szavaival élve, az esemény, amikor „*eljött az idő teljessége*” (Efezus 1:10).

Az emberiség történetének összefoglalása

Jézus maga mondta, *“hirdetem, ami a világ teremtésétől fogva el volt rejtve”*. (Máté 13:35 SZIT) *“A világ kezdete óta rejtett dolgokat jelentek ki.”* (Máté 13:35 MBT)

Jézus története összefoglalja az emberiség történetét – és egy olyan következtetést mutat fel, melyre eljutni magunktól, őelőtte nem tudtunk. Egy vadonatúj esemény, ez a más életminta: megszakítja azokat az ördögi köröket, végtelen ciklusokat, amelyekben a káosz helyet ad a rendnek, majd a rend ismét kaotikussá válik, újra és újra. Megszakítja a körkörös eseményeket, amikor győztesekből áldozatok, majd a legyőzöttekből erőszaktevők lesznek, újra és újra.

Jézus egy üzenet megtestesítője. Jézus a megtestesült kreatív szó, a Logos, amely szembeszáll saját történeteink értelmetlen káoszával. Az idő összesűrűsödik. Folytonos versengéseink hiábavalósága felsejlik. Ezzel egyidejűleg megjelenik az élet valódi értelme ennek az embernek, Jézus Krisztusnak az önátadó szeretetében.

Jézus történetének körülményei: az egész emberiség konfliktusos drámájának egymásnak ellentmondó körülményei, egybesűrítve. Izrael ismét egy pogány birodalomnak – most épp a Római Birodalomnak – alávetettje. 2000 évvel ezelőtt járunk. A zsidó nemzet maga is széttagozódott. A társadalmon belül rengeteg egymással versengő csoportosulás, hang van. A frusztráció közepette fokozódik a szabadulás vágya. Sok önjelölt messiás lépett már elő a nép felbujtására, kihasználva a feszültségeket. Legtöbbjüknek erőszak lett a veszte. A négy evangéliumot olvasva az ember benyomása, hogy a mind e négy, Jézus életéről szóló történet szinte vágat az utolsó hét felé: Jézus életének legutolsó hete és halála felé. Rengeteg konfliktus, terv és cselszövés konvergálódik és olvad egybe erre az utolsó hétre – és kicsúcsosodik egyetlen hatalmas frusztrációban.

Ezen kaotikus körülmények között kezdik Jézus tanításai és tettei zaklatottá tenni az embereket. Sokan, akiknek reményét a korábbi ál-messiások végül összetörték, most megújult reménnyel suttojják, hogy „talán valóban ő a Messiás”. A zsidó vallási hatóságok is észrevették Jézust, és tanításai és népszerűsége egyre inkább sérti őket. Jézus folyamatosan átlépi a bevett normákat és határokat, például a kirekesztettek felé fordulásával, semmibe véve a társadalmi különbségeket. Végül ezek az események mind, a zsidó Húsvét (Páska) ünnepének hetében kulminálnak, amikor a térségben élő zsidóság Jeruzsálemben gyűlik egybe. Minden, egy konfliktushoz szükséges elem összeállt: a nemzetben belüli társadalmi-politikai feszültségek, felajzott vallási buzgalom és személyes frusztrációk. Úgy tűnik, hogy mindenkit: az egyéneket, a családokat, a nemzetet, sőt más nemzeteket is érint a konfliktus. S Jézus arra készül, hogy tudatosítsa bennünk eddig tudattalan folyamatainkat. Mindazokat a tudattalan folyamatokat, egyéni és ösztársadalmi szinten, melyekre az identitásunkat felépítettük és közösségeinket alapítottuk. Szembesítsen minket a valósággal, amelyet mítoszainkkal (magunknak mesélt, kreált történeteinkkel) megpróbáltunk elrejteni.

A minták tudatosítója

Jézus ismerte az ember visszatükröző képességét, amit a Teremtés könyve úgy ír le, hogy "Isten a maga képére és hasonmására teremtette az embert," s amit René Girard évezredekkel később a mimézis jelenségének hív. A „mimézis” az ember visszatükröző képességét jelenti – ebből is az a legfontosabb, hogy agyunk tükörneuronjai révén öntudatlanul is visszatükrözzük, így imitáljuk, másoljuk, átvesszük, eltanuljuk mások *vágyait*. Önmagában ebben nincsen semmi jó vagy rossz. A következmények azonban nagyon is messze vezetnek, erről szól VÁGY c. könyvem.

Jézus tehát tisztában volt visszatükröző képességünkkel és – mivel az emberiség eltorzult mintákat követ – tudatosan ragaszkodott Az Ember eredeti mintájához, a Teremtőhöz. Szándékosan nézett tehát túl saját emberi közösségén, a nyájszellemen, s bár emberként nyilván ki volt téve ezeknek a természetes hatásoknak, nem volt hajlandó csupán azt a kultúrát visszatükrözni, melybe beleszületett. Folyamatosan az Atyára hivatkozik, őrá tekint modellként. Az Atya által képviselt mintát követi, Ő általa él; úgy tanít, ahogy az Atya tanította őt; az Ő akaratát teszi, amikor cselekszik; az Atya vágya az ő vágya is (János evangéliuma 6:38, 6:57, 7:18, 8:28-29).

Például: *„önmagamtól nem teszek semmit, hanem ahogyan az Atya tanított engem, úgy mondom ezeket. És aki elküldött engem, velem van: nem hagyott egyedül, mert mindig azt teszem, ami neki kedves.”* (Jn 8:28b-29)

János evangéliumának 8. fejezete az, amely a házasságtörő asszony történetével kezdődik, s melyben Jézus így beszél az asszonnyal, akit azért hoztak elé, hogy megkövezzék, *“Hol vannak a vádlóid? (...) Senki sem ítél el téged? (...) Én sem ítéllek el téged, menj el, és mostantól fogva többé nem vétkezz!”* (Jn. 8:10b-11) A 8. fejezetben Jézus ezután önmagáról beszél, több éles kontrasztot húzva maga és az őt körülvevő zsidók között, de ki is emelve a mintakövetést pl.: *“Én azt mondom, amit az én Atyámnál láttam, és ti is azt teszitek, amit a ti atyáitoktól hallottatok.”* E diskurzus vége az, hogy a zsidók azzal gyalázzák Jézust, hogy *“ördög van benne”* és most már őt akarják megkövezni.

A János 8. fejezetének ebben a vitájában Jézus meg is nevezi és szembeállítja a két életmodellt. Az emberek vagy azt a modellt követik (tükrözik, gyakorlatilag utánozzák), amely *szerelem*, vagy azt a modellt, amely

megöl. De ahhoz, hogy ez utóbbi modell torz, hamis voltát beláthassuk, először is mintakövetésünket a tudattalanságunk homályából elő kell csalogatni. Ebben a beszélgetésben **Jézus feltárja a gonoszág természetét, amikor kifejezetten kijelenti, hogy szoros kapcsolat van a hazugság, a vádaskodás, a torz vágy és a kollektív gyilkosság között.**

Azokhoz a követőihöz beszél, akik egyébként hisznek benne. Azzal a megdöbbenő kijelentéssel kezdi, hogy ők is vakon rabszolgájává váltak a torz vágyaknak, egy torz modellnek, de nem tudnak róla. Egyetlen reményük a megszabadulásra, ha megismerik az igazságot: *„Így szólt akkor Jézus azokhoz a zsidókhoz, akik hittek benne: 'Ha ti megtartjátok az én ígémet, valóban tanítványaim vagytok; megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket.'”* (János 8:31-32)

A szabadság nem egy kiváltságos vérvonalban vagy fajban rejlik. Ez a csoportosulás, annak ellenére, hogy Ábrahám leszármazottai, mégis gyilkolni akar (v40). Az emberiség minden más csoportjával együtt ezek a zsidók is becsapottak, hiszen mindannyian ugyanabban a gyilkos ördögi körben vesznek részt, és még csak nem is tudnak róla. Hajlamosak vagyunk azt hinni magunkról, hogy szabadok vagyunk, egyszerűen azért, mert mi biza' tudatában vagyunk annak, miben hiszünk, mi a meggyőződésünk, mit döntünk, mit cselekszünk. **Ameddig azonban annak nem vagyunk tudatában, hogy mik azok a rejtett, mögöttes mozgások, folyamatok, melyek meggyőződéseinket és választásainkat motiválják és meghatározzák, addig a vakság fogságában maradunk.**

Ebben a történetben tehát Jézus követői így tiltakoznak: *“De hiszen Ábrahám [a hit ősatyja] a mi atyánk!”*

Jézus ezzel a kijózanító következtetéssel válaszol: *“a cselekedeteitek felfedik, hogy miből táplálkoznak szándékaitok és vágyaitok.”* Erre még határozottabban tiltakoznak: *“csak egy atyánk van, maga az Isten.”* (Jn 8:41) Erre pedig Jézus: *“Ha Isten lenne az atyátok, szeretnétek...”*

Az az Isten, akit Jézus ismer, nem öli meg és nem áldozza fel az ártatlant. Ez az Isten szeret! **Az az Isten, akit Jézus ismer, nem gabalyodott bele a bosszú, és a bosszú-vezérelte megtorló “igazságszolgáltatás” gyilkos ördögi körébe. A (feltétel nélküli) Szeretet a mi eredeti, hiteles és igaz**

**modellünk, mintánk; míg a vádlás szellemissége a torz, megtévesztő,
hamis modell, ami félrevezetett bennünket.**

Jézus beszélgetése követőivel János evangéliumában így folytatódik:
“Miért nem értitek, amit mondok? Mert nem fogadjátok el [szó szerint: nem tudjátok meghallani] az én tanításomat.

Az ördögi gondolkodásmód [szó szerint: diabolos, szétdobáló, hamisan vádaskodó, kárhoztató, gonosz szellemiség] a ti atyátok; ti pedig örömmel teszitek meg azt, amit ő kíván. Ő kezdetől fogva gyilkos volt, és soha nem állt az igazság oldalán, mert nincs is benne semmi igazság. Amikor hazudik, akkor mutatja meg, hogy valójában kicsoda, mert ő hazug, és a hazugság atyja.” (János 8:43-44)

A Parafrázis Tükör Biblia Jézus ezen szavait így fordítja: „A bukott gondolkodásmód gyermekei vagytok és ezeknek az ördögi gyökereiteknek a vágyait teljesítitek be. **Ez, a hazugságnak bedőlő „bukott gondolkodásmód” – mely nem ismeri el Isten képét és hasonlatosságát az emberben – ez öli meg az embert kezdetektől fogva.**” (János 8:44 Tükör Biblia)

Az emberi gonoszság valódi forrása, ha hazugságot hiszünk afelől, hogy milyen Isten és hogy kik vagyunk mi valójában emberek; ez ad tudtunk ellenére megkötözöttséget. Ami az embereket erőszakhoz (szervedéshez), sőt Isten nevében történő gyilkossághoz vezet, az a "hiányérzetből", félelemből és a vádaskodás szelleméből fakadó gondolkodásmód – az ördög. Az ördög, görögül diabolos; héber megfelelője: a sátán. Az ördögiség szelleme, hangja, ez a *torzult vágy* vezérli még azokat is, akik Jézus követőjének mondták magukat. Mint mindannyian, ők is, olyan szándékok vonzásában élünk, melyek forrását nem ismerjük fel. Ezek a „tanítványok” a vádaskodás és kárhoztatás mintáját követik és mintázzák maguk is; a vádlót, ismertebb nevén az ördögöt “testesítik meg”.

Vegyük észre, hogy Jézus nem azt mondja, hogy az ördög, a sátán eredetileg egy gyönyörű és tökéletes angyal volt, aki később felfuvalkodott

és fellázadt.

Nem.

Jézus nem vesz részt az emberi erőfeszítéseinkben, hogy a gonoszságot varázslatos történeteinkkel fátyolozzuk el. Kiteszi pőrén elénk az igazságot. A gonoszság: emberi gonoszság. "Kezdetől fogva gyilkos volt és soha köze sem volt az igazsághoz, mert nincsen benne semmi igazság."

Tudattalan téves feltevéseink és azok tudatos erőszakos következményei: az alapok, melyre társadalmainkat felépítettük. Jézus minden figyelme arra irányul, hogy megfossa az ördög mitikus alakját a ráaggatott hiedelmeinktől, és kitarja a tényt: a mezítelen hazugság és erőszak az, ami a gonosz középpontjában áll. Ez a szellemiség, ez a hang – ennek "hatalmasságai és fejedelemségei" – hamarosan mind össze is fognak majd, hogy Jézust megsemmisítsék.

A mimetikus ciklus, az ember visszatükröző képességének teljes folyamata feltárul. Meglátszik a *tudattalan vakság*, mely kezdetől fogva az emberi közösségek "szövetének" része: a minták, amelyeket követünk, és a vágyak, melyek mintáink forrását adják és így saját vágyainkká is lesznek. Meglátszanak mindazok a konfliktusok és frusztrációk is, melyeket, hogy feloldjunk, tudattalanul **a saját gonoszságunkat (hitetlenségünket valódi önmagunkban) másokra vetítjük.**

Jézus halála is a minta része

Hogyan értelmezte Jézus a saját, küszöbön álló halálát, a gonoszság – kezdetől fogva gyilkos – természetének fényében?

"Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert megtisztítjátok a pohár és a tál külsejét, belül pedig tele van rablászvággyal és féktelenséggel. Vak farizeus, tisztítsd meg először a pohár és a tál belsejét, hogy azután a külseje is tiszta legyen! Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert hasonlók vagytok a meszelt sírokhoz, amelyek kívülről szépnek látszanak, de belül tele vannak halottak csontjaival és mindenféle tisztátalansággal. Így kívülről ti is igaznak látszotok az emberek szemében, de belül tele vagytok képmutatással és törvényszegéssel. Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert síremlékeket emeltek a prófétáknak, és felékesítitek az igazak sírköveit, és ezt mondjátok: Ha atyáink idejében éltünk volna, nem vettünk volna részt velük a

próféták vérének kiontásában. Így magatok ellen tanúskodtok azzal, hogy fiai vagytok a próféták gyilkosainak. Éljetek csak ti is atyáitok mértéke szerint! Kígyók, viperák fajzata! Hogyan menekülhetnétek meg a gyehennával sújtó ítélettől? Ezért íme, küldök hozzátok prófétákat, bölcseket és írástudókat: egyeseket közülük megöltök és keresztre feszítetek majd, másokat megkorbácsoltok zsinagógáitokban, és városról városra üldöztök, hogy rátok szálljon minden igaz vér, amelyet kiontottak a földön, az igaz Ábel végétől Zakariásnak, a Barakiás fiának végéig, akit a templom és az áldozati oltár között gyilkoltatok meg. Bizony, mondom néktek: mindez megtörténik ezzel a nemzedékkel." (Máté 23:25-36 MBT ford.)

Ebben a részben Jézus saját halálát nem tartja "egyedinek" és nem helyezi piedesztálra; önmaga szerint saját halála is a kollektív gyilkosságok hosszú listáját bővíti. Jézus azt mondja, hogy amikor megölik majd őt is, halála egy létező minta része lesz, és abba az ősi történetfolyamba illeszkedik, amelyben ártatlanokat áldoznak fel a magukat "igaznak" tartók. Az áldozatok sírjait már a múltban is később feldíszítették és "kifehérítették," sőt, a későbbi generációkban tiszteletnek örvendnek. A szentként tisztelt sírok azonban az erőszak és gyilkosságok szörnyűségét rejtik. Milyen egyértelmű kép az áldozati rendszerről, amelyről azt meséljük, hogy a közösség érdekében történik. Kifehérítettük ezeket a sírokat szent történeteinkkel és mítoszainkkal, díszes nyelvezettel, mely elfedi a szörnyű valóságot.

Ártatlanok vére építettük közösségeinket, s ehhez utólag öngazolást keresünk. Ennek kultúr-szocio-vallástörténetét részletesen taglalom a VÁGY c. könyvemben. Azokban a ritka pillanatokban, amikor felismerjük, hogy mennyire igazságtalan a társadalmunk és hogy áldozataink ártatlanok, elhatárolódunk azoktól, akik „civilizációnkat” építették, mondván: „ha őseink napjaiban éltünk volna, mi nem vettünk volna részt velük a vérontásban.” És így képmutatók maradunk, soha nem ismerjük fel saját gonoszságunk forrását. A gonosz nem csak más helyen, csak más időben van jelen. A gonosz nem csak a többi embert érinti.

A konfliktus tovább fokozódik

A mimetikus ciklus, a visszatükrözés ördögi köre egyre intenzívebbé válik Jézus „földi” életének utolsó hetében. A „Nagyhét” közeledtére, egyre több ember vonódott be a konfliktusba. A vádaskodások száma nő és Jézust

életét mind többen követelik. A forrósodó feszültség eléri a forráspontot.

*„Ekkor sokan hittek benne azok közül a zsidók közül, akik elmentek Máriaához és látták, amit Jézus tett [feltámasztotta a négy napja elhunyt Lázárt]. Némelyek pedig közülük elmentek a farizeusokhoz, és elmondták nekik, miket tett Jézus. Összehívták tehát a főpapok és a farizeusok a nagytanácsot, és így szóltak: "Mit tegyünk? Ez az ember ugyanis sok jelt tesz. Ha egyszerűen csak hagyjuk őt, mindenki hisz majd benne, aztán jönnek a rómaiak, és elveszik tőlünk a helyet is, a népet is." Egyikük pedig, Kajafás, aki főpap volt abban az esztendőben, ezt mondta nekik: "Ti nem értetek semmit. Azt sem veszitek fontolóra: **jobb nektek, hogy egyetlen ember haljon meg a népért, semhogy az egész nép elveszen.**" Mindezt pedig nem magától mondta, hanem mivel főpap volt abban az esztendőben, megjövendölte, hogy Jézus meg fog halni a népért; és nem is csak a népért, hanem azért is, hogy Isten szétszóródott gyermekeit egybegyűjtse. Attól a naptól fogva egyetértettek abban, hogy megölik őt." (Jn 11:45-53)*

Úgy tűnik, hogy a tanács tagjai egy ideig még tétováztak az eltérő vélemények között. Nincs egyértelmű módszer a válság kezelésére. A szándékok összevisszaságában egyszerre Kajafás ad „világosságot” és iránymutatást. A közösség megőrzése érdekében Jézusnak meg kell halnia. Vegyük észre, hogy míg mítoszaink elrejtik az áldozati rendszer mögött rejlő okokat, az evangéliumok egyenesen kiemelik azt. Hogy az áldozat éppen bűnös vagy ártatlan, lényegtelenné válik, mert a fő cél a *status quo*, az adott hatalmi állapot fenntartása. Megszületett a döntés; a megoldás végigvitele már csak idő kérdése.

Hatalmas tömegek érkeztek Jeruzsálembe a zsidó húsvét, a Páska ünnepére. A római katonaság feszült készültségben áll. Ünnepeken láttak már tömeges erőszakot. Rengeteg pletyka terjedt el Jézusról, és sokan vágyakoznak rá, hogy találkozzanak vele... de vajon ilyen feszültségek közepette eljön-e?

„Másnap, amikor az ünnepre érkező nagy sokaság meghallotta, hogy Jézus Jeruzsálembe jön, pálmaágakat fogtak, kivonultak a fogadására, és így kiáltottak: "Hozsánna! Áldott, aki az Úr nevében jön, az Izráel Királya!" (...) A farizeusok pedig így szóltak egymáshoz: "Látjátok, hogy semmit sem tudtok elérni: íme, a világ őt követi!" (János 12:12-19 MBT)

Ha Jézus szándékában állt volna egy erőszakos forradalom elindítása, ebben az őt ünneplő szituációban minden lehetősége meglett volna rá. Jézus sokat imádkozott és gondolkozott azon, miként tölti be „az Ember Fia” hivatását. Ahogy gyűlik a tömeg és csak fokozódik a feszültség, ő már tudja, melyik utat fogja járni.

Mindaddig, amíg a tömegek nem egyesülnek egyakarató masszává, a feszültség csak tovább növekszik a sokaságon belül. Az evangéliumok megmutatják nekünk, ahogyan egy mimetikus válságban az összes résztvevő egy irányba halad, hogy végül egyetlen akarat legyen. A folyamat részeként repedések jelennek meg Jézus saját tanítványai között is. Júdás megállapodást köt a főpapokkal és elkezd keresni a lehetőséget Jézus elárulására. (Máté evangéliuma 26:16)

Péter mindeközben ezt a bátor kijelentést teszi: *"Uram! (...) Az életemet adom érted!"*

Jézus így válaszolt: "Az életedet adod érterem? Bizony, bizony, mondom néked, mire a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem." (János evangéliuma 13:37-38)

Még a Jézushoz legközelebb álló barátai sem immunisak a tömeg hatása, a nyájszellem alól, amely mindenkit bevonz a torz mimetikus (egymást visszatükröző) ciklusba: adott esetben a hazugság és félelem erőszakos ördögi körébe. Péter a nap végére már esküdni kezd, amikor meghallja Jézus nevét, és még azt is letagadja, hogy ismeri őt. Ezeknek a történeteknek nem az a célja, hogy pszichológiai betekintést nyújtsanak nekünk az egyének lelki világába, hanem hogy megmutassák, hogy kivétel nélkül mindannyiunkat elsöpörhet a tömeghatás – hogy mennyire jellemző, hogy a megfélemlítés hatásának engedelmessé válunk.

Ennek az egész helyzetnek ellentmondása: hogy a jóságos és ártatlan ember, Jézus, *tudatosan* az igazságtalan, hazug, áruló és gyilkos csőcselék kezébe adja magát... ez szinte elviselhetetlen. Ez lehet az oka annak, hogy gyakran figyelmen kívül is hagyjuk ezt az egész feszülő és utálatos, kibírhatatlan ellentmondást a történetben. A keresztről úgy beszélünk, mint Isten terve és célja! De arról is olyan módon, hogy vakok maradunk a cselekvő gonosz erőket illetően, ahogy *az emberek* igazságtalanul vádolták, elárulták és végül szívtelenül meggyilkolták Jézust.

Az emberi gonoszság lesz a következménye annak a torz (a hiányérzet hazugságán alapuló) visszatükröző mimetikus ciklusnak, mely teljesen átszövi a társadalmainkat.

A visszatükrözés ciklusairól is bőven és részletesen írok VÁGY c. könyvemben. Most legyen itt a mimézis – azaz visszatükrözés – jelenségéről annyi elég, hogy a kételkedés, bizalmatlanság és félelem, hogy “nem vagyok elég, nem vagyok elég jó, hiányt szenvedek, Isten valamit visszatart tőlem” érzései, melyeket olyan szemléletesen ír le a Teremtés könyvének harmadik fejezete az ún. „bűnbeesésről”: mindezek következményeként torzul Isten hasonmása az emberben. **Ha nem látjuk meg teljességében Isten képét és hasonlatosságát önmagunkban, ha nem látjuk meg Isten bennünk gyönyörködő szemében tükröződő önmagunkat, és az embert általában, akkor nem leszünk „önmagunk”.** Ha nem Istent magát tükrözzük vissza, hanem saját félelmeinket vetítjük Istenképünkre és az emberekre, akkor ezt a torz Istent és torz embert tükrözzük, és magunk is torzzá válunk. Ezzel indul be a rivalizálás és az emberi gonoszság ördögi ciklusa, mely idővel erőszakot, halált szül.

A Lukács 11:44-ben Jézus az írástudókat és a képmutató farizeusokat jelöletlen sírokhoz hasonlítja, amelyek felett az emberek felismerés nélkül járkálnak át. Fogalmunk sincs társadalmaink alapjairól. **A megváltó erőszak mítosza továbbra sem vitatott.** Elhisszük, hogy mivel az erőszakosan elért „békeesség, helyreállt rend” (ami valaki vagy valakik feláldozásával járt) levezette és elcsitította az indulatokat, és a káosz helyén „nyugalmat” teremtett, ezért az erőszak jogos és helyénvaló volt. Jézus azt tárja fel, ami rejtve volt civilizációink megalapítása óta. Azért jön, hogy újramesélje történeteinket, és minden olyan pillanatban elgondolkodtató szünetet tartson, amikor megpróbáljuk eltussolni az igazságot. Azért meséli újra a történeteinket, hogy felszínre kerülhessen a valóság, ami közösségeinkben és az egyes emberi életekben valójában történik.

Jézus megértése a zsidó és a bibliai kontextusban nagyon is helyénvaló. De létezik Jézusról egy még sokkal tágabb, egyetemes kontextus is. Most beszéljünk rólad. Mi a helyzet veled? Kezded úgy találni, hogy Jézus egy olyan folyamatot tárt fel, ami minden emberi közösségben és minden emberi kapcsolatban jelen van? Mindarra, amit e könyvben leírok,

szeretném, ha úgy gondolnál, hogy Jézus egy kinyilatkoztatás volt. Jézus egy üzenet megtestesítője. Jézus nem egy tranzakció tárgya, nem egy – Isten és az emberiség közötti – „csere” tárgya. Jézus egy megtestesült kinyilatkoztatás.

Te hogyan látod? Mi volt a jelentősége annak, hogy Jézus belépett az emberiség történetébe, és életében maga is végigment ezen a történeten, de nem a szokványos módon megélve azt?

30 MEGVÁLTÓ ERŐSZAK?

Miért a szenvedés útját választja Jézus? Miért a kereszthalál? Vajon úgy látta, hogy ez az egyetlen módja az Atya Isten igazságérzetének kielégítésére (ti., mivel „a bűnös emberiség” „büntetést érdemel”)? Vagy valami módon élvezetet talált a fájdalom révén? Van-e valamilyen misztikus megváltó erő a szenvedésben? Hisz-e Jézus a megváltó erőszakban?

Jézus egész életében mások szenvedését enyhítette. Kifejezetten örült az életnek, és mindenki, aki vele kapcsolatba került, még inkább életre kelt! A bénák és nyomorékok gyógyulásukkal egy teljesebb életre éledtek – gyógyulásuk ünnepnek számított. A vakok és süketek érzékszerveiket kapták vissza. Jézus soha nem mutatott vágyat arra, hogy a szenvedést felmagasztalja az étellel teli emberi mivoltunkkal szemben. Inkább elejétől végéig azon volt, hogy minden érzékelésünket teljességében visszanyerjük, hogy mind inkább teljességében éljük meg életünket: Isten örömteli, nagylelkű ajándékaként. *„Én azért jöttem, hogy életük legyen; sőt, [élettel betelt] bőségben éljenek.”* (János evangéliuma 10:10)

Jézus életöröme, emberi mivoltunk értékéről és méltóságáról szóló üzenete olyan éles ellentétben áll a kereszthalála körüli eseményekkel! A szövegből világosan kiderül, hogy Jézus, bár tudta, hogy szükséges meghalnia, meghalni nem akart, és nyilvánvalóan félt attól, ami előtt áll. Őszintén

keresett volna egy másik utat. „Maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, azután [mélységesen zaklatottá vált,] rettegni és gyötrődni kezdett, majd így szólt hozzájuk: *Lelkemet rendkívül szomorú bánat árasztotta el úgy, hogy szinte megöl engem! Szomorú az én lelkem mindhalálig: maradjatok itt ébren velem, virrasszatok és figyeljetek!*” (Márk 14:33-35, Bővített fordítás)

Jézus nem volt mazochista, nem élvezte a szenvedést.

Újra kell hát kérdeznünk: akkor miért a kereszt? Az Atya Istennek volt szüksége Jézus kereszthalálára?

Megállapítottuk, hogy Jézus nem örült az erőszaknak, a vérnek vagy az emberi életek kiontásának – de talán az Atya igen? Emberként Jézus személyes tapasztalatból ismerte a szenvedést és fájdalmat, ami rá várt. De talán az Atya felül tudott emelkedni mindezen? Hogy valamilyen nagyobb eszmény kielégítése érdekében, a kereszthalált egy “időleges, technikailag szükséges epizódnak” tekintse? Végül is, amikor Jézus befejezi kétségbeesett imáját, hogy a kereszthalál helyett legyen lehetővé számára egy másik út, beszélgetését az Atyával azzal zárja, „*Abbá, Atyám! Minden lehetséges neked: vedd el tőlem ezt a poharat; mindazáltal ne úgy legyen, ahogyan én akarom, hanem amint te.*” (Márk 14:36)

Emberi életünk sebezhetősége, törékenysége okozta volna, hogy úgy tűnjön, Jézus akarata ebben a legválságosabb pillanatban nem esett egybe az Atya akaratával? Bizonyára így gondolják sokan.

A kérdés megválaszolásához szeretném, hogy tisztázzuk a keresztfeszítés tényleges eseményében az aktív szerepét egyenként: Jézusnak, az Atyának és az embereknek.

Jézus tudatosan és önkéntesen adta át magát azok kezébe, akikről tudta, hogy meg fogják őt gyilkolni. Tudatosan szolgáltatta ki magát az áldozatokat megkövetelő társadalmi körnek; egy olyan vallásnak, amelynek tisztasági kódexe a tisztaság elnyeréséhez vért és halált követelt.

Hasonlóképpen az Atya is „átadta, feladta” a Fiút. „*Aki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem őt mindnyájunkért odaadta.*” (Róma 8:32, Károli) Jézust az Atya „átadta,” „kiadta”: „*Ezt a Jézust, miután Isten elhatározott szándékkal és előzetes tudással nektek őt kiadta, ti törvénszegő kézzel keresztre szegeztétek és megöltétek.*” (Apostolok cselekedetei 2:23, Csia fordítás) „*[Jézus,] Aki halálra adatott bűneink miatt és feltámasztatott megigazulásunk miatt.*” (Róma 4:25 MBT és Egyszerű fordítás)

Ezek a szövegrészek világossá teszik, hogy Jézus szerepe az önátadás volt;

az Atyaé pedig az, hogy fiát azoknak a kezébe átadja, akik megkínózzák, megfeszítik és meggyilkolják őt. Sem az Atya Isten, sem a Fiú nem játszik aktív szerepet az ezt követő brutális erőszakban. Épp ellenkezőleg. Inkább épp a mi emberi áldozati erőszakunk cselekedeteiben van legkevésbé jelen az Isten. Az Atya pontosan azért adja át Jézust, mert Ő maga semmi esetre sem vesz részt a rákövetkező, várható erőszakban. Ez az a pont, ahol az ember (az emberiség, akit Jézus képvisel) az emberiséggel áll szemben, kiszolgáltatva önmagának, és Isten visszavonul. Az ember egyedül hajtja végre, teszi meg, amit csak ember tud megtenni, mert Istennek semmi köze az erőszakhoz; Isten nem vesz részt az emberi gonoszságban, erőszakban.

De ha Jézus nem örül az ilyen szenvedésteli halálnak, és az Atya nem vesz részt az erőszakban, és a Lélek sem, akit a Vigasztalónak hívunk... akkor miért választja Jézus önként ezt az utat?

Miután Jézust letartóztatva elvitték, a csodák megszűnnek és a tanítások is megszűnnek Jézus részéről. Mert a legnagyobb ellenséggel, a halálfélelemmel szemben mindkettő hatástalan. Jézust egy olyan csőcselék veszi körbe, akik halálfélelmüket agresszióval próbálják leplezni. Egy gyilkolásra kész csőcselék közepén tagadja meg Jézus, hogy ő maga meghajoljon a halálfélelem előtt. A tömeget fertőző rettegés a legeredetibb félelem: az alapvető szorongás egy büntetéstől, a halálfélelem.

Azonban amikor Jézus korábban már beszélt a küszöbön álló haláláról, soha nem úgy beszélt róla, mint valami szükséges büntetésről, amit valamilyen magasabb szintű igazságosság igényel (ti. az emberiség megbüntetése miatt, az emberiség megbüntetése helyett). Amikor Jézus korábban már beszélt a küszöbön álló haláláról, sokkal inkább úgy beszélt róla, mint a szeretet legfelsőbb formájáról: *„Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mint ha valaki életét adja a barátaiért.”* (János 15:13). De hogyan lehet ez a halál: a szeretet cselekedete? A kereszttel Jézus megmutatja nekünk – miértünk, számunkra – hogy mi történik, amikor az ember (egy ember, ő maga), szembenéz a legnagyobb félelemmel, és legyőzi azt. **Ami ebben a kereszthalál-drámában megváltó erővel bír, az nem a szenvedés vagy az „áldozati” vagy büntető erőszak... hanem a demonstrált bizalom, amellyel Jézus legyőzi a félelmet.** Az Atya iránti bizalma, amelyet barátai iránti szeretete táplál, megerősíti őt, hogy a szemébe nézzen legmélyebb félelmeinknek és felülemelkedjen rajta!

Jézus aláveti magát a haragunknak, és az Atya átadja a Fiút a vakságból eredő erőszak ördögi körének: mert a kört megszakítani csak belülről lehet, átkonvertálni a folyamatot csak résztvevőként lehet; hogy láthatóvá váljon, hogy a gonoszság, az erőszak magunkból, csak az emberekből fakad. Jézus megadja magát, hogy agresszióink áldozatává, az áldozat tárgyává váljon.

De csak azért, hogy – egy váratlan fordulattal – végre megszakítsa az erőszaktevők és áldozatok végtelen ciklusát, és megmentsen azoktól a haragvó és erőszakos istenképektől, amiket az áldozati rendszerünk szült. Mítoszainkat belülről, belső szereplőként foszlatja szét. Szorongásaink velejébe hasít: **azt a félelmünket fedi fel, hogy „nem vagyok elég, nem vagyok elég jó, nem érzem elfogadottnak magamat, nem vagyok méltó arra, hogy éljek” – és megmutatja nekünk azt az Istent, aki minden feltétel nélkül elfogad, szeret minket és átöleli az emberiséget. Így tehát, emberi létünk legalján (amikor meggyilkoljuk őt), amikor mi még ellenségekként tekintünk önmagunkra és reá, ő megbékéltet bennünket** (Róma 5:10).

Ha pusztán a szenvedés és a halál megváltó erővel bír, akkor elegendő lett volna egy betegség vagy a halál bármilyen formája, ami elviszi Jézust. De itt egy mélyebb logika működik. Isten pontosan ezt a különleges alkalmat, a válságba és káoszba fulladó közösség által elkövetett kollektív gyilkosságot használja, **hogy felfedje legalapvetőbb bűnünket: hogy Isten szándékait teljesen félreértelmeztük.**

Minden másképp van, mint gondoljuk; de a félreértés következménye, az áldozatképzés mechanizmusa (amikor minden frusztrációnkat és haragunkat egy áldozatra vetítjük) és az ebből fakadó gyilkosságok: társadalmaink alapszövetét adják. Az áldozatképzés egy menekülési mód, amikor a saját „alkalmatlanság”-érzésünket, félelmünket valaki másra vetítjük, azt a másikat bűnösnek nyilvánítjuk, és az egész közösség összefog ugyanígy téve, míg végül „megszabadulunk” a „bűnös” elemektől, áldozatainktól. Ezzel látszólag békességet teremtünk. Átmenetileg enyhítjük a bensőnkben dúló káoszt. Ezért éppen a kereszthalál, a kollektív gyilkosság tipikus formája az, ami a legplasztikusabban jelképezi, **mennyire félreértettük Istent, mennyire másképp van minden.**

Tehát Jézus azt az utat követi, amelyről tudja, hogy egy rendkívül fájdalmas halálhoz vezet. Tudatosan vállalja, hogy ő legyen az áldozat. Jézus ezt nem azért teszi, mert örömet lelné a fájdalomban, vagy, mert az Atya ezt követelné tőle – hanem mert nekünk van szükségünk rá. Elidegenedésünk Istentől és önmagunktól csak az ördögi körből belülről oldható fel.

Lépjünk a történet folyamában pár órát vissza. Amikor az utolsó (Páska) vacsora után Júdásnak egy sokaság élén lehetősége nyílik, hogy Jézust csókkal árulja el, a többi tanítvány még készen áll egy további harcra. Egyikük kardot is ragad, és lecsap a főpap szolgájára. A szolga valószínűleg még épp időben hajolt el, s így a feje helyett „csak” a fülét vágta le Péter! Jézus úgy reagál a szituációra, úgy vet véget a további vérontásnak, hogy azt mondja tanítványának: tegye el kardját... *„Ekkor így szólt hozzá Jézus: Tedd vissza kardodat a helyére, mert akik kardot fognak, kard által vesznek el. Vagy azt gondolod, hogy nem kérhetném meg Atyámat, hogy adjon mellém most tizenkét sereg angyalnál is többet? De akkor miképpen teljesednének be az Írások, hogy ennek így kell történnie? Abban az órában így szólt Jézus a sokasághoz: Mint valami rabló ellen, úgy vonultatok ki kardokkal és botokkal, hogy elfogjatok engem! Mindennap a templomban ültem és tanítottam, és nem fogtatok el. Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjenek a próféták írásai. Akkor a tanítványok mind elhagyták őt, és elfutottak.”* (Máté 26:52-56)

Ha az erőszak ellen erőszakkal próbálunk küzdeni, az (a mimézis jelensége, egymást visszatükrözésünk miatt) sosem fogja elhozni azt a világot, ahol a békesség uralkodik. A megtorló erőszak csak további erőszakot szül. A bibliából nagyon úgy tűnik, hogy Jézus ezen a ponton különös figyelmet fordít a (héber) szentírás egészen konkrét részeire, melyeknek őáltala kell beteljesedniük (54. és 56. versek fent). Teljes bizonyossággal nem mondhatjuk, vajon az Írás mely részeire gondolt épp; de tudjuk, hogy a megelőző napokban a Zakariás 9-en gondolkodhatott, amikor kifejezetten

egy fiatal számárcsikó hátán lépett Jeruzsálembe. **Zakariás prófécijában a béke igaz, diadalmas és alázatos királya érkezik számárcsikó hátán Jeruzsálembe: békét hirdet mindeneknek, megsemmisíti a háborúskodás fegyvereit és bemutatja nekünk Isten békeességét.**

Jézus tehát átadja magát a fegyvereseknek. Tanítványai pedig elmenekülnek, mert úgy tűnik nekik, hogy ez az egyetlen lehetőségük maradt. Jézust a főpap udvarára kísérik. *„A főpapok pedig és az egész nagytanács hamis tanúvallomást kerestek Jézus ellen, hogy halálra adhassák, de nem találtak, pedig sok hamis tanú állt elő”* (Máté 26:59-60). Az evangéliumok ismét világossá teszik, hogy ártatlanok, akiket vallásos áldozataink alkalmával feláldozunk.

A következő reggelen Jézust Pilátus elé viszik, és ismét láthatjuk a mimetikus ciklus, a „ragadós” félelem ördögi körének erejét: amint a félelem mindenkit, de mindenkit, hatalmi pozíciójától függetlenül, a befolyása alá von.

A mimézis „fertőzése” Pilátust sem kíméli, ő is a tömeg hatása alá kerül. Pedig ha rajta állna, szívesebben megmentené Jézust. Ha ezt a hajlandóságát az evangéliumok ki is emelik, ezt nem azért teszik, hogy azt hangsúlyozzák, a rómaiak nemesebbek lennének a zsidóknál. Más szóval, nem kap piros pontot Jézus egyetlen üldözője sem. Inkább az a paradoxon nyer hangsúlyt, hogy még egy önálló, elvileg szuverén hatalom sem tudja magát kivonni a tömeg hatása alól; hanem egyé válik a csőcselékkel, mert másképp nem mer velük szembenézni. Ez a beszámoló ismét megmutatja a mimézis (visszatükröző képességünk) hatalmát, úgymond mindenhatóságát. Pilátus zendüléstől tartott, és ez a lázadástól való félelme motiválja, amikor ő is feladja Jézust. (Rene Girard: „Mint a villámot, úgy láttam a gonoszt a mélybe zuhanni” c. könyve, 20. oldal)

Az „egy közös ellenség” megtalálásának mechanizmusa

Pilátus előtt a tömegek egyre gyűlnek. A káosz csak növekszik, ahogy a társadalmi csoportokon belüli konfrontációk és feszültségek sokasága a csúcspontra ér. A helyzet akár tömegkatasztrófával is zárulhat – a válogatás nélküli tömegerőszak bármikor kitörhet. Hirtelen az összes csalódás kezd egyetlen masszává válni, és arra az egy emberre koncentrálódik, aki annyira ígéretes volt a szemünkben, ám mélységesen csalódást okozott. Ahogy a

konfliktus minden résztvevő között a tetőfokára hág, a „mindenki mindenki ellen” háborúja helyett megtalálják az egy közös ellenséget.

Hogyan ítél az ember Jézus felől

Pilátus, a római helytartó, aki a *politikai* vezetést képviselte, tudta, hogy Jézus ártatlan (János evangéliuma 18:38; 19:4-6). De egy másik rendszer fogságában volt és annak engedelmeskedett. Jézus átadásának oka a részéről nyilvánvaló: félt a tömegetől (János evangéliuma 19:12-13). A *vallás* képviselőjében a főpap Kajafás ítélete is ugyanebből a motivációból táplálkozik – attól tartott, hogy Jézus meggyőzi a tömeget. A hatalomnak ezen figuráit, ennek a világnak politikai-vallási hatalmasságait: a tömeg hatalma, az (adott esetben félelmet és erőszakot tápláló) mimetikus ciklus "ragadóssága" tartja rettegésben. Mivel tisztában voltak a hatalom, saját földi hatalmuk természetével, ez csak két választási lehetőséget hagy nekik: *vagy egy bűnbak ellen felhergelik és egyesítik a tömeget, vagy ők maguk válnak elpusztítandó bűnbakká a tömeg szemében.*

Így Jézust nem egy civilizálatlan törvénszegő csőcselék, vagy egy istentelen aljanép ítéli halálra. A civilizáció, a politika és a vallás neves képviselői, intézményvezetői gyilkolják meg Jézust ítéletükkel. Ezek az emberi ítéletek pőrén megmutatják nagy bölcsességünk kongó ürességét, ahogy felsejlenek azok az instabil és gyilkos alapok, melyekre társadalmainkat, közösségeinket építjük.

Nem Isten ítéli Jézust halálra, hanem az emberiség. Az ártatlan ember, Jézus Krisztus meggyilkolása soha nem igazolható – rossz, gonosz dolog volt! Egy őrjöngő, tudatlan sokaság hamisan vádolta és brutálisan bántalmazta. Vallási és világi felépítményeink valódi természete sehol máshol nem látszik meg ilyen világosan, mint ebben az értelmetlen erőszakban. Isten itt ártatlanságában és legsebezhetőbb állapotában szembesül az emberi gonosszággal, annak legerősebb kifejeződésében – az ember indokolhatatlan erőszakában. A megtestesült gonosz találkozik a megtestesült Istennel. Isten, aki a Szeretetet, találkozik a hazug hazugsággal, ami mindig csak gyilkol...

És mégis, Isten megbocsát mindannyiuknak, „mert nem tudják, mit cselekszenek”.

Isten ítélete erről a világról

„Most megy végbe az ítélet e világ felett, most vettetik ki e világ fejedelme.” (János 12:31 MBT)

„Isten titkos bölcsességét szóljuk, azt az elrejtett bölcsességet, amelyet Isten öröktől fogva elrendelt a mi dicsőségünkre. Ezt e világ fejedelmei közül senki sem ismerte fel, mert ha felismerték volna, a dicsőség Urát nem feszítették volna meg.” (1 Korinthus 2:7-8)

A keresztfeszítés cselekedetében azt az ítéletet, amit az emberiség Jézusra kimondott, Isten visszafordítja ránk. Az evilági hatalmak, „fejedelemségek és hatalmasságok, az élet sötétségének világbírói” (Isd. Efézus 6:12) feletti ítéletté, önmagukra mondott ítéletté válik, amit az emberiség Jézusra mondott, hiszen akaratlanul is megmutatják, milyenek valójában. Az ítélet, ami mi emberek kimondtunk Jézusra, visszahull reánk, de **azért, hogy új ember, új emberiség születhessen.**

Itt az emberi igazságszolgáltatásról kiderül, hogy igazságtalan – ez úgy derül ki, hogy találkozik a megbocsátással, ami a helyreállításunkat szolgálja. A Birodalmak ereje találkozik Isten gyöngeségével. Ebben a szembesülésben megmutatkozik, hogy milyen gyengék is az erős Birodalmak, és micsoda erővel bír Isten gyengesége, *„mert az Isten „erőtlensége” erősebb az emberek erejénél.”* (1 Korinthus 1:25)

De pontosan itt, a keresztfeszítésnél, ahol a gonoszág lelke a legvalóságosabb, Isten közbelép és az elkövetett gyilkosságunkat megváltásunkká változtatja. Éppen ezt a legbrutálisabb erőszakunkat használja arra, hogy megmutassa végletesen extravagáns szeretetét irántunk. A vele ellenségeskedő elménk, bűnös gondolataink csapásait elviselte. Az eseményre, amelyben kegyetlenül kínoztuk és halálra sebesítettük őt, a mi meggyógyításunkkal válaszol. Az emberiség történelmének pont abban pillanatában, amikor visszautasításunk vele szemben a legabszolútabb, megmutatja: mennyire abszolút és feltétel nélkül fogad el bennünket és bocsát meg nekünk.

Isten ítélete Jézusról

Ahogy az emberiség ítélte meg Jézust, a Fiú halálát eredményezte. Ahogy

Isten ítélte meg Jézust, a Fiú feltámadását eredményezte. Isten végszóként hitelesíti Jézus üzenetét és személyét azzal, hogy feltámasztja őt a halálból, és páratlan tiszteletbe állítja őt.

A kereszthalállal kapcsolatban gyakran tulajdonítottuk a jót és a rosszat is Istennek. Vegyük most górcső alá ezt a mítoszunkat:

Isten nyilvánvalóan számított ezekre az eseményekre. Tudta, hogy az igazság nyílt megjelenítése – a mítoszok (önigazoló történeteink) által megkötözött világban – egyértelműen konfrontációhoz vezet... aminek a kimenetele is borítékolható. Ha napfényre kerül, hogy mire épülnek közösségeink, mi adja társadalmaink alapszövetét: a hamis vádaskodások – e tettenérést a hazugság szellemisége (e világ ura, „hercege,” társadalmaink „rendjének” alapelve) nem fogja mosolyogva tűrni. Igen, Isten tudta és tervezte, hogy a lehető legjobban kihasználja ezt a konfrontációt. De az erőszak, ami itt kibukik, annak forrása semmiképpen sem Isten. Jézus Krisztus szenvedésének és halálának Isten semmilyen értelemben nem örül.

Bármikor, amikor az apostolok Krisztus haláláról és feltámadásáról beszélnek, e két eseményt (halál és feltámadás) mindig két eltérő félnek tulajdonítják. Péter azt mondja: *„De ti a Szentet és Igazat **megtagadtátok**, és azt kértétek, hogy [Pilátus] egy gyilkost bocsásson szabadon a kedvetekért, az élet fejedelmét pedig **megöltétek**. Őt **Isten feltámasztotta** a halálból, aminek mi tanúi vagyunk.”* (Apostolok Cselekedetei 3:14-15) Vagy: *„Azt, aki az Isten elhatározott döntése és terve szerint adatott oda, ti a bűnösök keze által **keresztre szögeztétek és megöltétek**. De őt **Isten feltámasztotta**.”* (Apcsel 2:23-24)

Még folytathatjuk a sort; a szentírás tanúsága következetesen mindig ugyanaz: ti, emberek, megöltétek, Isten pedig feltámasztotta őt.

*„Jézust, akit **ti keresztre feszítettétek**”* (ApCsel 2:36)

*„a názáreti Jézus Krisztus, akit **ti megfeszítettétek**, akit Isten **feltámasztott** a halálból”* (4:10)

*„Most pedig ti az ő [az Igaz] árulóivá és **gyilkosaivá lettétek**”* (7:52)

*„A mi atyáink Istene **feltámasztotta** Jézust, akit **ti fára függesztve kivégeztétek**.”* (5:30)

Ott az a „de”. De Isten feltámasztotta őt a halálból.

A gyilkosság bűne az emberiséget terheli, de Isten az, aki megelevenít!
Ahogy mi ítéltük meg Jézust, az a halálbüntetését jelentette. Ahogy Isten ítélt meg Jézust, az Jézus igazságát igazolta és a feltámadását hozta.

Ismét azt látjuk, hogy Jézus folytatja emberi történelmünk összegzését. Ám valami meglehetősen szokatlan, merőben más, merőben új is kezd itt kirajzolódni. Hogyan magyaráznád el egy jó ismerősödnek, milyen szerepet játszott az erőszak a keresztfeszítésben? Hogyan viszonyul az ember a keresztfeszítés erőszakához? És hogyan viszonyul hozzá Isten?

Jézus halála után a sokaság szétszéled, a feszültség alábbhagy. Azok számára, akik Jézust követték, a keresztfeszítés utáni néma napokat bánat tölti be. A birodalom ismét bebizonyította módszerei hatékonyságát. A legmeggyőzőbb, legelsőbb módon nyerte meg a vitát – az ellentmondó hang, az „ellenfél” örök elnémításával.

A Jézus halála utáni napokban mindazok számára, akik tanúi voltak barátjuk brutális halálának, a fájdalom nem szűnik meg, de lassan mélységes csalódássá alakul. Amit magukról gondoltak, lényegesen összefonódott azzal, akinek Jézust gondolták. Egymás közötti kapcsolataik nagy része is ebbe a barátságba ágyazódott. Jézusról azt gondolták, hogy ő a Messiás. De semmi nem lett igaz rá, amit tőle vártak. Elmúlt... és így foszlik szét saját identitásuk, és ezzel együtt egymáshoz fűződő kapcsolataik is – minden, ami Jézushoz kötődött, de csak illúziónak bizonyult. Úgy tűnik, az elmúlt pár nap szürreális eseményei a kemény és kegyetlen valóság fényében hamarosan szertefoszlanak. Jézus szeretetre inspiráló üzenetei kezdenek eltűnni az emlékezetből – mivel bebizonyosodott, hogy mindez csak idealista szentimentalizmus.

Ha mindezek után nem jött volna a feltámadás eseménye, akkor Jézus élete, tanítása és halála valószínűleg örök feledésbe merült volna. Halála csak egy újabb erőszakos cselekmény lett volna. Mégegy bűnbak, akit örökre elhallgattatott a tömeg hatása alatt álló vezetés. Egyik követője sem rögzítette volna szívesen Jézus beszédeit és élete eseményeit... hisz ezzel csak újraélték volna annak az embernek a kínos tanításait, aki ekkora csalódást okozott nekik.

Jézus halála után követői között sokkoló néma csend honolt. De következett

a feltámadás! A feltámadt Jézus Krisztus felrzza tanítványait a csalódottság csendjéből, és a feltámadástól lenyűgözött döbbenet néma csendjébe kerülnek át. Hiszen a feltámadás eseménye meghalad minden elképzelhető várakozást. Nincsen rá szó, nincs rá kifejezési forma. Ebből a lebilincselő csendből azonban már megerősödve kerülnek ki. Noha kezdetben dadogó ajkakkal beszélnek el, hogy mi történt, de hamarosan rájönnek, hogy el kell mondaniuk mindazt, aminek tanúi voltak. Már képtelenek hallgatni.

A legváratlanabb fordulat

Péter az első, aki merészen kijelenti: Jézus Krisztus feltámadt! De a hír, hogy Isten feltámasztotta azt, akit mi megöltünk, nem lehet jó hír! Azokat, akik először hallották, valóban „szíven ütötte” ez és azt kérdezték egymástól: „mi tévők legyünk?”

Hiszen csak néhány héttel ezelőtt történt, hogy Jézus a gonosz szőlőművesekről beszélt nekik, akik meggyilkolták az összes hírnököt, akiket a gazda küldött – és végül még a gazda fiát is megölték. Abban a beszélgetésben maguk mondták, hogy az ilyen gonoszokat a gonoszok sorsára kell juttatni, meg kell semmisíteni (Máté evangéliuma 21:41)! Saját ítékezésük emléke hirtelen új, súlyos következményekkel járó fénybe kerül.

Mire számíthatunk egy feltámadt áldozattól? Mire számíthatunk attól, akit mi megöltünk? Akit mi megöltünk, de feltámadt?! Bosszút fog állni! A pokol vár ránk! Itt az apokalipszis!

Azt, akit mi bűnösnek és halálra méltónak ítéltünk, Isten ártatlannak ítélte és ezért feltámasztotta a halálból. Sőt, őt tette Isten bírójává mifelettünk! (ApCsel 10:42, 43) Ez azt jelenti, hogy amit tettünk, az nem az ártatlanok együttműködése volt Istennel, annak érdekében, hogy helyreállítsuk a társadalom rendjét a bajkeverő keresztrefeszítésével... hanem szembeszálltunk Istennel és meggyilkoltuk a fiát!

Ezért nem várhatunk mást, mint megtorlást: mind áldozatunktól, mind áldozatunk Atyjától. Akiról ráadásul kiderült, hogy ő maga Isten!

Mégsem ez történik... Minden várakozásukkal szemben, Péter úgy mutatja be Jézust, akit mi megöltünk, hogy a feltámadt Jézus bosszúszomj helyett mosolyogva, karjait barátságosan széttárva közelít felénk, és ajkán szavai a

tökéletes megbocsájtást bizonyítják.

Az erőszakos igazságtalanságra a bosszú tűnik a logikus válasznak. Akad, aki ezt „megtorló igazságosságnak” hívja. Egy-egy messiási ambíciókkal rendelkező vezető kivégzése után általában a kiábrándult követők vagy szanaszét futottak... vagy ritkább esetben összefogtak, hogy vezetőjükért bosszút álljanak. De mit lehet tenni egy olyan meggyilkolt vezetővel, aki feltámadt?

A feltámadás egyedülálló eseménye

A feltámadás, mint esemény, példa nélkül áll.

Ennek az eseménynek a fényében a történet minden eleme – visszamenőleg is – új jelentést nyer. A legtöbb eseményre az jellemző, hogy képesek vagyunk felismerni annak okát és következményeit. Objektív módon elemezhetjük a történeteket, dátummal láthatjuk el, és bizonyos tényeket hozzákapcsolhatunk. Lehet, hogy személyesen is részese voltunk az eseménynek, és elmondhatjuk róla, hogy „ez is megvolt.” Egy tapasztalattá, olyan élménnyé válik, aminek az emlékét vagy ápoljuk...vagy megpróbáljuk elfelejteni. Vannak azonban olyan események, amelyek más kategóriába tartoznak, minőségileg mások. Ezek azok az események, amik, ha megtörténtek, már nem ugyanabban a mederben folytatod az életed. Ezek az események bizonyos értelemben mindig veled maradnak. Egy ilyen élmény még a „történelmi jelentőségű” eseményeken is túlmutat: minden, amivel kapcsolatba kerül, számodra megváltozik általa. Ebbe a kategóriába azok a személyes élmények tartoznak, amikor például „menthetetlenül” szerelembe esel vagy meghal valakid, aki különösen közel állt hozzád.

A feltámadás, mint esemény azonban még ez utóbbi kategórián is túlmutat. A természetes ok-okozati logikán kívül történik. Egy brutális gyilkosságnak nem logikus következménye a holttest feltámadása fizikai testben. Ennek az eseménynek a hatását nem lehet felmérni. Igen, megpróbálhatjuk elemezni... és nagyon jó is, ha ezt tesszük. Például meglehetősen pontosan sikerült meghatározni, hogy időben mikor történhetett. Az eseményhez kapcsolódó számos tény további rálátást nyújt a történetekre. Sőt, a történelmi tényeken túl, mi magunk is elkezdhetjük személyesen megtapasztalni az esemény lenyűgöző valóságát. Olyan

élményünk lesz ez, ha hagyjuk, amit megragadni igazán sosem tudunk – csak azt érezzük, mindinkább megragadott bennünket! A feltámadás ennek ellenére mindig sokkal több marad, mint amit mi magunk eddig megfogalmaztunk róla vagy megtapasztaltunk belőle.

A feltámadás jelentősége olyan hatalmas, hogy mindent új jelentéssel tölt meg. Világossága olyan megértést ad a múlthoz, ami egyszerűen nem volt jelen az esemény előtt. Jézus beszédei, tanításai végre értelmet nyernek. Még Jézus „értelmetlen” és felkavaró halála is értékkel itatódik át és megnyugvást lel. Ez nem „egy esemény a sok közül”, amihez egyetlen meghatározott dátum kötődik, és amihez objektív jelentést társíthatunk. Jelentése állandó kibontakozásban van.

*„Jézus halálának és feltámadásának ez a folytonosan kibomló és kimeríthetetlen eseménye nincs rögzítve egyetlen nyomtatott könyvben sem. Sőt, a világ összes könyve sem foglalja össze. (Lásd János evangéliuma 21:25). Ezért a valódi hit nem azzal foglalkozik, hogy úgymond újra- és újra visszaneézze videón a meccset, miután nyert a kedvenc csapatunk. Nem érdemes benyomásokat reprodukálnunk, vagy megpróbálni elkapni az utóhatásokat... **Inkább arról van szó, hogy beléphetünk valahová** – igaz, zavarodottan és botladozó nyelvvel – hogy része legyünk annak a valaminek, ami mindent, de mindent újjá tesz és új fényben tűntet fel.” (Erőszak, vágy és valami, ami szent 72. oldal, Bloomsbury Academic, Kindle Edition.)*

A jövő hasonlóan meglepő lehetőségekkel telik meg, mint a feltámadás, amelynek során minden korlát megszűnt. **Az idő teljessége újul meg, hiszen a múlt, a jelen és a jövő is újraértelmeződik. Ez az új teremtés kezdete; egy teljesen új történet kezdete az emberiség történetében,** ami mítoszainkat szertefosztatja.

És mi a helyzet te veled? Számodra mit jelent Jézus feltámadása?

Jézus, akit mi elárultunk és megöltünk: feltámadt, itt van közöttünk és minden bűnünket megbocsájtotta... Az üresen talált sír és a feltámadt, közöttünk járó áldozat élményének hatására – egy merőben új közösség születik.

Olyan közösség, akit már nem kötöz meg a torz mimetikus visszatükröző ciklus, az áldozatképző, bűnbakképző mechanizmus – hanem akik egyenesen az áldozat szemszögéből képesek látni.

Minden korábbi közösség bezárta magát a saját maga által létrehozott világába, és körmeszakadtáig védte kicsiny létezését, annak határait; áldozataira pedig mindig talált öngazolást. **Ez az új közösség viszont Jézus nyitott, üres sírjára épül;** a közösség nyitott és folytonosan bővül, befogadva a kitaszítottakat és mindenkit. Amíg ez a közösség a Jézus Krisztus halálának és feltámadásának továbbra is kibontakozó eseményeire összpontosít, mindaddig Isten határtalan jósága szüntelen meglepetésekkel szolgál számára. **A végtelen lehetőségek Istenének egyik lényege a meglepetés.**

A feltámadt test természete

Jézus feltámadása és ún. mennybemenetele közötti időszakban Jézus többször is testi formában jelent meg egyének és csoportok számára. Milyen jellegűek voltak ezek a megjelenések és mi a jelentőségük?

A megnyilvánulások váratlanul történtek és bizonyos esetekben a jelölt személye is, akivel ez előfordult, szintén váratlan. Ezek a „megjelenések” nem álmok vagy látomások voltak, hanem a hétköznapi élet kellős közepén, és legtöbb esetben egyszerre több ember jelenlétében fordulnak elő. A megnyilvánulások pusztasága és sokfélesége miatt nem valószínű, hogy valamiféle hallucináció terjedt volna fertőzően. Néhány alkalommal az emberek nem ismerik fel a feltámadt Jézust, amíg kifejezetten nem azonosítja magát nekik: mint Máriának a sírnál vagy a tanítványoknak az

Emmaus felé vezető úton.

A tanúbizonyságokból azt a következtetést vonhatjuk le, hogy Jézus dönt arról, mikor és hogyan jelenjen meg testi alakban. Ez saját kezdeményezésére történik, nem a tanú kezdeményezésére. Ezeket az eseményeket a tanúk ténylegesen megtapasztalják. Ugyanakkor, ezek a történések nem csupán tárgyi események voltak. Jézus nemcsak megjelent testi alakban, hanem időnként ki is kellett nyitnia a jelenlévők szemét, hogy felismerjék őt. A résztvevők tudták, hogy amit megtapasztalnak, az nem csupán fizikai valóság, hanem több mint a tér és az idő határain belül létrejövő természetes jelenségek.

Röviden: létezik egy testi valóság, amely nem egy szokásos, természetes, fizikai test. De ez nem is egy láthatatlan szellem vagy valamiféle csoporttudat. A megdicsőült Jézus, amint a tanítványai számára megjelenik, egyedi, személyes és érzékelhető; megegyezik azzal, aki nagypénteken a kereszten halt meg, és aki „megjelenéseikor” kapcsolatba lép a tanítványaival – akik még mindig ezen a világon vannak, alávetve a „történelmi létezés” körülményeinek. A tanítványoknak azzal a történelmi tapasztalatával van dolgunk, amikor ők egy nem-történelmi valóságot (a megdicsőült Jézust) tapasztalják meg, amely tapasztalatot valamilyen módon Jézus feltámadt teste közvetíti számukra.” (Schneiders, Sandra (2014-02-27). Jézus feltámadt közöttünk, Kindle 534-538, Liturgical Press Kindle Edition.)

A feltámadt Jézus bárhol, bármikor és bármilyen céllal testet ölthet. Többé nem vonatkozik rá idő, tér vagy a fizikai törvények, de képes velünk időben és térben kapcsolatba lépni, ahogyan csak akar. A feltámadás és a negyvenedik napon történő ún. mennybemenetel közötti időszakban történő rendkívüli megjelenések minden egyes alkalmával Jézus arra is felkészíti mindazokat, akik látják őt, hogy a jövőbeli megjelenései ettől is eltérőek lesznek – hogy **jelen lesz – de egy nagyon másfajta testben.**

Új szellem, új visszatükrözés, új közösség

A János evangéliuma 20. fejezetében azt olvassuk, hogy az üresen talált sír első napján a szorongó tanítványok bezárt ajtók mögött rejtőzve gyűlnek össze, mert félnek (János 20:19). Hirtelen Jézus ott terem közöttük. A leírás nem azt mondja, hogy falakon vagy bezárt ajtókon sétált át... egyszerűen testet öltött ott, ahol voltak. Döbbszent tanítványainak megmutatja a kezén és

lábán lévő sebeket. Ezzel bizonyítja, hogy nem szellem, hanem ugyanaz a személy, aki keresztfeszítésének tanúi voltak.

Jézus ezután ismét köszönti őket: **„Békesség néktek! Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket.” Ezt mondván, rájuk lehelte, és így folytatta: „Vegyetek Szentlelket!”** (János evangéliuma 20:21-22 MBT)

Ellentétben eddigi félelmeik zárt világával, a torz vágyak régi világával: mindennel, ami a világon van – a test vágyai, a szem vágyai és az étellel való kérkedés – melyek nem az Atyától származnak, hanem a világtól (1 János 2:16) – Jézus egy teljesen új világot nyit meg számukra. Ez Isten, a mi édesapánk világa, ahol **az ő életadó lehelete az önátadó szeretet visszatükrözési folyamatát indítja be: a "teremtés kori" eredeti visszatükrözését az isteni szeretetnek az emberben** – nem pedig a félelmen alapuló versengés, eddigi egymással való rivalizálásaink torz visszatükröző folyamatát: az ördögi kört, mely az emberiség történetét jellemezte. Az önmagába forduló régi világ létezésének nincs jövője, mivel az torz vágyaival együtt elmúlik; de aki Isten akaratát cselekszi, örökké megmarad (1 János 2:17). Megérkezett egy merőben más létezés mód; új jövőt kaptunk, amint belélegezzük az ő szellemét – **ugyanazt a szellemet, mely képessé tette Jézust, hogy ellenálljon az eltorzult vágyak világának való megfelelésnek, és e helyett az életét szeretetből, szabadon adja a barátaiért.**

A feltámadt Jézus testben jelenik meg és új közösséget hoz létre, amely az ő személyére és jelenlétére épül. Egy nem zárt, hanem folyamatosan kibontakozó közösséget, melyet nem öntudatlan vágyak mozgatnak; hanem **ez egy olyan közösség, amely tudatosan követi és tükrözi azt, aki szemmel láthatóan mutatta meg, mi az igazi szeretet.** Jézus, a Megváltó, önmagunktól: saját vakságunk poklából váltott meg, szabadított meg minket. Visszatükröző természetünkéből adódóan öntudatlanul is másoljuk, imitáljuk, tükrözzük mások vágyait. Személyek vágyait vagyunk képesek visszatükrözni, nem elvont, absztrakt gondolatokat, nem elméleteket vagy hittételeket. Jézusban a kinyilatkoztatás az, hogy megláthatjuk, mint jelent igazán embernek lenni. Ő a világosság, aki megvilágosít minden embert, hogy valódi önmagunkká válhassunk általa.

János evangéliumában a találkozás ezzel folytatódik: *“Akiknek megbocsátjátok a bűneit, azok bocsánatot nyernek; akiket megtartotok, azok megmaradnak.”* (János 20:23) (Megj.: Magyar bibliafordításokban is az idézet vége úgy szerepel, *“akiknek bűneit pedig megtartjátok, azoknak a bűnei megmaradnak”*, de ha megnézed a szó szerinti fordításokat, az eredeti szövegben szó sincsen *“bűnről”*.)

Sandra Schneiders a „Jézus feltámadt közöttünk” című könyvében alaposan és gyönyörűen elemzi ezt a verset, és erre következtetésre jut:

„A János 20:23 szövege nem mond semmit a „bűnmegtartásról”. Szó szerint lefordítva azt mondja: „Akinek bocsánatot adtok, annak bűnei megbocsátatnak; akiket megtartotok, azok megmaradnak.” (Jesus Risen in Our Midst (Kindle Locations 2080-2081). Liturgical Press Kindle Edition)

Más szavakkal, ahogy az Atya Jézust küldte (hogy vegye el a világ bűnét), Jézus ugyanúgy küld bennünket, hogy vegyük el a világ bűneit, bocsássunk meg – ahogy például a haldokló majd feltámadt Jézus bizonyította tökéletes megbocsátását gyilkosai felé. Úgy oldjuk fel a bűn utolsó maradványait, átölelve a bűnöst, ahogy a feltámadt Jézus ölelt át mindannyiunkat. Jézus elvette a világ bűnét, így egyes számban: feltárta a bűn alapjául szolgáló megtévesztést, amely eltorzította vágyainkat, eltorzította Istenképünket, az önmagunkról és a világunkról alkotott képet. Most Jézus arra hív minket, hogy bocsássuk meg a világ bűneit, így többes számban. A bűnöket, melyek az alapprobléma következményei, utóhatásai: a torz gondolatok és viselkedések, amelyek az egyes számú bűn – alapvető vakságunk – következményei. Ebben az új szellemben folytassuk életünket! Ebben az új szeretet-hajtotta körben öleljünk át és vonjunk be másokat is az Atya, a Fiú és a Szentlélek szeretetközösségébe. Az új mimézissel, visszatükrözéssel kapcsolatban Pál apostol ezt írta: *„Arra figyelj, amit Isten csinál, és tégy te is úgy, akárcsak a gyerekek, akik a szüleiktől tanulják el a megfelelő viselkedést. Amit Isten leginkább tesz, az, hogy szeret téged. Tartsd vele a barátságot, légy vele sülve-főve, és így tanuld el tőle, hogyan élj szeretettel teli életet. Figyeld meg, Krisztus hogyan szeretett minket. Nem óvatoskodva, inkább nagyon is extravagánsan, túláradó szeretettel. Nem azért szeretett minket, hogy tőlünk valamit megszerezzen, hanem hogy nekünk adja mindenét, önmagát. Így szeressünk mi is.”* (Efézusi levél 5:1-2, az Üzenet c. bibliafordítás)

Ez az új, Jézus személyében megismert mimetikus visszatükröző ciklus

ugyanúgy „fertőző”, mint a bizalmatlanságunk ördögi körei. Isten vágya, a szeretet, felébreszti a mi vágyunkat; így már nem tekinthetünk a másik emberre korábbi szempontunkból, hanem felismerjük benne ugyanazt a szépséget, amelyet Isten felismer bennünk. Félelmeinkbe zárt szobáink átalakulnak hitteli teli vég nélküli kalandokká. Isten ezeket a „szobákat” olyan jelenléttel tölti meg, amely nem maradhat a régi állandó megtorlási ciklusban; hanem jelenléte újabb és újabb kifejeződésekkel talál arra, hogy átölelje és megbocsásson egy olyan világnak, ami kétségbeesve rászorul egy ilyen szeretetre.

Isten szellemének, leheletének ezzel a bemutatásával és az új közösség létrehozásával – Krisztus feltámadt testének természete is átalakul. **Jézus a jövőben egy közösségen keresztül szeretne testet öltetni. Ezt a közösséget nagyon helyesen hívjuk tehát Krisztus testének.** Az itt megszülető hit egyedi abban, hogy azt állítja: a feltámadt Jézus Krisztus teste van jelen és él benne.

Egy másik alkalommal Jézus két, az Emmaus falva felé tartó tanítványhoz csatlakozik. A lógó orrú tanítványokhoz még nem jutott el Jézus feltámadásának híre. A szentírás meg nem értése és a keresztfeszítés körüli események durva valósága nagyon összezavarta őket. Ahogy Jézus — akit még egészen a nap végéig nem ismernek fel — beszélgetésbe elegyedik velük és elkezd újraértelmezni nekik a szentírást, zavarodottságuk egyre inkább kíváncsiságba fordul.

“Így értek el ahhoz a faluhoz, amelybe igyekeztek. Ő azonban úgy tett, mintha tovább akarna menni. De azok unszolták és kérték: „Maradj velünk, mert esteledik, a nap is lehanyatlott már!” Bement hát, hogy velük maradjon. És amikor asztalhoz telepedett velük, vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és nekik adta. Erre megnyílt a szemük, és felismerték őt, ő azonban eltűnt előlük.” (Lukács evangéliuma 24:28-31 MBT)

Ebben az epizódban fontos elem, hogy a Messiásról szóló prófécia, a szentírás ismerete nem vezette a tanítványokat a Jézussal való találkozáshoz, hogy valóban felismerjék, kicsoda ő; hanem fordítva, inkább a feltámadt és élő Jézus Krisztussal való személyes találkozásuk segített nekik abban, hogy tényleg megértsék a szentírásokat. Az igazi felismerés pillanatában Jézus azonnal eltűnik a szemük elől. Jézus nem azért tűnik el,

mert elhagy minket; hanem azért, mert jelenléte olyan „közeli”, hogy minden fizikai távolságunk tőle csak félrevezető lenne! Olyannyira nincs távolság, annyira jelen van, olyan közel van, hogy nem kell többé egy másik testben keresnünk őt: megtaláljuk őt magunkban és az emberekben. Jézus úgy dönt, hogy saját látható képmásában és hasonlóságában jelenik meg: az emberiségben. **Az emberiség: Isten kedvenc létezési formája. Amint pedig az önátadó szeretetnek ugyanebben a szellemében élünk és létezőnk, mozgunk és vagyunk mi is: kibontakozik egy új út, hogy mit is jelent embernek lenni. Úgy lehetünk emberek, ahogyan Jézus volt ember – harmonikus egységben Istennel.**

János apostol is ennek az üzenetnek az átadását hangsúlyozza evangéliumában:

„Az én Atyám házában sok hajlék (monē) van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra? És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is.” (János evangéliuma 14:2-3)

„Azon a napon megtudjátok, hogy én az Atyámban vagyok, ti énbennem, én pedig tibennetek. Aki befogadja parancsolataimat, és megtartja azokat, az szeret engem, aki pedig szeret engem, azt szeretni fogja az én Atyám; én is szeretni fogom őt, és kijelentem [szó szerint: manifesztálom, megtestesítem] magamat neki.” Így szólt hozzá Júdás, de nem az Iskáriótes: *„Uram, miért van az, hogy nekünk akarod kijelenti [szó szerint: manifesztálni, megtestesíteni] magadat, és nem a világnak?”* Jézus így válaszolt: *„Ha valaki szeret engem, az megtartja az én ígémet; azt pedig az én Atyám is szeretni fogja, és elmegyünk hozzá, és szállást (monē) készítünk magunknak nála.”* (János evangéliuma 14:20-23)

Ebben a híres részben Jézus megígéri, hogy elmegy és elkészít egy lakóhelyet (ez a görög *monē* szó); egy olyan helyet, ahol ő is és mi is otthon leszünk és együtt leszünk. Ami sokak figyelmét elkerüli, hogy néhány verssel később pontosan megmondja nekünk, hol van ez a hely: *„Azon a napon tudni fogod, hogy én az Atyámban vagyok, és te bennem, és én benned”,* majd ismét pontosan ugyanezt a görög *monē* azaz lakóhely szót használja: *„ha valaki szeret engem, mi [Jézus és az Atya] elmegyünk hozzá, és otthonunk (moné) lesz nála”.*

Miközben sokan egy másvilági helyről, otthonról álmodtak, Jézus és az Atya arról álmodott, hogy otthont találnak, megfelelő teret saját létezésükhöz és kifejeződésükhöz – az emberiségben.

Nem egyszerűen csak arról van szó, hogy Isten szeretne tebenned élni... hanem hogy ő rajtad keresztül szeretne élni, meg is nyilvánulni. A rólad szóló terve nem csak az, hogy magadban őrződ őt... hanem hogy ő kifejeződik tebenned. Hiszen Isten a világosság, és a világosság ragyog – ne csak egy rejtett, benső élet legyen ő benned.

Engedd, hogy mindennapjaidban láthatóvá váljon, interakcióidban is az isteni szeretetközösség tündököljön fel. Hiszen ezért teremtett téged: Isten képe és hasonmása vagy, emberi formában!

Isten mindenkit hív. Magáénak mondja az egész emberiséget, mert ő tudja, hogy kik vagyunk igazán. Őtőle származunk és tőle ered ez a hívás. **Ebből az következik, hogy akik válaszolnak az ő hívására: azok, akik felismerik igazi identitásukat őbenne, ezek az emberek testesítik meg Krisztus testét. Jézus úgy élt, hogy mindenki számára nyilvánvaló legyen, hogy kinek és minek teremtett az ember.** Az életnek ez a leplezetlen megnyilvánulása minden ember lelkiismeretét vonzza, mert **alapvető vakságunk ellenére is (ami egy hamis önazonosságunk, vetített-torzult én-tudatunk), megmaradt az emberben az isteni mag.**

Ha a torz utánzó/visszatükröző ördögi kör, melyet a hiányérzet, bizalmatlanság, félelem, rivalizálás és erőszak hajt, átfordul egy pozitív ciklussá, melyet az önátadó szeretet hajt... hogyan működne egy ilyen közösség?

Andre & Mary-Anne Rabe

A magyar változat az alábbi kiadványok alapján készült:

I. rész: Andre Rabe: Adventures in Christ @2010 Third Edition (6-82. old.)

II. rész: Andre Rabe: Igéd testemmé lett @ 2013 (10-12. fejezet) valamint Andre Rabe: Jesus Christ (online kurzus) @ 2017

III. rész: Andre Rabe: Jesus Christ (online kurzus) @ 2017

<http://andremagyarul.weebly.com/>

[facebook.com/AndreKalandok](https://www.facebook.com/AndreKalandok)

andremagyarul@gmail.com

[facebook.com/Kalandok-Andre-Rabe-151459562172496](https://www.facebook.com/Kalandok-Andre-Rabe-151459562172496)

[Andre Rabe: Kalandok...](#)

[facebook.com/FeherVeru](https://www.facebook.com/FeherVeru)

Köszönjük, hogy a szerzők jogait tiszteletben tartod. Ezzel lehetőséget adsz további művek megírására és kiadására. Kérjük, hogy a könyvet vagy annak részleteit ne másold, a mű felhasználásához kérd a kiadó engedélyét! Tehát jelen könyvet vagy annak részleteit tilos reprodukálni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikusan, fényképeszeti úton vagy más módon – a kiadó engedélye nélkül közölni.

Fordította és a magyar változatot elkészítette:

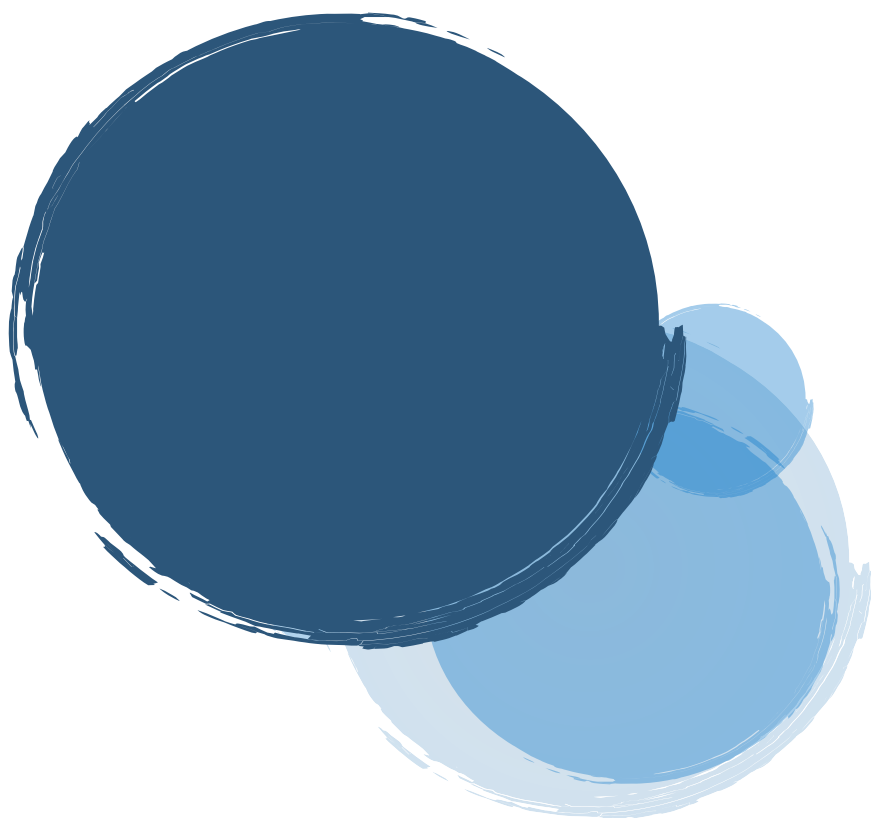
Fehér Vera

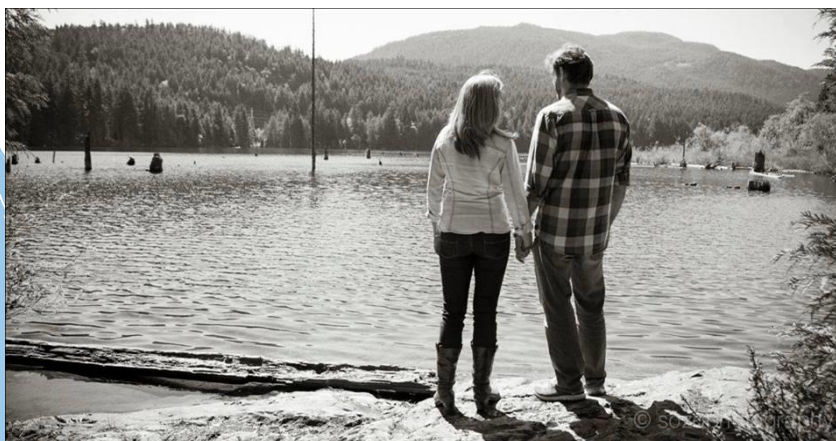
@ 2020 Minden jog fenntartva

Ha másképp nem jelöltük, a bibliai idézetek a Magyar Bibliatársulat (MBT) 1990. évi fordításából valók. A más fordításból vett idézeteket a hivatkozás után zárójelben neveztük meg. Az „Egyszerű ford. 2003., 2006. ill. 2012.” megjelölésű idézeteket az alábbi Kiadó engedélyével a következő kiadványból vettük át: BIBLIA – Egyszerű fordítás, Copyright © 2003, 2012 World Bible Translation Center, Inc.

Andre Rabe

A dél-afrikai szerző így ír szándékairól:

Végtelen lehetőségek vesznek körül bennünket: a szépség létrehozásának és az élet „új értelmének” lehetősége. A szándékunk, hogy ezekre a lehetőségekre rávilágítsunk: hogy mindannyian meglássuk a szépséget, amelynek része vagyunk, és meghalljuk a meghívást, hogy részt vegyünk ebben az alkotó folyamatban.

Nincs hiány hangokban, amelyek korunk nagyon is valós problémáira összpontosítanak. A bennünket körülvevő levegő nagy részét félelem, szorongás és kétségbeesés tölti be. Nekünk az a célunk, hogy a remény következetes hangja legyünk, amely békés légkört teremt és örömet szerez. Nyilvánvaló, hogy világunkban az erőszak és a gonoszság még mindig valóságosan van jelen. De a szeretet minden egyes cselekedete győzelem a gonosz felett.

Jézus egy olyan Istent ismert és mutatott be nekünk, aki számára minden lehetséges. Ugyanakkor Jézusban ez az Isten feltárta előttünk emberi létezésünk egy teljesen új módját. A Jézussal szemben elkövetett igazságtalanság és erőszakos halála ellenére, amit tőlünk elszenvedett, a feltámadásakor Jézus nem bosszút állt és nem is keveredett bele versengéseink ördögi körébe... hanem a megbocsátást választotta. Őt követve meghaladhatjuk az áldozattá válás és erőszak elkövetésének évezredes vissza-visszatérő ciklusait; helyette ismét Isten képmása és hasonlatossága lehetünk.

Könyveink és a dalok, amiket szerzünk, videóink, kurzusaink és a személyes találkozások mind annak a stratégiának részei, hogy kreatívan és egyértelműen kommunikáljuk ezt a szeretetet. Ez a szeretet nem valami elvont, elméleti utópisztikus álom – hanem nagyon is releváns következményekkel jár erre a földi életre: hogy csökkenjen az erőszak, az igazságosság célja a helyreállítás legyen, növekedjen a megbocsátás és az egész teremtés iránti tisztelet.

<https://alwaysloved.net/>

<https://www.facebook.com/wordmadeflesh>

<https://www.mimesis.academy/>

<https://www.amazon.com/Andre-Rabe/e/B004OW3A0M/>